

BIOLOGISK MANGFOLD MÅLSELV KOMMUNE

Karl-Birger Strann
Vigdis Frivoll
Marianne Iversen
Trond Johnsen
Karl-Otto Jacobsen

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en ny, elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Norsk institutt for naturforskning

BIOLOGISK MANGFOLD

MÅLSELV KOMMUNE

Karl-Birger Strann
Vigdis Frivoll
Marianne Iversen
Trond Johnsen
Karl-Otto Jacobsen

Strann, K.-B., Frivoll, V., Iversen, M., Johnsen, T. & Jacobsen, K.O.
2005. Biologisk mangfold. Målselv kommune - NINA Rapport 46.
117 pp.

Tromsø, mai 2005

ISSN: 1504-3312
ISBN: 82-426-1576-4

RETTIGHETSHAVER
© Norsk institutt for naturforskning
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET
Åpen

PUBLISERINGSTYPE
Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON
Karl-Birger Strann

KVALITETSSIKRET AV
Sidsel Grønvik

ANSVARLIG SIGNATUR
Forskningssjef Sidsel Grønvik (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)
Målselv kommune

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER
Geir Kvammen

FORSIDEBILDE
Skogstorkenebb. Foto: Karl-Birger Strann ©

NØKKEWORD
Naturtyper, viltområder, rødlistearter, sammenveide områder,
ansvarsarter, forvaltningsråd

KEY WORDS
Valuable habitats, wildlife areas, redlisted species, responsibility
species, managing advice

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA Trondheim
NO-7485 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo
Postboks 736 Sentrum
NO-0105 Oslo
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 22 33 11 01

NINA Tromsø
Polarmiljøsenteret
NO-9296 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00
Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer
Fakkelgården
NO-2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 61 22 22 15

<http://www.nina.no>

Sammendrag

Strann, K.-B., Frivoll, V., Iversen, M., Johnsen, T. & Jacobsen, K.-O. 2005. Biologisk mangfold. Målselv kommune - NINA Rapport 46. 117 pp.

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) pålegger den enkelte sektor å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold innenfor sine ansvarsområder. Kartleggingsarbeidet følger metodikken som er gitt i fire håndbøker som er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning. Dette omfatter i Målselv tre deler: *naturtypekartlegging*, *viltkartlegging* og *ferskvannskartlegging*. I tillegg kommer kartlegging av rødlistede arter.

Rapporten gir først en kort innføring av bakgrunn, lovverk samt internasjonale forpliktelser for dette arbeidet. Deretter gis en kort beskrivelse av geografi og naturgrunnlag for Målselv kommune. Prosjektet har identifisert 45 naturtypelokaliteter og 23 prioriterte viltområder. 88 rødlistearter er påvist i kommunen. Regionalt sjeldne karplanter er også tatt med.

Det er presentert kart for hvert av de identifiserte temaene naturtyper, vilt og rødlistearter. Til slutt er det presentert et sammenveid kart – dvs. et kart som identifiserer de 18 områdene som er utpekt som særlig viktige for biologisk mangfold ut fra en helhetlig vurdering. Det er gitt forvaltningsråd for hvert sammenveid område.

Kartene er presentert i denne rapporten, som separate kartblad og i digital form. Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter er unntatt offentlighet og følger ikke rapporten, men er levert separat til Målselv kommune. Alle opplysninger om naturtyper, viktige viltforekomster, rødlistearter og viktige karplanter er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000. Samtlige UTM-referanser er presentert i kartdatum WGS84.

Karl-Birger Strann
NINA Tromsø
Polarmiljøsenteret
NO-9296 Tromsø
Email: Karl-Birger.Strann@nina.no

Innhold

Sammendrag	3
Forord	5
1 Innledning.....	6
2 Metoder og datagrunnlag.....	7
2.1 Områdebeskrivelse	7
2.2 Datainnsamling	8
2.3 Naturtyper	9
2.4 Viltområder	9
2.5 Ferskvann	9
2.6 Marine områder	10
2.7 Rødlistearter	10
2.8 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold	11
2.9 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet	11
3. Resultater	13
3.1 Naturtyper	13
3.2 Viltområder	65
3.3 Ferskvann	91
3.4 Rødlistearter	91
3.4.1 Nasjonalt rødlistede sopparter	91
3.4.2 Nasjonalt rødlistede lav	92
3.4.3 Nasjonalt rødlistede moser.....	93
3.4.4 Nasjonalt rødlistede k.....	93
3.4.5 Regionalt sjeldne, men ikke rødlistede planter og lav	94
3.4.6 Nasjonalt rødlistede insekter	94
3.4.7 Nasjonalt rødlistede virveldyr	95
3.5 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold	98
3.5.1 De enkelte forvaltningsråd.....	98
3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd	100
4 Referanser	118

Forord

NINA fikk i juni 2002 oppdraget med å gjennomføre arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold i Målselv kommune. I prosjektet har vi hatt et godt samarbeid med Målselv kommune gjennom flere kontaktansvarlige. Disse var innom prosjektet: Sidsel Grongstad, Gjermund Gomo og Geir Kvammen. Vi takker kommunen for samarbeidet i prosjektet.

Følgende midler ble bevilget til prosjektet:

Prosjektet er et samarbeid mellom Balsfjord og Målselv kommuner. Til sammen hadde vi kr. 100.000.- pr kommune. Vi har i arbeidet valgt å gi høy prioritet til de områder som ligger nær bebyggelse og som naturlig er mer utsatt for press enn hva mer avsidesliggende områder normalt vil være.

For ferskvann har vi forsøkt å framskaffe sikre data på vann med uberørte fiskeforekomster og fisketomme vann. Innenfor den begrensede bevilgningen har vi mottatt en del innspill både gjennom intervjuer og i et par tilfeller også noe via kommunen. Imidlertid har det raskt vist seg at det er store uoverensstemmelser mellom den informasjon vi har mottatt med hensyn på om vannene virkelig var uberørte eller om det faktisk har vært satt ut fisk tidligere. På samme måte viste det seg at mange av de opplysningene på fisketomme vann også hadde divergerende opplysninger om det har vært forsøkt satt ut fisk. I det hele tatt er dette et svært uoversiktlig område som fordrer svært omfattende intervju- og feltundersøkelser for å avklare "sannheten".

Tromsø 12.5.2005

Karl-Birger Strann

1 Innledning

Forekomsten av biologisk mangfold er knyttet til ulike naturtyper og er ikke statisk, men en dynamisk prosess – noen arter virker å være stabile i et leveområde mens andre arter kan forsvinne eller nye dukker opp. Hvilke prosesser som styrer denne dynamikken vet vi ikke alltid, men i de siste tiårene er det mer og mer klart at det særlig er menneskelige faktorer som påvirker dette – enten direkte eller indirekte. Særlig har ulike arealinngrep i stadig økende grad påvirket leveområder for planter og dyr. En god kartlegging av biologisk mangfold og deres leveområder (naturtyper) vil forbedre våre muligheter for å sikre en forsvarlig kunnskapsbasert forvaltning av Norges fauna og flora i framtida.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har utarbeidet et sett håndbøker som støtte og veiledning til det utfordrende arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold:

DN-håndbok 11 (1996 – revidert 2000)   Viltkartlegging

DN-håndbok 13 (1999)   Kartlegging av naturtyper

DN-håndbok 15 (2000)   Kartlegging i ferskvann

DN-håndbok 19 (2001)   Kartlegging av marint biologisk mangfold

Videre har DN utarbeidet en liste over truede og sjeldne arter i Norge – Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN 1999a). I kartleggingsarbeidet med Målselv kommune er også Fremstad & Moen (2001) brukt som grunnlag ved innlegging av korrekte vegetasjonstyper i Natur2000. Det er gjennomført en rekke intervjuer med personer som besitter stor lokal arts kunnskap innenfor zoologi og/eller botanikk. Informantene har også pekt ut områder som innehar stort biologisk mangfold eller forekomst av spesielle arter.

Det er ikke gjennomført registreringer i områder som ligger innenfor etablerte verneområder. Det er også gitt prioritet til områder som ligger nær bosetning og som i utgangspunktet er mer utsatt for inngrep enn områder som ligger mindre utsatt til, f.eks. i høyfjellet.

2 Metoder og datagrunnlag

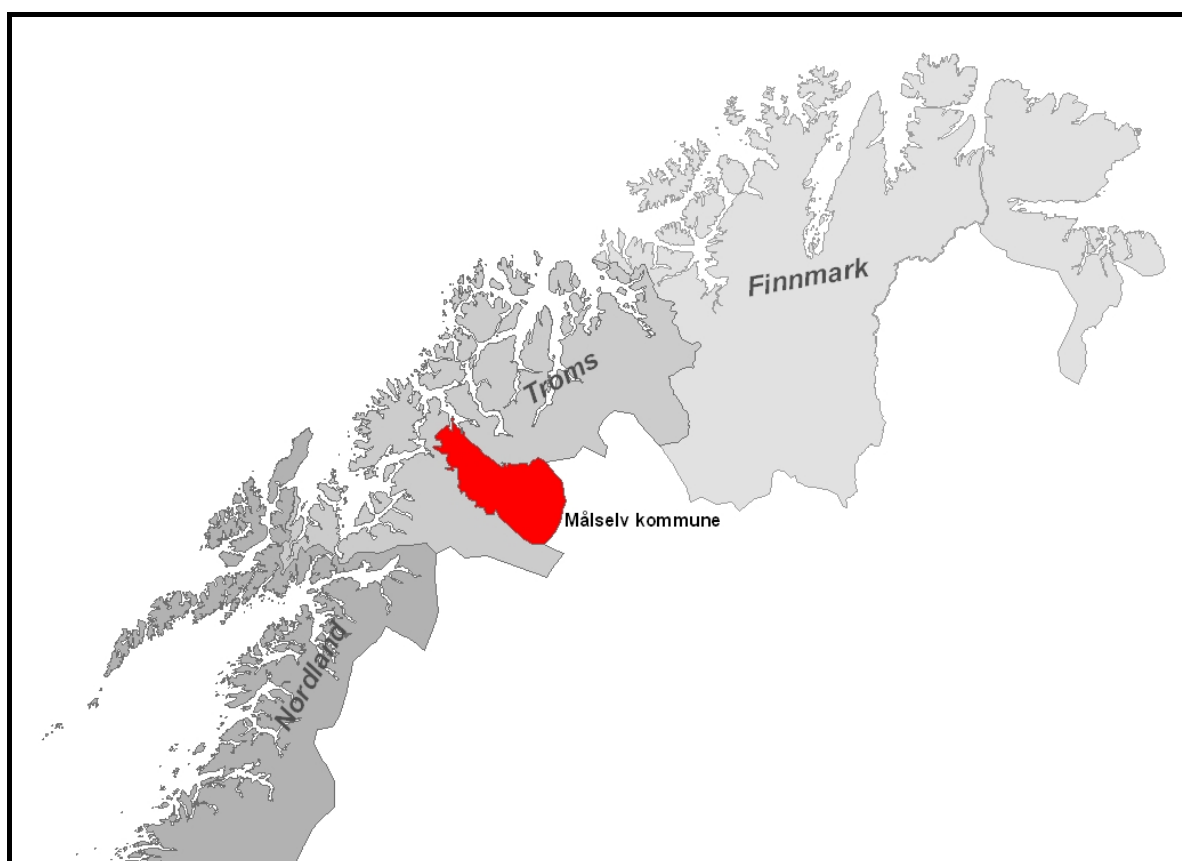
2.1 Områdebeskrivelse

Midtveis mellom byene Narvik og Tromsø ligger Målselv kommune. Kommunen har en vekslende natur med dype daler, høye fjell og store skogkledde områder. I dalførene dominerer furu, mens det ellers er rike bjørkeskoger som er den dominerende skogstypen. Fremdeles drives det en god del landbruk i kommunen, selv om denne næringsveien som ellers i landsdelen også her er på tilbakegang.

Kommunen har også et stort antall større og mindre ferskvann (rundt 150). Måselva, det største vassdraget i Troms fylke, renner sentralt gjennom store deler av kommunen. Måselva er kjent for sitt gode laksefiske.

Målselv kommune har et areal på rundt 3.300 km², hvorav 2.000 km² er fjellområder. Selv om Målselv kommune grenser mot sjøen, har kommunen et typisk innlandsklima med varme og tørre somre og kalde og tørre vintre.

Figur 1. Målselv kommune ligger sentralt i Troms fylke.

2.2 Datainnsamling

Framgangsmåten for innsamling av opplysninger om biologisk mangfold er følgende:

- Søk i litteratur
- Søk i databaser
- Intervju med lokalkjente
- Kvalitetssikring og kontroll av opplysninger innhentet fra lokalkjente
- Feltregistreringer

I arbeidet med Målselv kommune har det vært samarbeid med Fylkesmannen i Troms. Det forelå begrensede undersøkelser av biologisk mangfold innenfor utredningsområdet. Det var særlig lite informasjon om fauna, mens det for deler av kommunen var betydelig mer om botanikk. Egne observasjoner og kjennskap til viktige naturtyper har sammen med den lokale kunnskapen vært nyttig gjennomføring av dette kartleggingsarbeidet. Kommunens eget viltkart var til dels svært grovt og hadde kun begrenset verdi for vårt arbeid, men kvalitetsdata er hentet inn også fra denne informasjonskilden. Startpakken fra Fylkesmannen i Troms inneholdt mye nyttig informasjon, men en del av dataene her hadde ikke gode nok posisjonsdata til å kunne brukes. En del data er også innhentet fra ressurspersoner bosatt rundt om i kommunen og også disse er faset inn i prosjektet etter en kvalitetssikring.

I kontrakten med de to kommunene er vi blitt bedt om å fokusere særlig på følgende naturtyper:

1. Kystfuruskogen i Malangen
2. Flommarkskog og naturtyper langs Målselva
3. Urskog i Dividalen
4. Skog og myrsystemer knyttet til Målselvas sidevassdrag
5. Rester av gammel bjørkeskog relatert til lisider.

For Målselvs vedkommende gjelder dette særlig punkt 2 til 5.

Den til dels mangelfulle kunnskapen om samlet biologisk mangfold gjorde det nødvendig med en del nykartlegginger i deler av kommunen. For å fange opp ulike arter var det nødvendig å spre innsatsen utover vår- og sommermånedene i 2002 og 2003. De siste faunaregistreringene ble gjennomført primo august 2003.

2.3 Naturtyper

En sentral del av arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold er å kartlegge forekomsten av ulike naturtyper. DN har lagd ei god håndbok, Håndbok 13 (DN 1999b) - Kartlegging av naturtyper, som beskriver framgangsmåte og inndeling av de naturtypene som anses som spesielt viktige for biologisk mangfold i Norge. Inkludert de forskjellige undertypene, redegjør håndboka for hele 56 ulike naturtyper.

Videre kategoriseres naturtypene i tre grader viktighet:

Svært viktige naturtyper	(A-områder)
Viktige naturtyper	(B-områder)
Lokalt viktige naturtyper	(C-områder)

Kriteriene for denne inndelingen er beskrevet i håndboka. Verdisettingen påvirkes av faktorer som areal, tilstand og forekomst av sjeldne og truede arter (rødlistearter). Hvis et område har forekomster av rødlistearter, vil det oppnå verdi A eller B avhengig av artenes truethetsgrad.

2.4 Viltområder

Hele viltkartleggingen har fulgt DN-håndbok nr 11 (DN 1996). All tilgjengelig informasjon fra Fylkesmannen i Troms og Målselv kommune er innhentet og sjekket i felt. Noen lokalkjente har vært informanter. Viktige funksjonsområder for viltet som hekkelokaliteter, spillplasser, vinter-/sommerbeiteområder eller kalvingsplasser for elg er sammenstilt på kart. Etter en samlet vurdering presenteres så **prioriterte viltområder**. De ulike funksjonsområdene vektes på en skala fra 1 til 5. Ut fra dette inndeles viltområdene i svært viktige (A) og viktige (B) områder.

2.5 Ferskvann

Ut fra beskrivelsen i DN-håndbok nr. 15 (DN2000) er det tre hovedkrav som stilles for at et gitt område vil kunne defineres som en **Prioritert lokalitet**:

- Lokaliteter med fiskestammer som ikke er påvirket av utsatte arter.
- Særlig viktige områder (nøkkelområder) med opprinnelige plante- og dyresamfunn. Dette vil kunne omfatte mange uregulerte og/eller lite regulerte vannlokaliteter.
- Lokaliteter med viktige bestander av ferskvannsfisk. Listen omfatter 15 arter innen familiene laksefisk, niøyer, ulker og karpefisk.

En del fisketomme vann/tjern i området ble undersøkt i forbindelse med vurdering av kategori b). Modulen for ferskvann i Natur2000 ble ikke ferdigstilt før godt ut i 2003 slik at ferskvannsføremønstre er i dette prosjektet i all hovedsak lagt inn under naturtyper og vektet i denne sammenhengen.

2.6 Marine områder

Marine områder inngår ikke i dette arbeidet ettersom de aktuelle kystområdene er svært begrensede..

2.7 Rødlistearter

I kartleggingen av biologisk mangfold inngår kartleggingen av forekomster av rødlistearter som en viktig del. Den nyeste utgaven av **Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998** (DN 1999a) er fulgt. I denne rødlisterapporten er artene delt inn i grupper etter grad av truethet. Denne inndelingen presenteres nedenfor, og de norske benevnelsene vil bli brukt videre utover i denne rapporten. Også de arter som står på både den norske og den nordiske ansvarslista er trukket inn i arbeidet med rødlistearter. I presentasjonen av resultater for rødlistede arter er spesielt sårbare viltarter skjermet mot offentligheten. I dette arbeidet følger vi anbefalingene i tabell 6.2 i DN-håndbok 11. Det presenteres derfor heller ikke eget kart i rapporten for forekomster av rødlistearter. Disse leveres på eget kart direkte til oppdragsgiver.

Kategori   Kode   Engelsk kategori

Utryddet   Ex   (*Extinct*)

Dette omfatter arter som ikke lenger forekommer i Norge som reproduserende arter. Normalt omfatter dette arter som er utryddet for mer enn 50 år siden – arter som har forsvunnet i løpet av de siste 50 årene får koden Ex?.

Direkte truet   E   (*Endangered*)

Dette omfatter arter som er direkte truet og som står i fare for å forsvinne i nærmeste framtid dersom den negative utviklingen fortsetter.

Sårbar   V   (*Vulnerable*)

Dette omfatter arter som er i sterk tilbakegang og som kan gå over i kategorien **Direkte truet** hvis tilbakegangen fortsetter.

Sjelden   R   (*Rare*)

Dette omfatter sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er utsatt fordi de har små bestander eller en spredt og sparsom utbredelse i Norge.

Hensynskrevende   DC   (*Declining, care demanding*)

Dette omfatter arter som ikke kommer inn under de tre foregående kategoriene, men som på grunn av en klar tilbakegang fordrer spesielle hensyn og forvaltnings tiltak.

Bør overvåkes   DM   (*Declining, monitoring needed*)

Dette omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. Disse artene bør overvåkes for å avdekke om situasjonen fortsatt forverres.

2.8 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold

Når kartleggingen er gjennomført, dvs. når elementene naturtyper, viltområder, ferskvannslokaliteter og forekomst av rødlistearter er ferdigregistrert, har man det datamateriale som er nødvendig for å presentere **Sammenveide områder**. De **viktige påviste områdene for biologisk mangfold** fremkommer etter denne helhetlige sammenstillingen. Disse områdene er igjen delt inn i tre kategorier:

Svært viktige områder - Verdi A
Viktige områder - Verdi B
Lokalt viktige områder - Verdi C

En sammenveining betyr ikke nødvendigvis at et område som har flere C- og B-verdier vil bli gradert opp til et A-område. Skjønn basert på lokal kunnskap om naturtyper og ikke minst arters forekomst og truetthet lokalt og regionalt, vil her spille sterkt inn i vektingen. I tillegg er det viktig å forholde seg til naturtypens eller artens status på nasjonalt plan, selv om en art ikke er rødlistet for øyeblikket.

Forekomsten av rødlistearter vil umiddelbart slå ut på verdien av et område ettersom denne artsgruppen skal tillegges stor vekt ut fra hensynet til deres leveområder.

2.9 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet

Kommunens innbyggere bruker sine arealer på ulikt vis. For naturtypene er det hovedsakelig arealbeslag som gir størst skade og dermed også indirekte på biologisk mangfold. Inngrep som er knyttet til ulike felter av infrastruktur som veier, kraftlinjer, hyttebebyggelse osv gir normalt størst negativ effekt, men annen atferd slik som motorisert ferdsel og hogst av skog eller treslagsskifte kan også stedvis resultere i store negative effekter på lokalt biologisk mangfold.

Personell i terrenget kan i mange tilfeller umiddelbart være mer skadelig på vilt i hekketida enn ferdsel med kjøretøy, men disse sistnevnte kan ha en større negativ effekt på lang sikt. Dette kan være tilfelle hvis en kjører gjennom myr og våtmark og sporene drenerer vannet i nye retninger. I en del tilfeller kan resultatet føre til endring av vannbalansen i denne naturtypen. Slike endringer kan ha stor negativ betydning på sikt både for planter og dyr. Kjøretøy kan kjøre i et våtmarksområde hvis det er tørt og snødekke i vinterhalvåret, men dette bør unngås i sommerhalvåret, da kjøring i terrenget på denne tiden kan påføre naturtypen og vegetasjonen stor skade. Dette er skader som kan være irreversible eller som det vil ta lang tid å lege ved naturlig gjengroing.

Arter som lom og en rekke rovfuglarter er særlig sårbare i rugetida ettersom de lett forlater eggene ubeskyttet når mennesker nærmer seg hekkeplassen. Eggene kan da tas av reirplyndrende fugler som ravn eller kråker, eller fostrene i eggene kan fryse i hjel hvis værforholdene er ugunstige.

Nedenfor listes opp en rekke aktiviteter som kan påvirke biologisk mangfold. Denne listen er ikke helt fullstendig, men presenterer mange av de viktigste aktivitetene som kan påvirke naturtypene og det iboende biologiske mangfoldet.

Arealbeslag

- Nedbygging av areal til hus, hyttefelt eller andre faste installasjoner. *Tap av areal.*
- Nedbygging av areal til kraftlinjer, veger og elveforbygninger. *Tap av areal.*
- Masseuttak. *Tap av habitat, terrengslitasje, endrede fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Drenering/gjenfylling/massedeponi. *Tap av habitat, endring av fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Personell til fots. *Stress av vilt, slitasje og støy.*
- Kjøring i terreng med beltekjøretøy eller hjulgående kjøretøy. *Kjørespor, støy, forurensing.*
- Skyting lette våpen. *Støy, ammunisjonsrester, forurensing.*
- Skogbruk. Bør omfatte de miljøkrav som legges til grunn i *Levende skog*-standarden.
- Beiting. *Terrengslitasje.*
- Gjengroing. *Tap av habitat(leveområder) og oppflising (habitatfragmentering) av habitat.*
- Jordbruksaktivitet. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Opphør av landbruk. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Friluftsliv. *Terrengslitasje og forstyrrelser.*

Barmarkskjøring kan gi store skader i våtmarkene. Foto: Karl-Birger Strann ©.

3. Resultater

3.1 Naturtyper

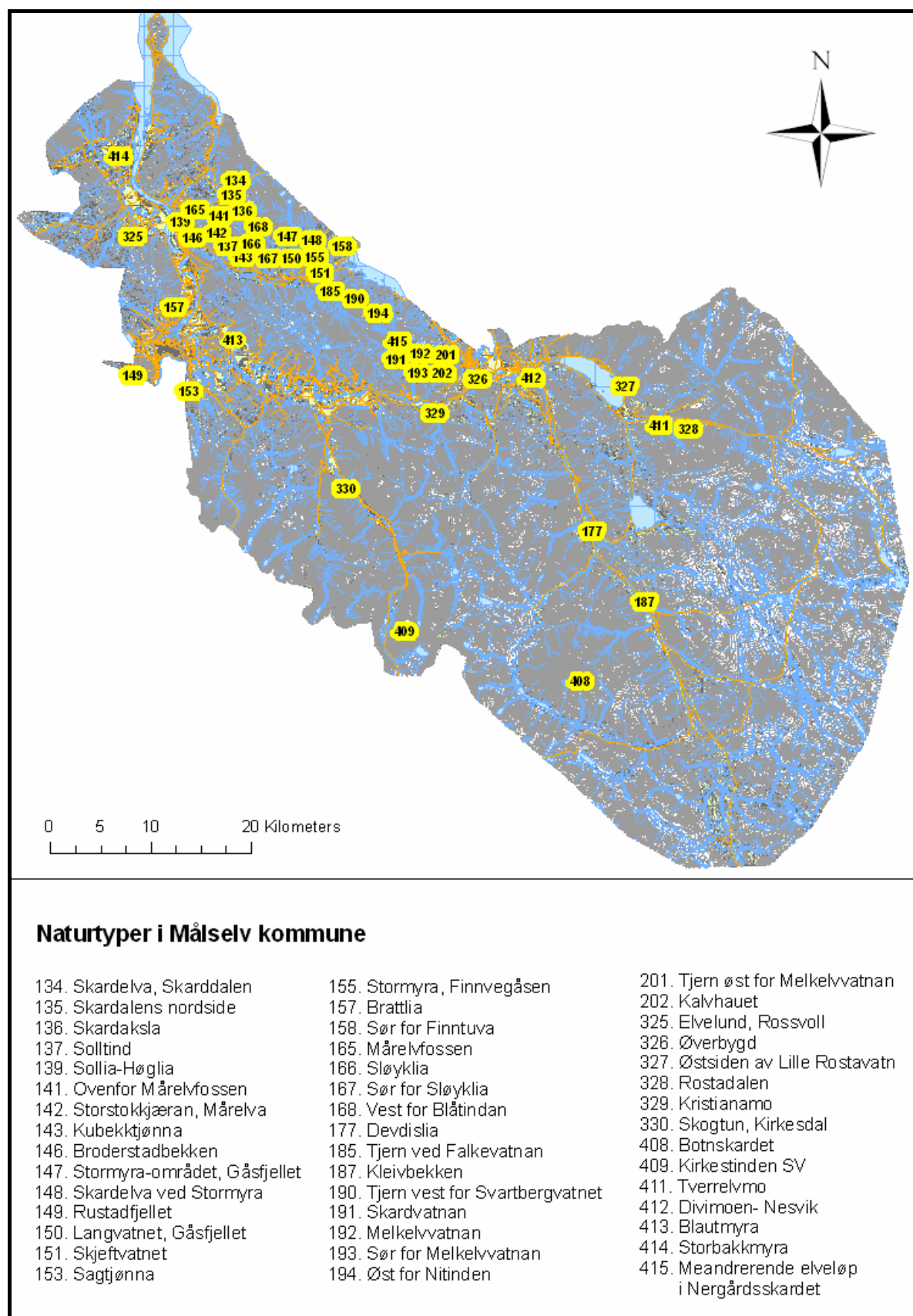
Hovedinnsatsen på feltarbeidet med naturtypene ble gjennomført på ettersommeren 2002 og hele sommeren 2003 med noe etterundersøkelser utover høsten 2003. Innenfor kommunen ble det undersøkt 156 områder og det ble påvist totalt 45 naturtypelokaliteter med ulik grad av viktighet (Figur 2). Av disse har 19 områder A-verdi og 16 B-verdi. Ytterligere 10 områder har fått C-verdi. Områdene er vist i Kartvedlegg 1. Ytterligere noen lokaliteter med naturtyper er identifisert, men foreløpig er disse oppgitt som uprioritert. Disse områdene må underlegges bedre undersøkelser før de kan gis en riktig vurdering eller avskrives. Kartdataene finnes også som SOSI-filer og som separate kart. Samtlige opplysninger knyttet til naturtypeverdiene er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000.

Vi vedlegger egen tabell (Tabell 1) for innrapporterte lokaliteter som ikke er sjekket grundig nok ut av oss og er oppført som uprioritert (U) i Natur2000. I det videre arbeid i kommunen kan disse data brukes som grunnlag for en oppfølging av kartlegging av naturtyper og biologisk mangfold i kommunen.

Skardelva, oversiktsbilde. I det flate partiet ved Stormyra meandrerer Skardelva kraftig i løsmasser. Gråor-heggeskog og rike sumpskoger er dannet i det rike, fuktige miljøet. Foto: Marianne Iversen©

Figur 2. Oversikt over de verdisatte naturtypene i Målselv.

Lokalitet**139 Sollia - Høglia**

Natur 2000

Bjørkeskog med høgstauder

Naturtype

192410139

Naturtypekode

F04

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

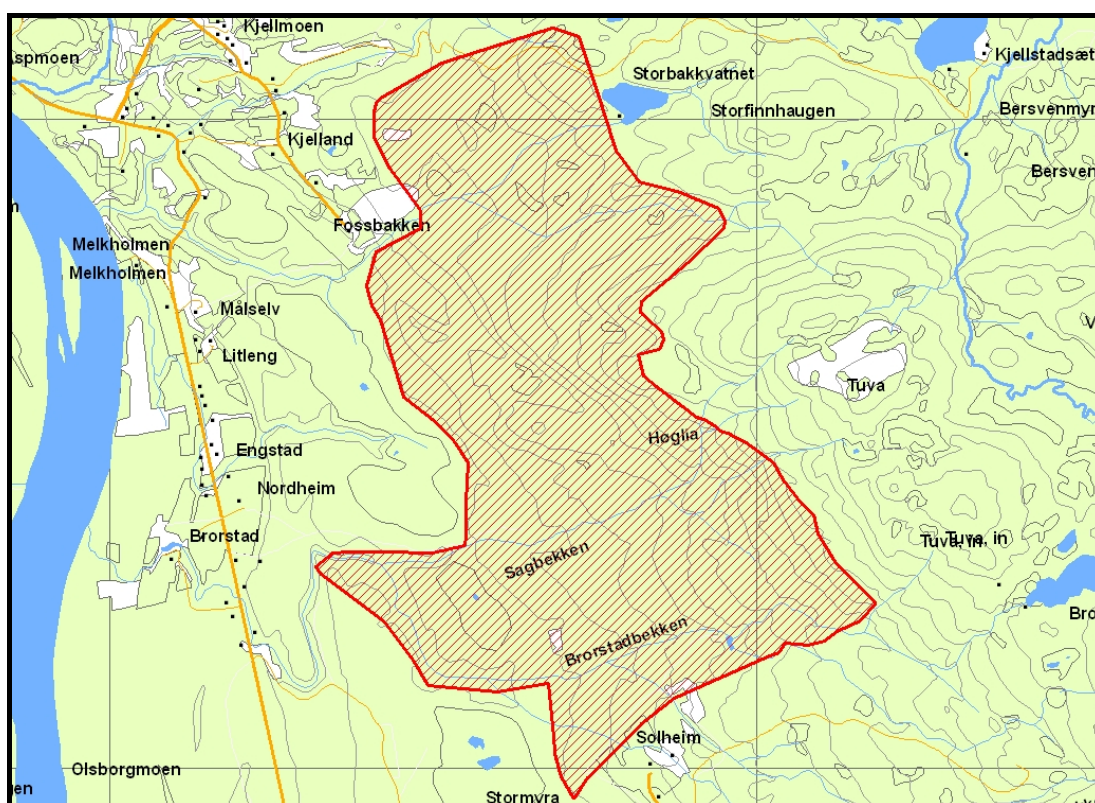
25 - 225

UTM (WGS84)

34W DB 060 745

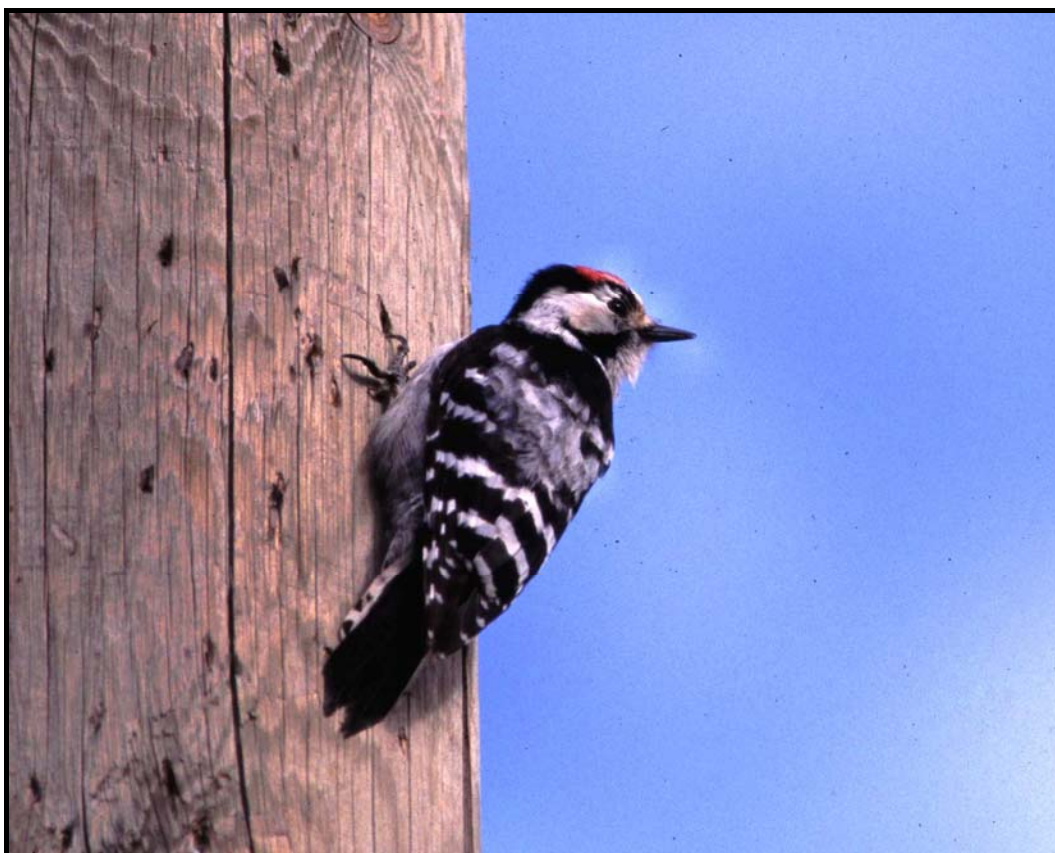
Denne lokaliteten domineres av storvokst bjørk med høgstauder. I fuktige bekke-
drag og raviner vokser gråor og hegg, i noen bratte småkoller dominerer selje. I
platået langs Broderstadbekken vokser storvokst istervier. Stedvis er døved-
innslaget betydelig med både gadd og læger. Sollia ble undersøkt i forstudien til
MiS-registreringene og med hensyn på floristikk er området godt kartlagt både på
karplanter, treboende lav og sopp samt moser. Denne undersøkelsen påviste en
rødlistet lavart, fossenever (*Lobaria hallii*) (sårbar), en rødlistet soppart og ni rød-
listede moser samt to rødlistede fugler.

Skogen er særlig rik på fugl med et uvanlig høyt artsantall og ikke minst hekketett-
het. Dvergspett (*hensynskrevende*) og en annen rødlistet fugleart hekker i skogen
her. Ugler som spurveugle, haukugle og perleugle er også regelmessige
hekkefugler. Lia har også hekkebestand av storfugl og orrfugl.

Parti med død ved i Sollia. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Den rødlistede dvergspetten hekker i Sollia. Foto: Karl-Birger Strann ©.

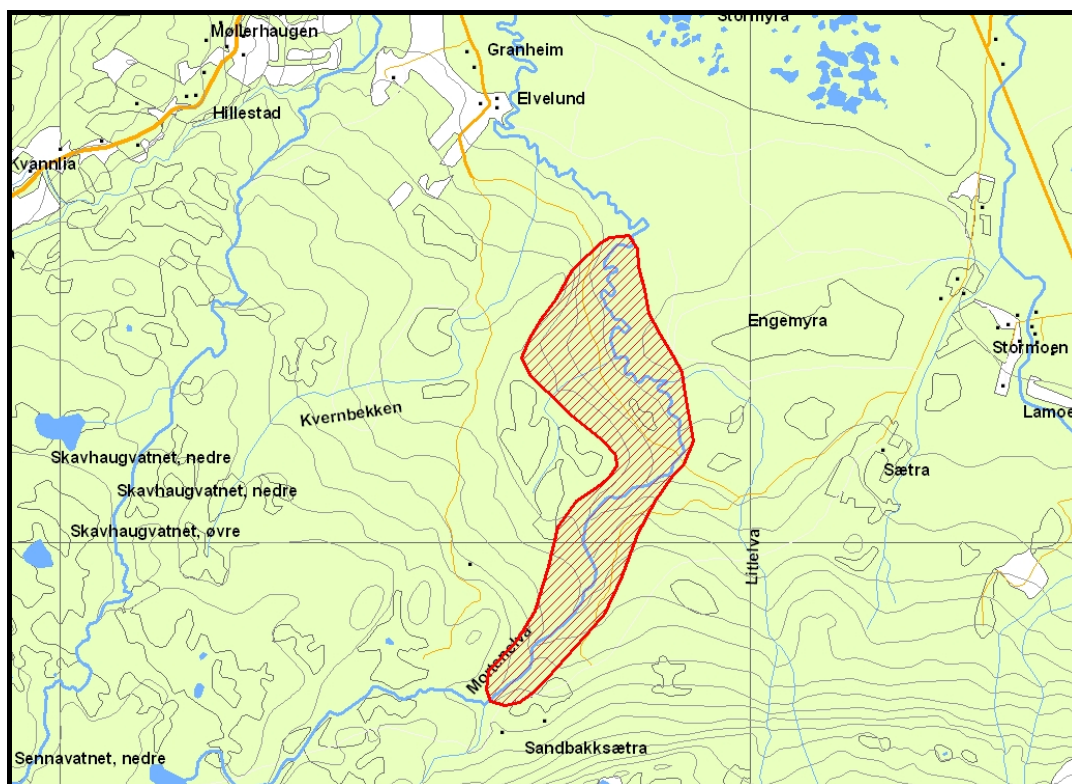
Lokalitet	325 Elvelund, Rossvoll
Natur 2000	192410325
Naturtype	Bjørkeskog med høgstauder + Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F04 + F05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	20 - 200
UTM (WGS84)	34W DB 995 756

Denne lokaliteten er tredelt. Den ene delen er en klassisk høgstaude bjørkeli i Mål-selvdalføret. Undervegetasjonen domineres av strutseving og høgstauder over det meste av arealet. Det finnes godt med død ved, både i form av gadd og læger. Det er tidligere påvist en hekkende rødlistet fugl i lokaliteten, den er imidlertid ikke sjekket opp i løpet av det siste året. Det er også påvist kull av storfugl i lokaliteten.

Den andre delen er en godt utviklet flommarksskog med aktive meandre og svært mye død ved. Skogen domineres av gråor og hegg, men har også mye vierarter med en del storvokst istervier. Skogbunnen veksler mellom høyvokst strutseving, ribs og stedvis en del bringebær. Lokaliteten her har både tretåspett og dvergspett (*hensynskrevende*) hekkende samt en rekke andre sekundære hulerugere som rødstjert og svartkvit fluesnapper.

Det går en gammel skogbilveg langs foten av bjørkeskogen og et gammelt grustak ligger ved sørenden av begge skogene.

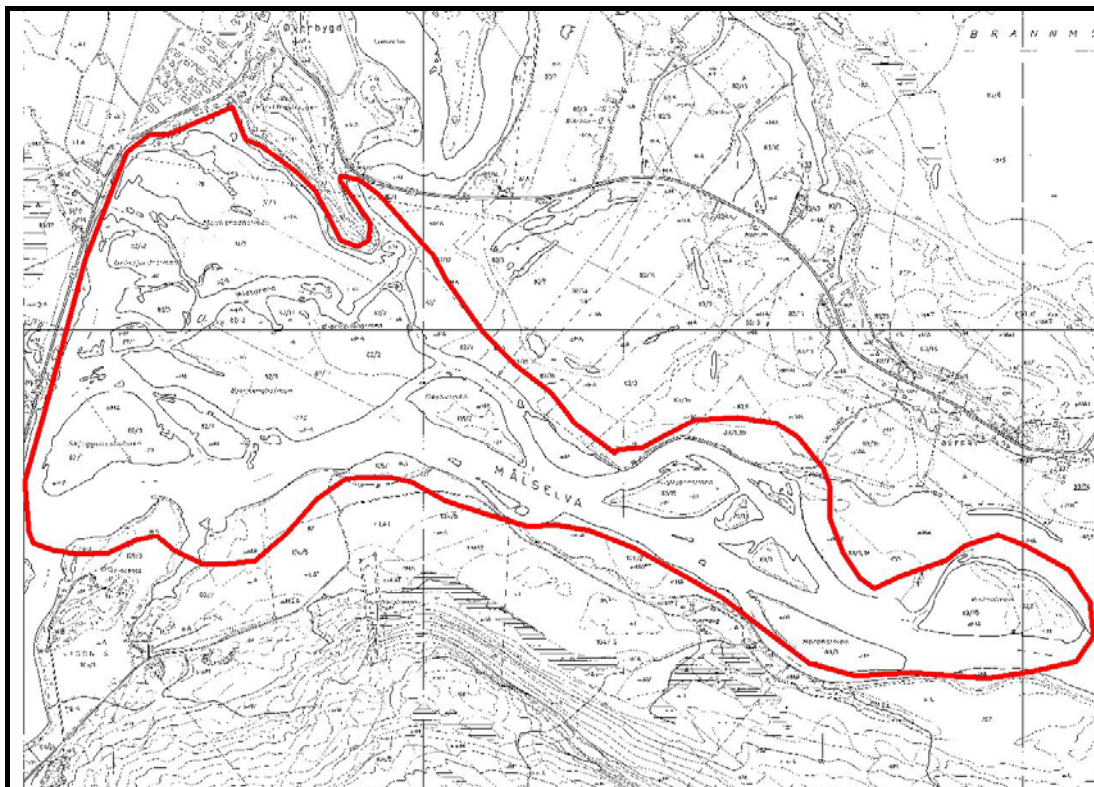
Den tredje delen er en elveravine langs Mortenelva. Her vokser gammel høgstaude bjørkeskog med frodig undervegetasjon og stedvis mye død ved. Her vokser enkelte ospesholt med grove trær. Samlet gir dette skogsområdet en høy verdi med en rekke rødlistearter og verdifulle naturtyper.

Lokalitet	326 Øverbygd
Natur 2000	192410326
Naturtype	F06
Naturtypekode	Rikere sumpskog
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	80
UTM (WGS84)	34W DB 320 573

Denne lokaliteten er en av fylkets største, sammenhengende sumpskoger. Hovedelva deler seg opp i mange løp med en rekke større og mindre øyer tett bevokst av gråor, istervier, grønnvier og svartvier. I flomperioden står hele området mer eller mindre under vann i lengre tid. Når vannet trekker seg tilbake danner de tette skogene på holmene gode hekkeområder for både vannfugl og vanntilknyttet spurvefugl.

Her er påvist velutviklede lavsamfunn flere steder der skrubbenever og flere vrenge-arter vokser rikt. Den rødlistede *Lobaria hallii* (sårbar) ble påvist på gammel gråor på ett sted i lokaliteten.

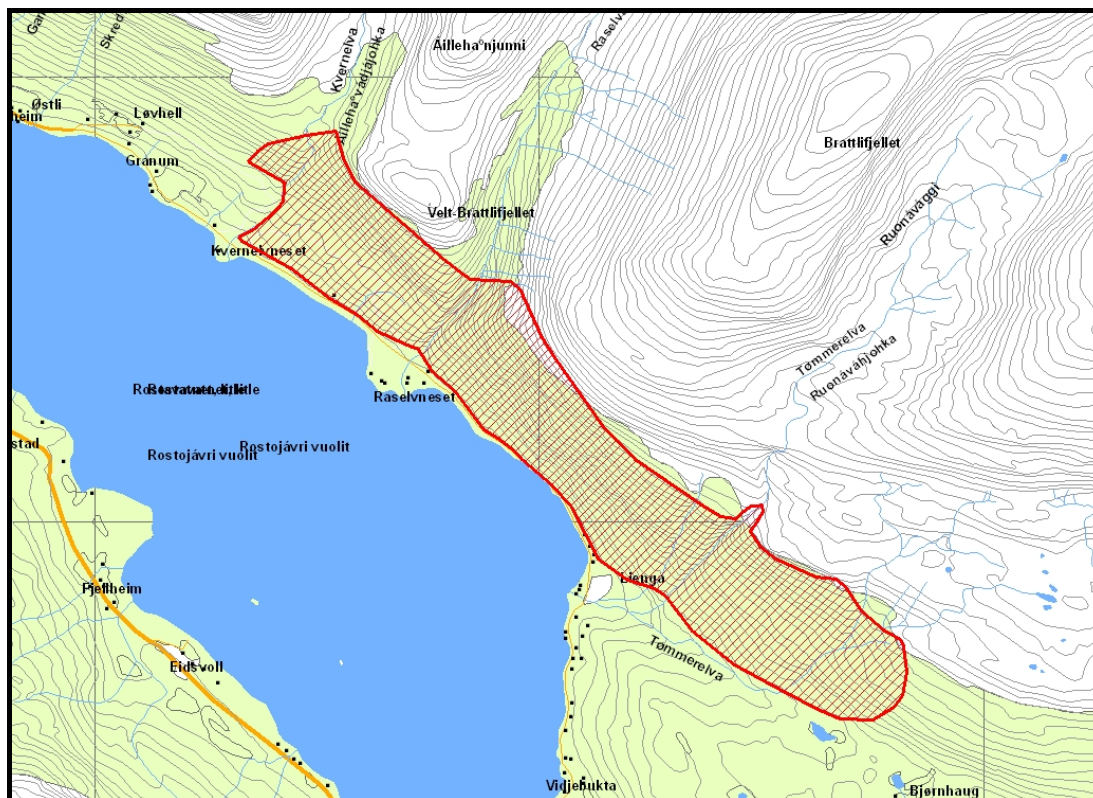
Lokalitet	327 Østsiden av Lille Rostavatn
Natur 2000	192410327
Naturtype	Bjørkeskog med høgstauder
Naturtypekode	F04
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	100 - 500
UTM (WGS84)	34W DB 472 545

Denne lokaliteten strekker seg i den bratte lia på østsiden av vannet. Avgrensinga mot nord er 34W DB 560 555 og i sør mot de første hyttene ved UTM 34W DB 468 544.

Lokaliteten fortsetter videre sørøstover i selve Rostaåsen. Skogen domineres også her av høgstauder med noe stor furu på tørre knauser.

Skogen består av gammel, storstammet bjørk med betydelige innslag av grov osp og gråor i fuktigere partier. Skogen har også et betydelig innslag av død ved, både i form av gadd og læger. Området ligger på gunstige bergarter med amfibolitt og kvartsitt med tydelige lommer av glimmerskifer.

Botanikken er rik og variert med innslag av en rekke fjellplanter som stedvis går nesten helt ned til veien. Fuglelivet er særlig rikt med stort innslag av varmekjære arter som svarttrost, munk, hagesanger og gulsanger. Det hekkes både tretåspett og dvergspett (*hensynskrevende*) i lokaliteten.

Lokalitet**328 Rostaddalen**

Natur 2000

192410328

Naturtype

Bjørkeskog med høgstauder

Naturtypekode

F04

Verdisetting**B – viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

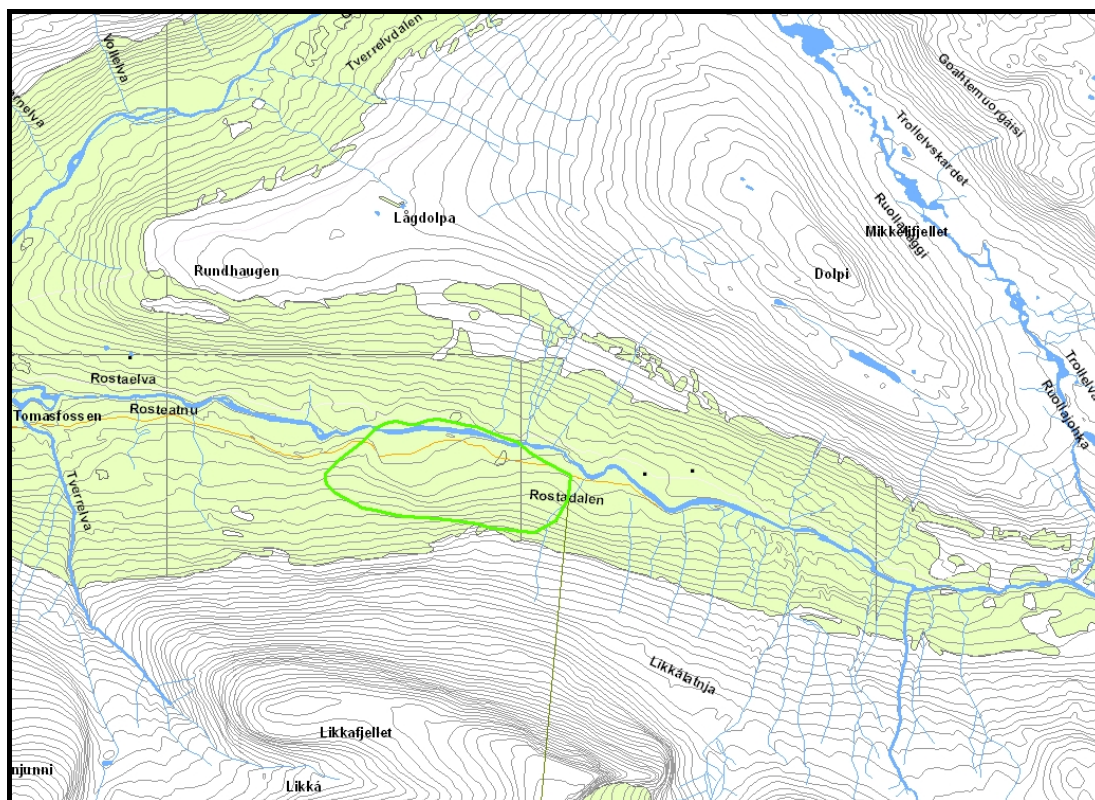
230 - 400

UTM (WGS84)

34W DB 545 498

Dette er en lomme med dels storstammet bjørkeskog av høgstaudetype, stedvis også storbregnetype, dels er det gråorskog i de fuktigere partiene. Skogen er storvokst med betydelige innslag av død ved. Det vokser bra med kjuker på døde trær, vanligst var knuskkjuka, labyrinthkjuka og knivkjuka.

Fuglefaunaen var rik med arter som hagesanger, trekryper, gråfluesnapper og mye trost. Tretåspett og mange sekundære hulerugere slik som rødstjert, kjøttmeis og svartkvit fluesnapper ble påvist hekkende.

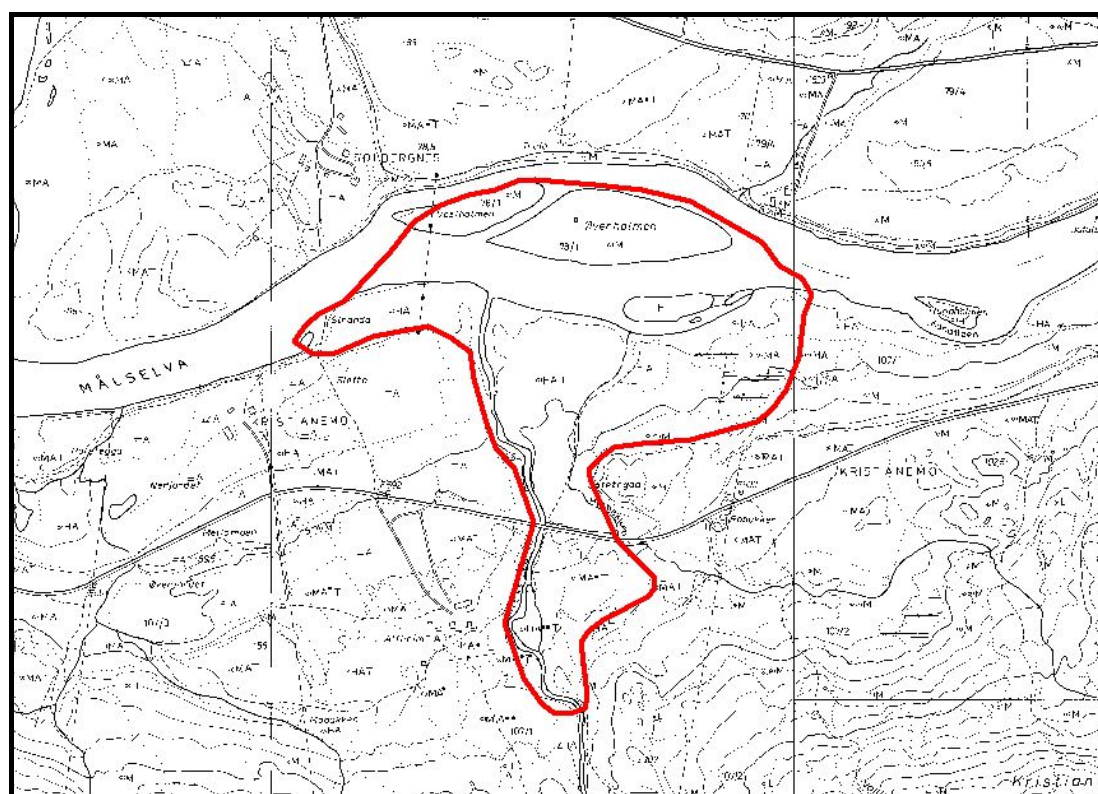

Lokalitet	329 Kristianamo
Natur 2000	192410329
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	80
UTM (WGS84)	34W DB 278 540

Denne lokaliteten strekker seg fra hovedelva og langs Rebesjohka et stykke sør for Beredskapsvegen. Hovedområdet ligger på nordsida av vegen. Skogen består av gammel, grov bjørkeskog med stort innslag av gråor-heggeskog og ulike vierarter samt noe selje og rogn. Innslaget av død ved er betydelig. Nærmest bekken dominerer flommarksskogen, og på et noe høyere platå overtar storvokst bjørk og andre treslag.

Stedvis domineres området av strutseving-samfunn med islag av rips og andre storbregner. Her er påvist velutviklede *Lobaria*-samfunn med skrubbenever og grynvrønge/glattvrønge som følgearter. På flere trær vokser den rødlistede fosse-neveren (*Lobaria hallii*).

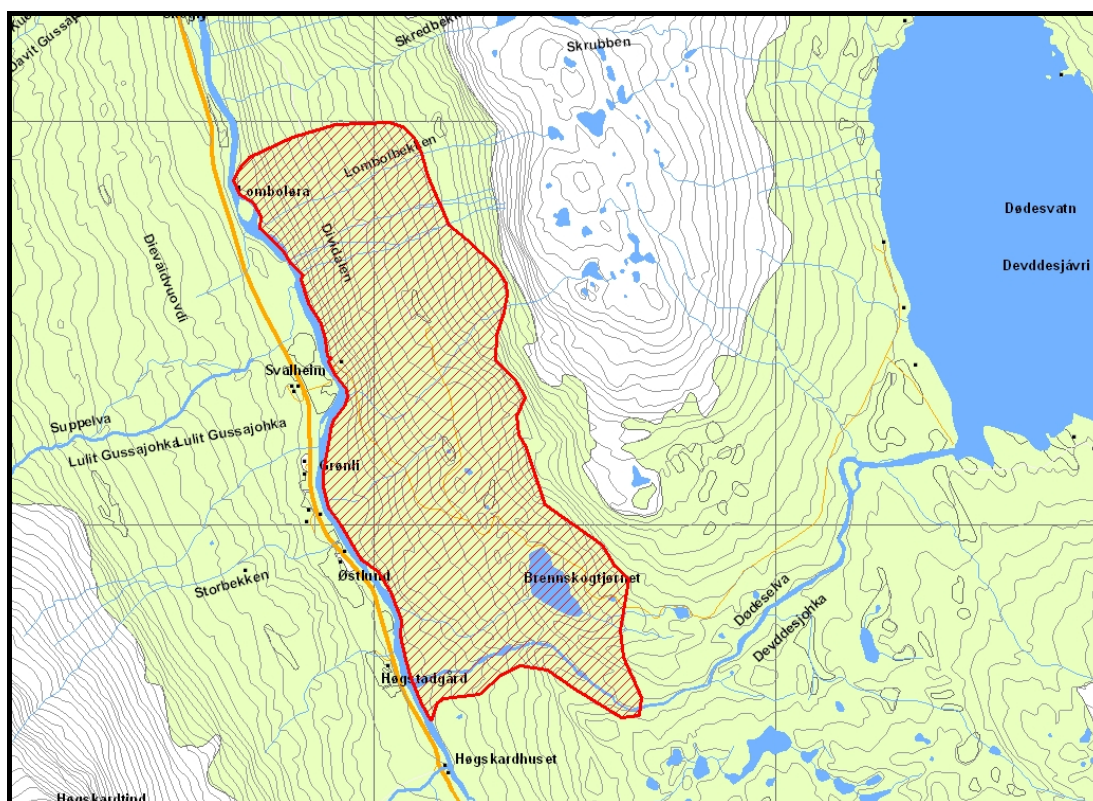
Lokaliteten har også et rikt fugleliv med arter som dvergspett (*hensynskrevende*), store trostekolonier og trekryper og gråfluesnapper.

Lokalitet	177 Devdislia
Natur 2000	192410177
Naturtype	Gammel lauvskog + furuskog
Naturtypekode	F07
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	125 - 530
UTM (WGS84)	34W DB 425 395

Lokaliteten strekker seg fra Divielva og opp til tregensen på østsida av elva. Den begrenses i sør av Devdisfossen og i nord av bekk ved UTM 34W DB 414 440. Denne lokaliteten består av ei furudominert li med større arealer med gammel, grov osp og bjørk med innslag av gråor langs bekker og vannsig. Furuskogen går gradvis over i løvskog oppover i lia. De øvre delene av lia består hovedsakelig av bjørk og osp. Stedvis er dimensjonen på ospa sjelden stor og forekomsten av flere par tretåspett samt at svartspett har vært både hørt og sett her viser noen av de kvalitetene som området har. Her hekker et stort antall fugl med flere funn av storfuglreir og varmekjære spurvefugler som bøksanger, gulsanger og munk er ofte blitt observert i denne lia. Haukugle og perleugle hekker regelmessig i denne lia. En rødlistet fugleart hekker også innenfor området.

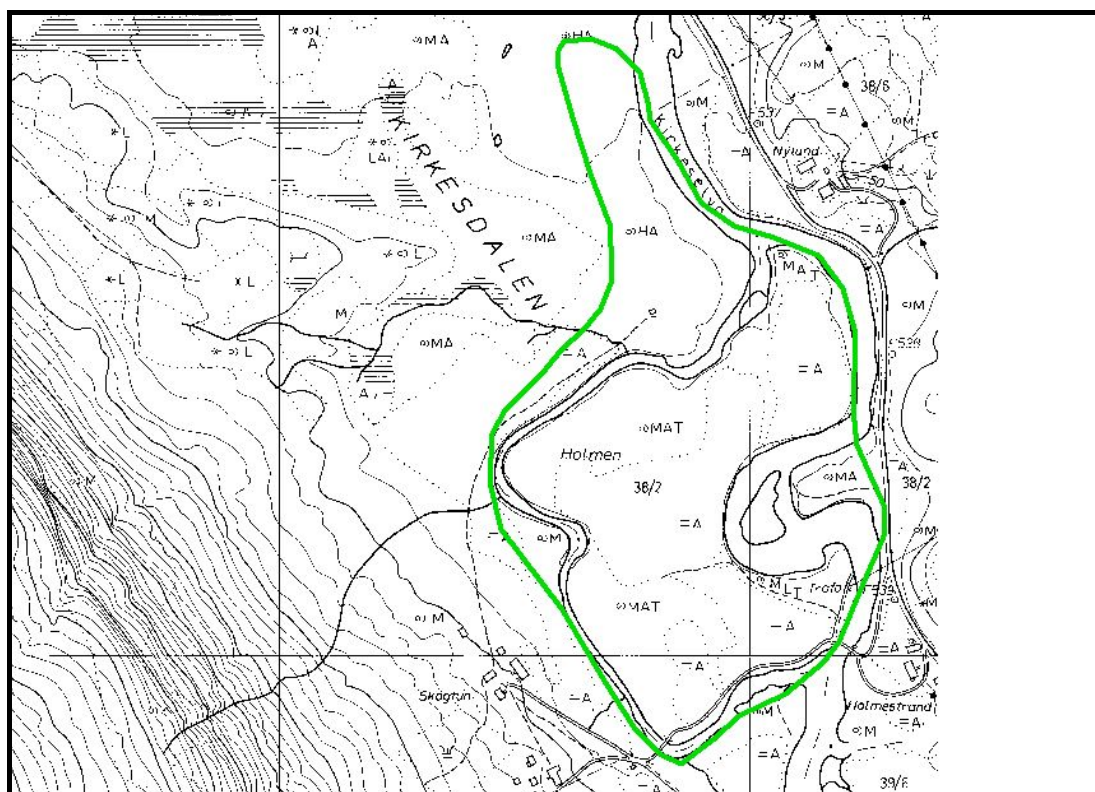
Solide forekomster av stokkmaur er et av særpregene ved lokaliteten.

Lokalitet **330 Skogtun, Kirkesdal**

Natur 2000	192410330
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	75
UTM (WGS84)	34W DB 182 476

Denne lokaliteten er en gråor-heggeskog som vokser i all hovedsak på vestsida av Kirkeselva nord for gården Skogtun. Innslaget av død ved er betydelig, og bunn-sjiktet domineres av rips og strutseving med noe innslag av lavvokst hegg. Fuglelivet er særdeles rikt i denne lokaliteten med store tettheter av arter som gulerle, gråfluesnapper, trekryper og det er påvist ett par med dvergspett (*hensynskrevende*). Skogen har også en stor koloni med trost og det har hekket dvergfalk her i mange år.

Lokalitet**157 Brattlia**

Natur 2000

192410157

Naturtype

Bjørkeskog med høgstaude

Naturtypekode

F04

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

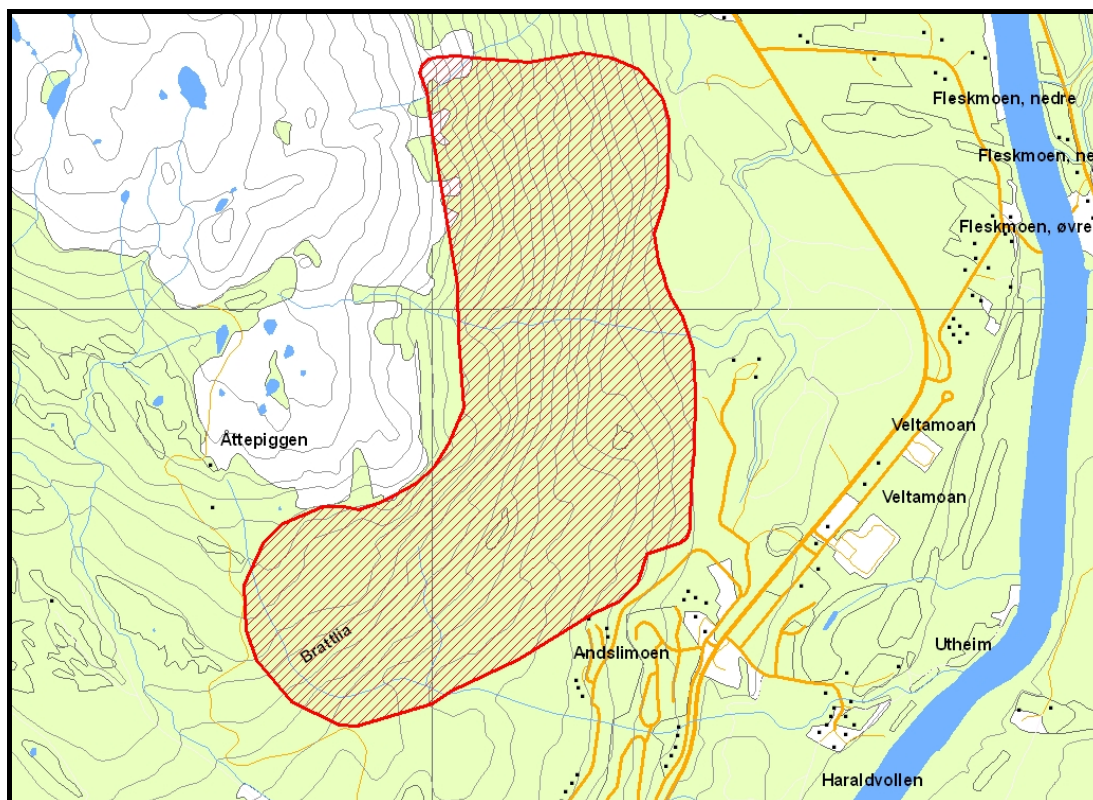
50 - 350

UTM (WGS84)

34W DB 036 680

Denne lokaliteten er ei frodig li med gammel høgstaude utforming. Lia har rik undervegetasjon dominert av høgstaude som turt, mjødurt, kranskonvall, firblad og stedvis vårelementer som lerkespore. Enkelte fuktige steder vokser frodig strutseving og andre storbregner. Langs fuktige drag og småbekker vokser tette heggekraut, og i de øvre delene vokser det spredte forekomster av storvokst silkeselje.

Lokaliteten har en rik fuglefauna med gode bestander av storfugl og orrfugl. Gamle spettehull etter tretåspett gir sekundære hulerugere gode hekkeforhold. Skogen har to gamle reir av en rødlistet fugleart og ferske ribb viser at lokaliteten brukes fremdeles.

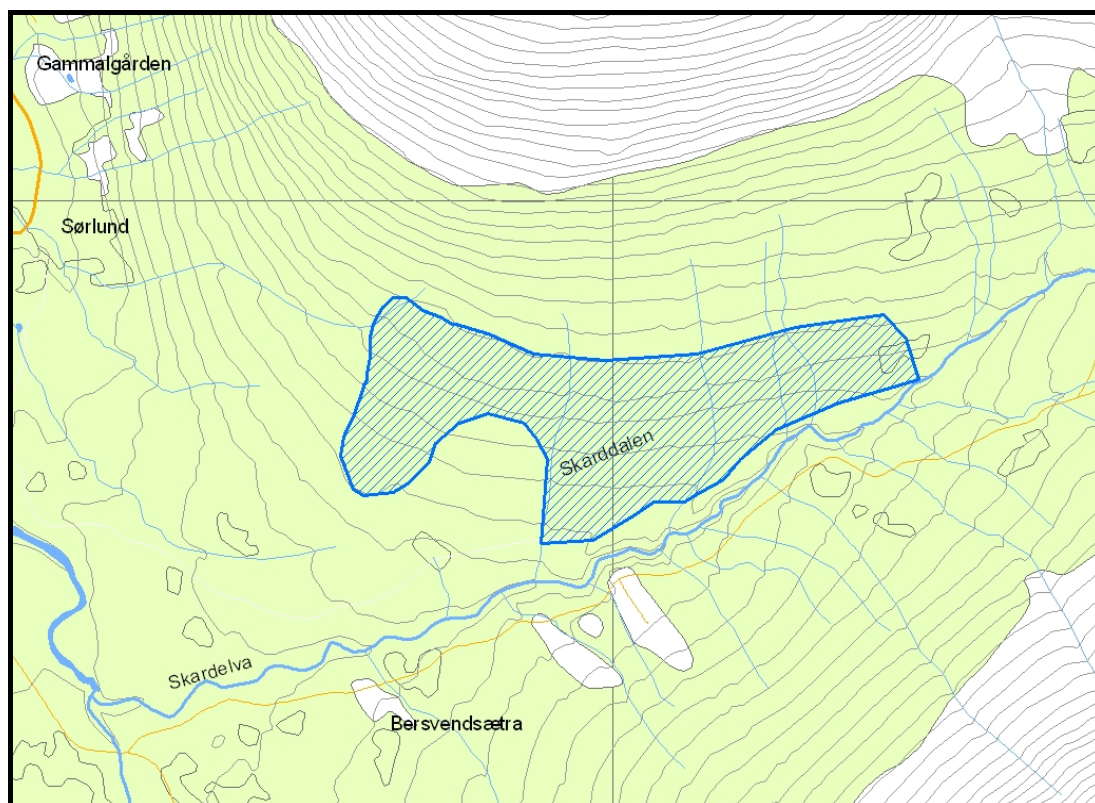

Lokalitet	134 Skardelva, Skardalen
-----------	--------------------------

Natur 2000	192410134
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	200
UTM (WGS84)	34W DB 100 783

Gråor – heggeskog er den frodigste og mest artsrike skogstypen vi har i denne delen av Norge. Fuktig og næringsrik jordbunn danner svært gunstige vekstforhold i denne naturtypen som domineres av høystauder og storbregner, ofte med et velutviklet busksjikt. Skogen får gjerne et "jungelpreg" med tett og til tider ugjennomtrengelige kratt. Omløpstiden til gråor er kort og skogstypen innehar ofte store mengder død ved. Generelt forekommer det mange vedboende moser, lav og sopp i denne skogstypen. Også faunaen av virvelløse dyr og fugler er artsrik.

I de bratte sidene opp fra Skardelva står et belte med svært frodig gråor – heggeskog med en storvokst strutseving- og turtdominert vegetasjon. Andelen bjørk er relativt høy. Verdiene til området reduseres til C-område da arealet er forholdsvis lite. Imidlertid er spurvefuglfaunaen forholdsvis rik, med bl.a arter som bokfink, gråfluesnapper, rødstjert, hagesanger og munk. Terrenget stiger brått og gråorskogsbelte avtar raskt. Det bør imidlertid stå som en uberørt buffersone ut mot elva. Dette vil opprettholde kvaliteten på kantsonen av skog ut mot selve elvekanalene. Området går over i et frodig skogsområde i nord, beskrevet under 135 Skardalen.

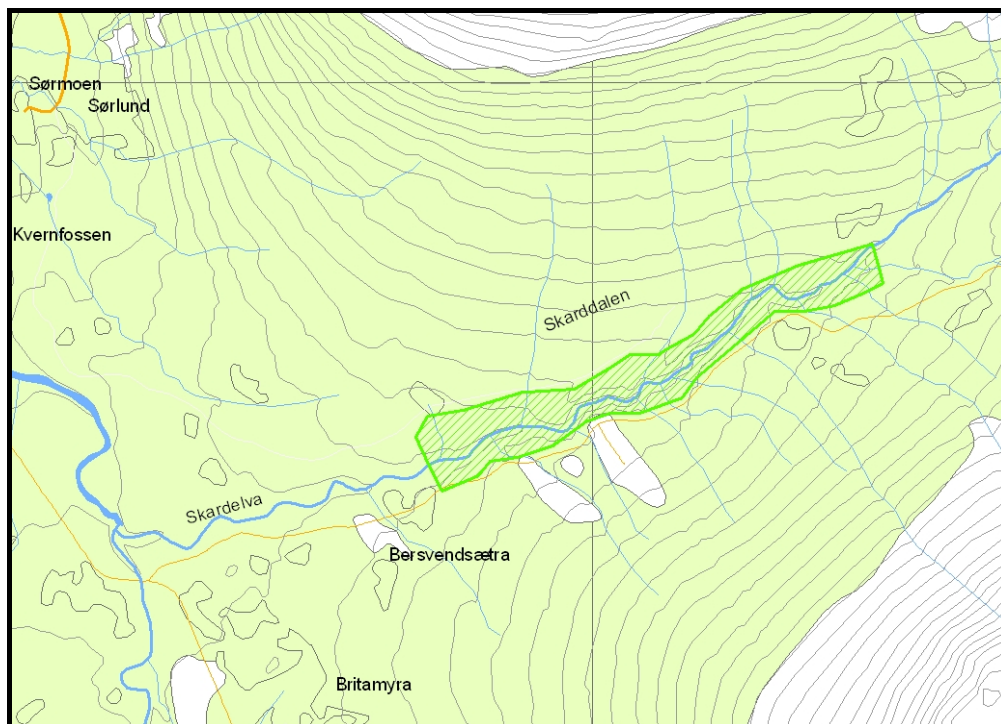
Lokalitet**135 Skardalens nordside**

Natur 2000	192410135
Naturtype	Bjørkeskog med høgstauder (+ store gamle trær)
Naturtypekode	F04
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	200 - 300
UTM (WGS84)	34W DB 099 785

Dette området ligger på Skardalens nordside. Høystaudebjørkeskog er en artsrik og produktiv naturtype. Mange arter av fugl og insekter samt treboende lav, moser og sopp er særlig knyttet til denne skogstypen. Verdien til det avgrensede området er knyttet til forekomster av frodig høystaudeskog og mange svært grove seljetrær. Grov seljebark representerer et næringsrikt habitat for krevende epifyttiske lav og moser.

Skogen på Skarddalens nordside er en god del påvirket av skogsdrift i det den er lett plukkhogd i områdets nedre deler. I tillegg finnes jevnt med små, lukkede hogstflater, mulig etter militær virksomhet. Området beites også stedvis mye av sau. Flere steder er det kommet opp yngre suksesjonsstadier av tett, småvokst gråor eller selje. Dette sikrer en kontinuitet i forekomsten av seljer i området.

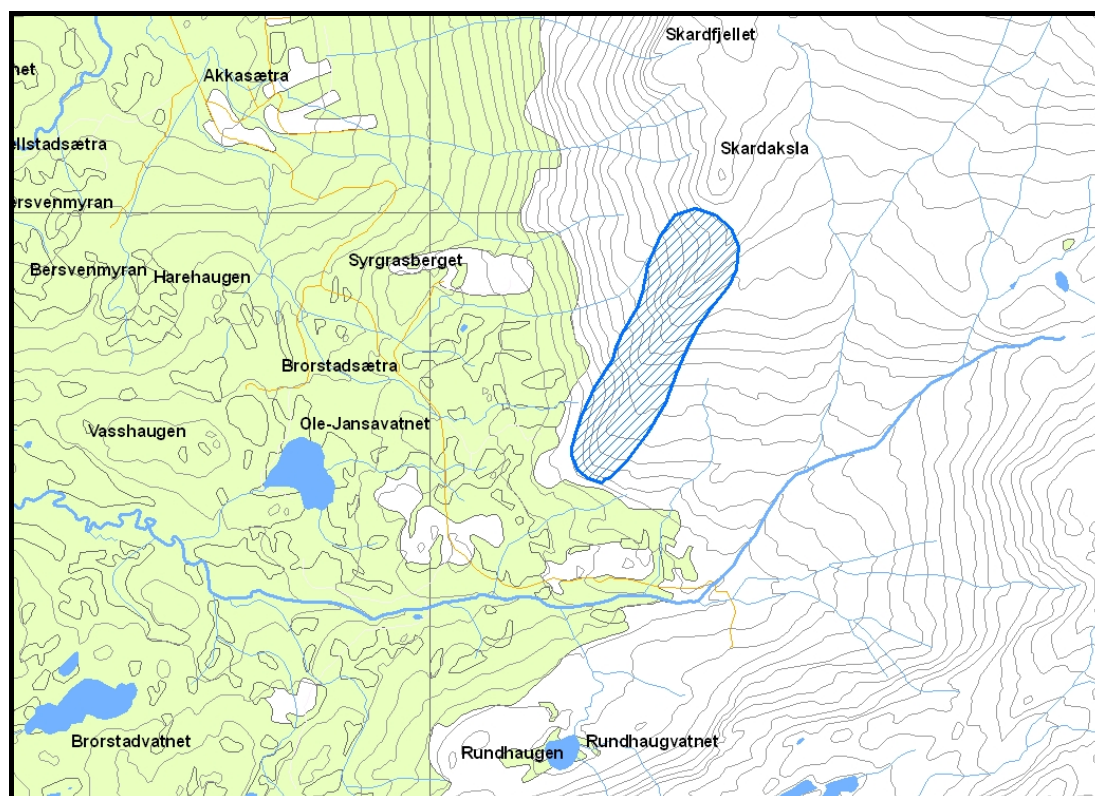
På grove seljer ble det registrert lavarter som skrubbenever, glattvrenge og grynvreng. Av vedboende sopp ble kun seljekjuke funnet, men flere kjuker kan dukke opp senere på sesongen. Flere interessante sopparter har selje som vertstre. Verdien knyttet til de grove seljetrærne reduseres ikke ved videre forsiktig hogst, da nettopp lystilgangen har bidratt til de grove dimensjonene. Området vurderes til å ha B-verdi ut fra den rike skogen med sterkt innslag av gamle trær.

Lokalitet	136 Skardaksla
Natur 2000	192410136
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	400 - 650
UTM (WGS84)	34W DB 104 755

Langs eggen opp mot Skardaksla finnes partier med rike reinroserabber. Her står kalkkrevende arter som lappøyentrøst, fjellkurle, rabbetust, fjellkvitkurle. I lesidene i helningen mot vest kommer det inn høystaudevegetasjon og sentsmeltende snøleier. På de flatere, sørvendte helninger oppe på aksla står en meget artsrik engvegetasjon på en noe mindre kalkholdig grunn.

Områdets verdi er satt lavere enn andre kalkrike områder beskrevet innenfor skyte- og øvingsfeltet. Dette skyldes at utformingen har en mindre typisk kalkkrevende vegetasjon, og særlig sjeldne arter mangler. Området gis lokal verdi (C) fordi det er rike forekomster av kalkkrevende arter og særlig mange orkideer.

Lokalitet**137 Sollitind**

Natur 2000

Kalkrike områder i fjellet

Naturtype

192410137

Naturtypekode

C01

Verdisetting**B – viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

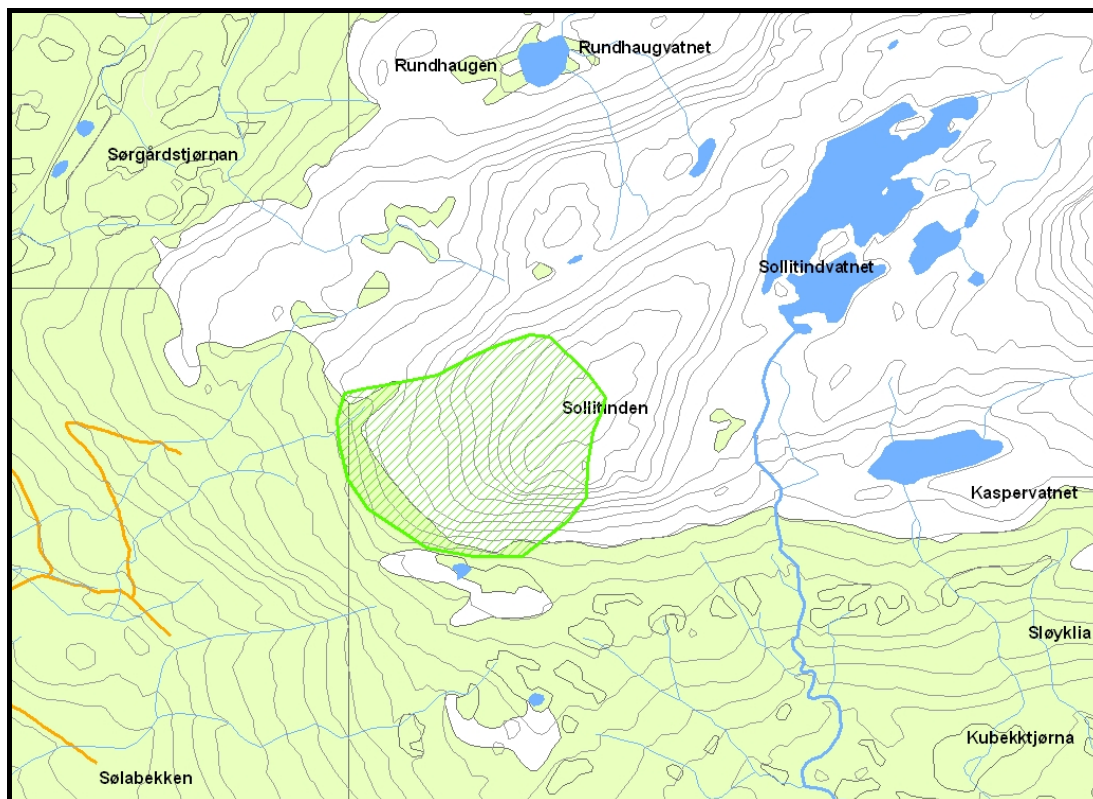
500 - 690

UTM (WGS84)

34W DB 097 729

I tilknytning til de jordbunnsforhold som kalkrik berggrunn danner, utvikles ofte en frodig vegetasjon med et høyt antall arter og iblant sjeldne karplanter. Berggrunnsforholdene gjør at det generelt finnes mye av denne naturtypen i fjellet i Indre Troms, hvis en sammenligner med resten av landet. Det vil imidlertid alltid være en variasjon i hvor heterogent og artsrikt et slikt område er.

I området ved Sollitind finnes rik leside- snøleie - og rabbevegetasjon på kalkgrunn. Lesidevegetasjonen har utforminger både som høgstaudeenger og lågurtenger. Snøleiene er av tørrere gras- og urtedominerte typer samt sene snøleier med sparsom, fuktighetskrevenende vegetasjon. I reinroserabbene står kalkkrevende, mindre vanlige arter som lapprose (norsk ansvarsart), fjellkvitkurle, lodnemyrklegg og reinmjelt. Tidligere er de ganske sjeldne artene brannmyrklegg og småsøte registrert her (P. K. Bjørklund, pers. medd.). Brannmyrklegg har status som sjelden (R) i den rapporten som brukes som "rødliste for Troms" (Engelskjøn og Skifte 1995). Området vurderes til å være en viktig naturtype (B) ut fra forekomsten av en rekke kalkkrevende planter inkludert regionale sjeldenheter.

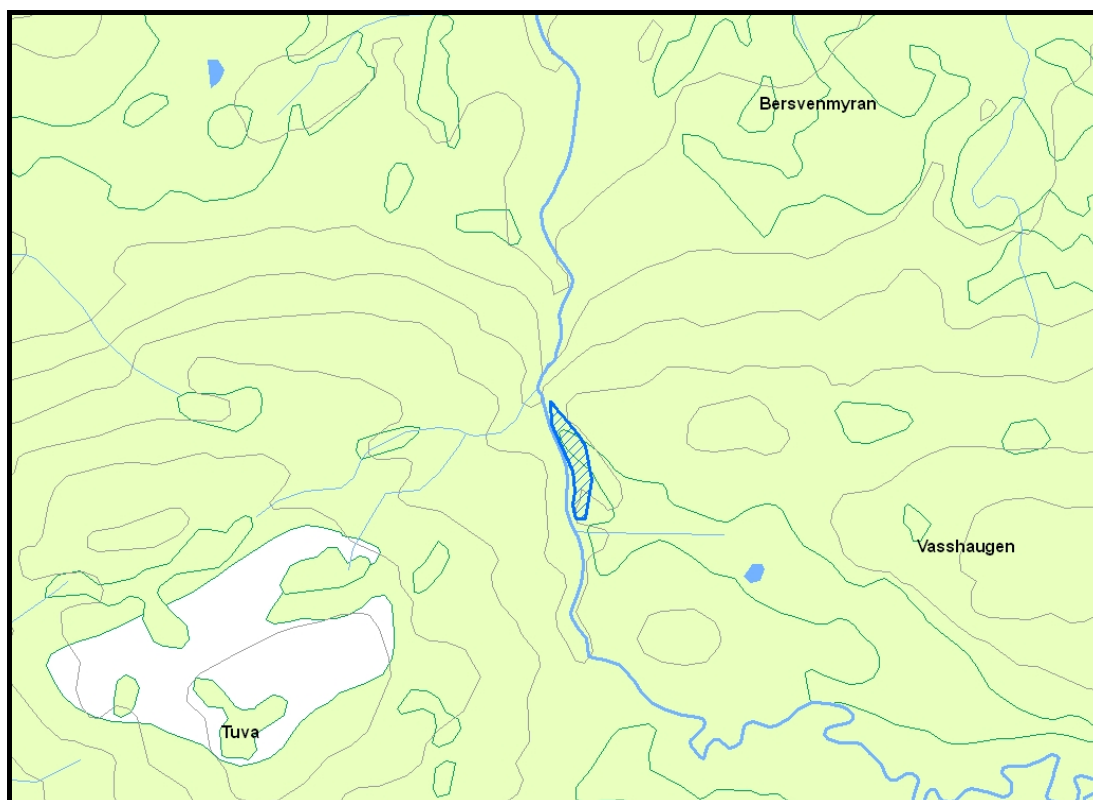

Lokalitet **141 Ovenfor Mårelvfossen**

Natur 2000	192410141
Naturtype	Kalkskog
Naturtypekode	F03
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	220
UTM (WGS84)	34W DB 075 759

Kalkbjørkeskog er en mindre vanlig og artsrik naturtype som ofte inneholder sjeldne arter av planter og marklevende sopp. Den siste artsgruppen har det ikke vært rom for å kartlegge innen prosjektets rammer.

I den bjørkeskogen som har gammelskogspreg langs Mårelva, står flere mindre lokaliteter med kalkbjørkeskog på berg av kalkspatmarmor. Ingen sjeldne arter av karplanter ble registrert her, men lokaliteten er inkludert da den representerer en mindre vanlig skogsutforming. Området vurderes som lokalt viktig (C) fordi denne naturtypen er mindre vanlig i regionen.

Lokalitet**142 Storstokkjæran, Mårelva**

Natur 2000

192410142

Naturtype

Kroksjøer, flomdammer og meanderende elv + rikere sumpskog

Naturtypekode

E03 + F06

Verdisetting**B – viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

260

UTM (WGS84)

34W DB 079 751

Meanderende elver danner et heterogent miljø med gradienter fra elvebreddsvegetasjon til flommarkskog og sumpskog. Kroksjøer i ulike suksesjonsstadier inneholder ofte ulik vegetasjon og representerer derfor gjerne ulike habitater. Et stort mangfold av arter er tilknyttet dette heterogene, dynamiske miljøet. Naturtypene gråor-heggeskog og sumpskog er for øvrig alene kjent for å inneha et høyt arts mangfold.

På et utflata område på opp mot en kilometer meandrerer Mårelva og danner et rikt og svært variert skogsmiljø. På elveavsetningene står rike utforminger av flompåvirket, gressdominert høystaudebjørkeskog. Dette veksler med mer stabilt fuktig sumpskog og partier med artsrik viersump dominert av setervier, istervier og grønnvier. Rundt små avsnørte kroksjøer dannes sumpskogsmiljø og starrsummer med flaskestarr, stolpestarr og nordlandsstarr. I vannet står hesterumpe, fjellpiggnopp og myrhatt. Sand- og grusaure ligger i og langs med elva. Langs elva dannes brede kantsoner med blant annet fjellkvann, myrsnelle, fjellrapp og høystauder. Skogen er uten inngrep og innehar mye liggende og stående død ved.

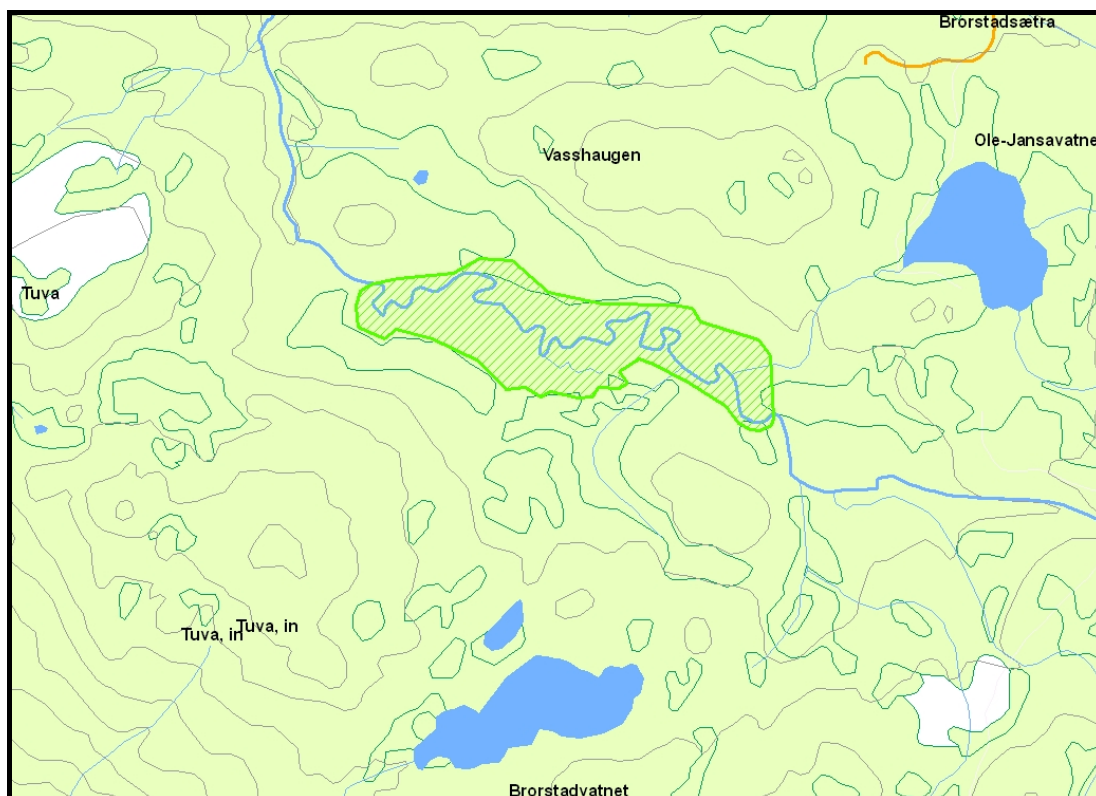

Fjellpiggnopp vokser i starrsumpene i Storstokkjæran.

Foto: Karl-Birger Strann ©.

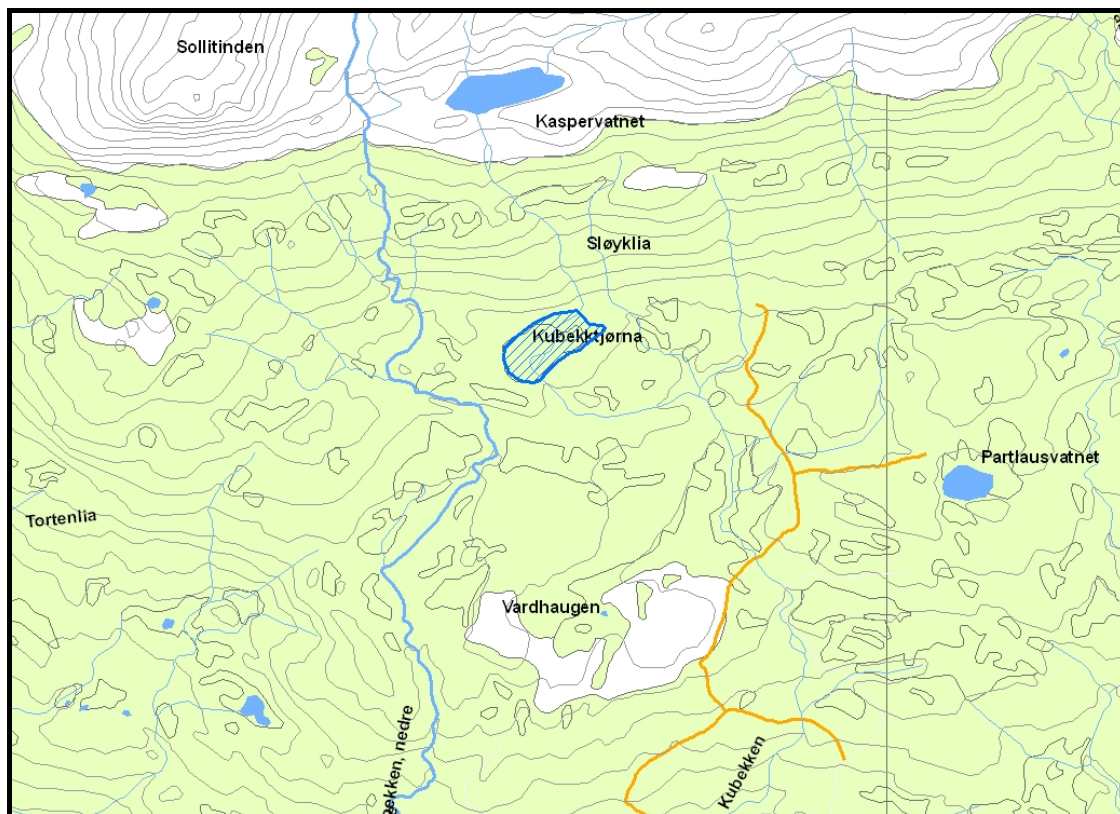
Skogsområdet huser et relativt rikt fugleliv. I gadd finnes reirhull etter tretåspett, og hulerugere som svarthvit fluesnapper, rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er også registrert her. Av litt mer fåtallige arter er hagesanger, bokfink, dompap, måltrost og trekryper påvist, mens langs elva finnes strandsnipe, gluttonsnipe, rødstilk og sivspurv. Området er sannsynligvis et viktig sommerbeite for elg.

På grunn av at området er sterkt preget av barmarkskjøring med en rekke veier på kryss og tvers er områdets kvaliteter betydelig redusert. Likevel er restkvalitetene så store at det er valgt å gi området B-verdi. Her bør en kunne gå inn og restaurere deler av de ødelagte områdene for å styrke deres kvaliteter.

Lokalitet	143 Kubekktjønna
Natur 2000	192410143
Naturtype	Rikmyr med tjern
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	325
UTM (WGS84)	34W DB 110 717

Dette er et variert område med rik fastmattemyr som inkluderer mindre tjern og sumpskog i randsonene. Trådstarr dominerer fastmattemyra med innslag av vanlige, basekrevende arter som dvergjamne, gulstarr, myrsaulauk. Tjerna har velutviklet flytebladsvegetasjon. Mye frosk og øyenstikkere samt andre vanninsekter er tilknyttet området, uten at det har vært anledning til å undersøke dette artsinventaret nærmere. Området gis lokal verdi (C) fordi denne naturtypen er forholdsvis sjelden i området samt at utfyllende undersøkelser vil kunne avdekke forekomster av sjeldne vanninsekter.

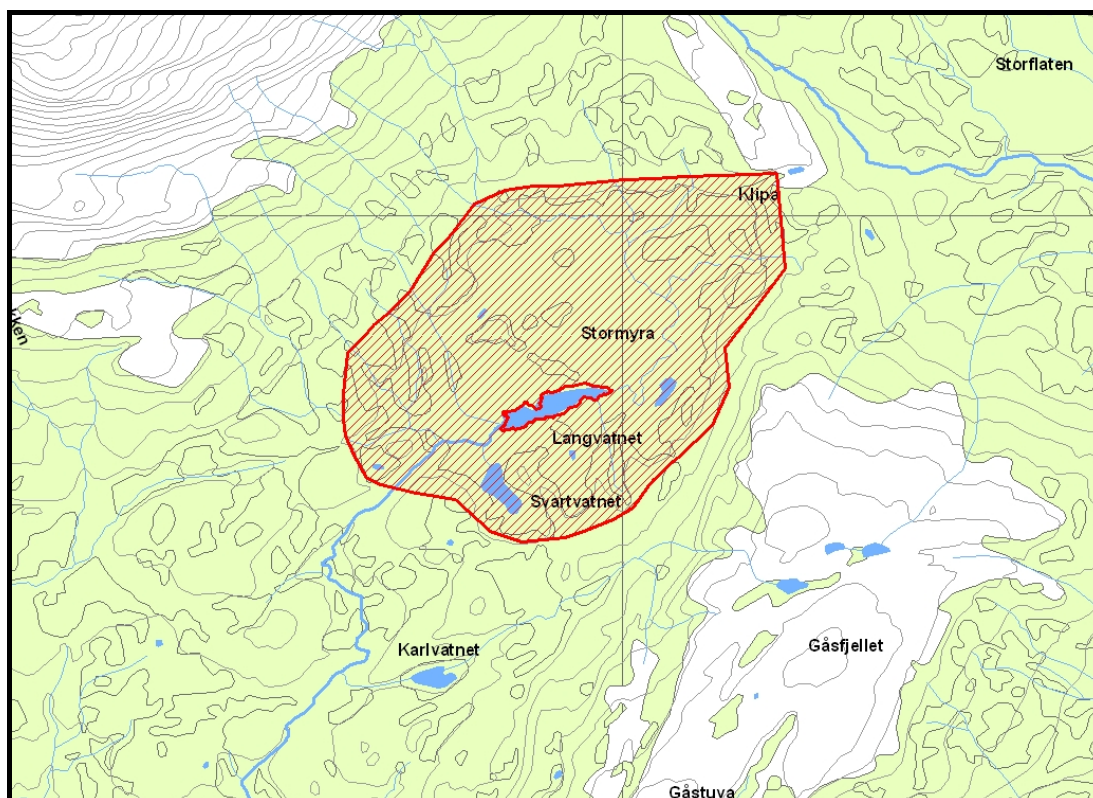

Lokalitet	147 Stormyra-området, Gåsfjellet
-----------	----------------------------------

Natur 2000	192410147
Naturtype	Intakt lavlandsmyr med vann/tjern
Naturtypekode	A01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	309
UTM (WGS84)	34W DB 150 722

Dette myrkomplekset vurderes som verdifullt grunnet størrelse, kompleksitet og urørthet. Ett vann inngår i området (Svartvatn) mens ett annet (Langvatn) presenteres som en egen naturtypelokalitet. Det er få uberørte myrflater av denne størrelsen i området der også vann og bekker inngår. Myra inneholder elementer av både fattig- og rikmyr. Særlig i myrkantene og mot vannene kommer det inn rikindikatorer som strengstarr, sveltull, jåblom, dvergjamne, fjelltistel og sløke. Trådstarr dominerer disse flatene. Gradienter av fuktighet finnes fra fastmatter til lausbunn/mykmatter. I en nordvendt helning mot Svartvatnet dannes en svakt utviklet strengmyr.

Vannene og bekkene innen myrkomplekset bidrar til et heterogent område med høy diversitet av habitater. Området er relativt rikt på vadefugl med seks registrerte arter, deriblant brushane, grønnstilk og flere par med svømmesnipe. Svartvatn har en del vannvegetasjon som er egnet som gjemmesteder for vannfugl. Skogen strekker seg stedvis inn på myra, noe som bidrar til at arealet med kantsoner øker. Spurvefuglfaunaen i kantskogen er også relativt rik med sivspurv og heippiplerke som dominerende arter i de mer åpne områdene. Det ble ikke påvist spor etter barmarkskjøring.

Lokalitet**148 Skardelva ved Stormyra**

Natur 2000

192410148

Naturtype

Meandrerende elvesystem + flommarksskog + rikere sumpskog

Naturtypekode

E03 + F05 + F06

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

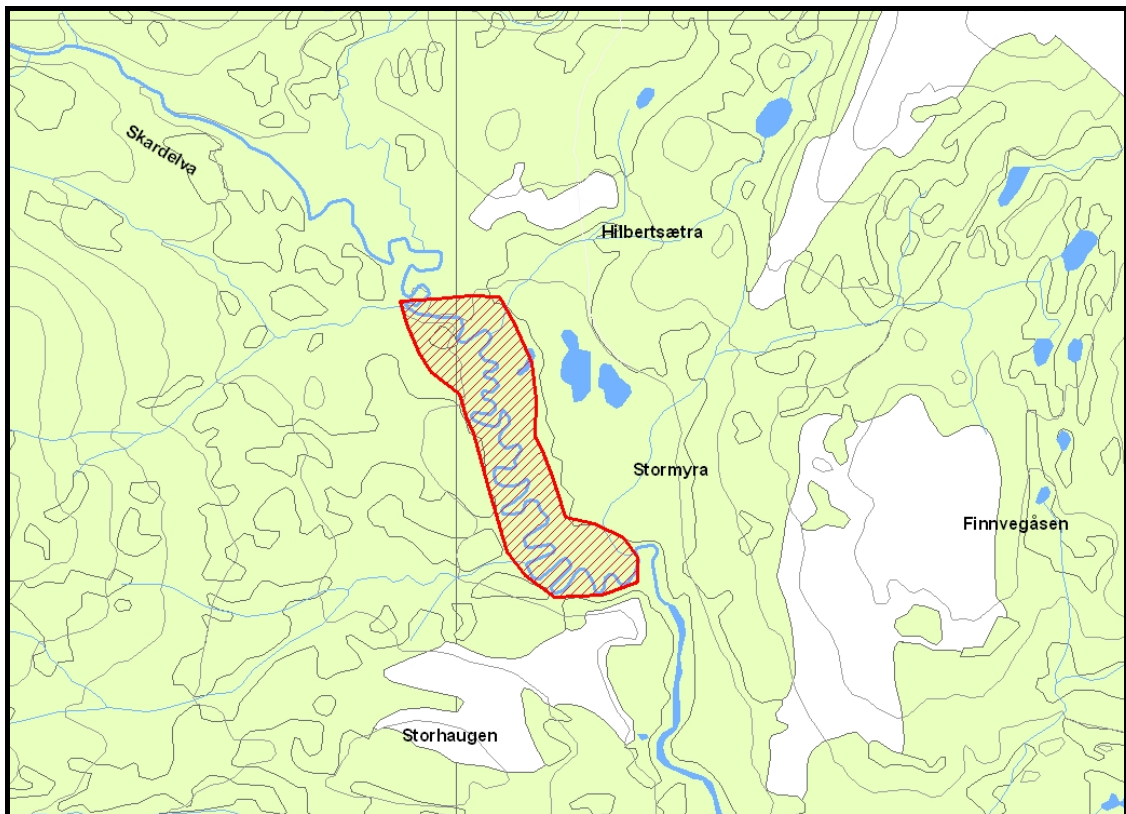
Høyde over havet (m)

240

UTM (WGS84)

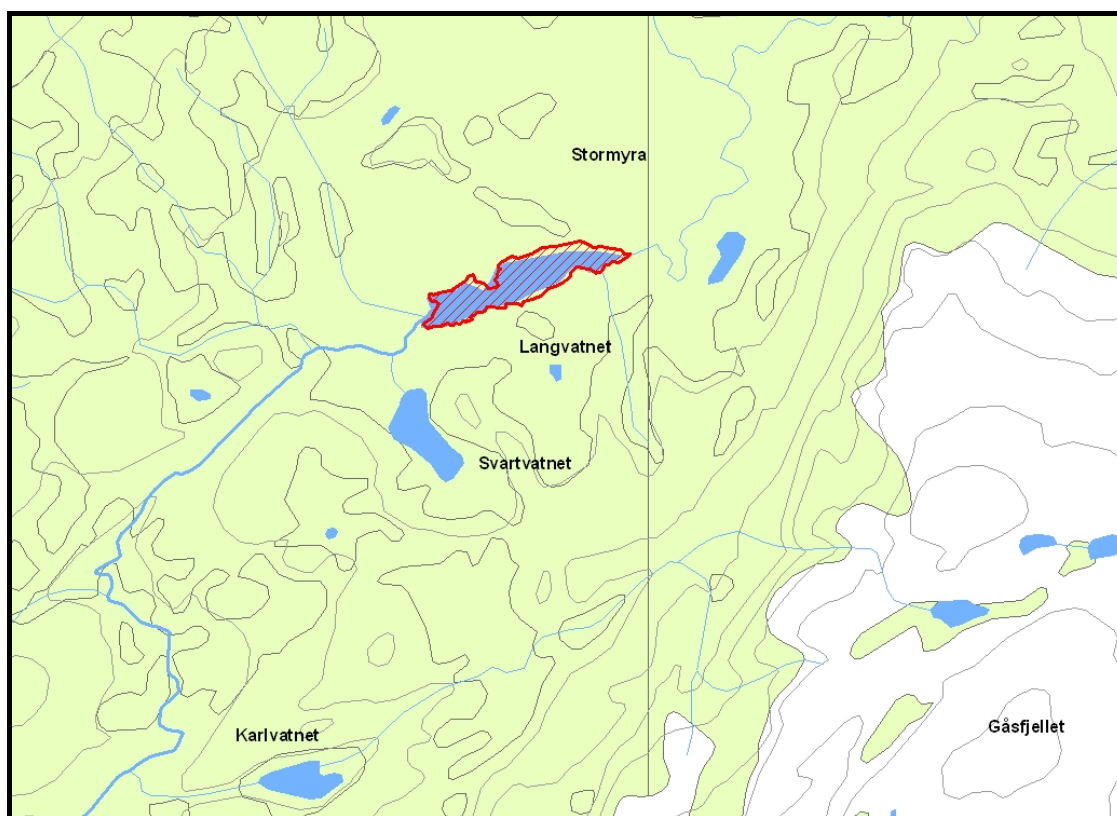
34W DB 183 714

I dette området er det tre naturtyper som går over i hverandre i så små arealer at vi har valgt å presentere dem samlet. Skardelva meandrerer markant i lausmasser på den flate sletta vest på Stormyra. Langs elva dominerer flompåvirket skog, stedvis som krattskog med mye setervier og selje, stedvis som gråorskog med større gråortrær. Mange sidebekker fra de omkringliggende myrene bidrar til en stabilt høy vannstand og dannelsen av rik sumpskog. Flere små avsnørte kroksjøer bidrar til et forsumpet miljø. Det er svært mye død ved i den skogen, særlig av gråor, setervier og selje. Det meste er av små dimensjoner. Lokaliteten er rik på spurvefugl med blant annet arter som gråfluesnapper, sivsanger, blåstrupe og trost. Områdets spesielle utforming med en rekke kantsoner mellom forskjellige rikskogsutforminger samt rike fugleliv gjør at området vurderes til å være svært viktig (A).

Lokalitet	150 Langvatnet, Gåsfjellet
Natur 2000	192410150
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	309
UTM (WGS84)	34W DB 149 720

Langvatnet ligger inne i lokaliteten Stormyra, Gåsfjellet, men er så vidt stort at det behandles separat som egen naturtype. Vannet har en rik vannvegetasjon med blant annet hjertetjønna, fjellpiggnopp og hesterumpe. Det er ørret i vannet som periodevis brukes som beitevatn for arter som storlom (*Hensynskrevende*), smålom (*Hensynskrevende*) og siland. Vannet er også et viktig leveområde for fuglearter som sangsvane (*Sjelden*) og en rekke vadefuglarter med høy viltvekt. Typiske arter for denne lokaliteten er rødstilk, grønnstilk og svømmesnipe. Flere av våtmarksartene bruker både Stormyra samt Langvatnet (se for øvrig under viltområdepresentasjonen).

Lokalitet**151 Skjeftvatnet**

Natur 2000

192410151

Naturtype

Andre viktige forekomster (ferskvann)

Naturtypekode

H01

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

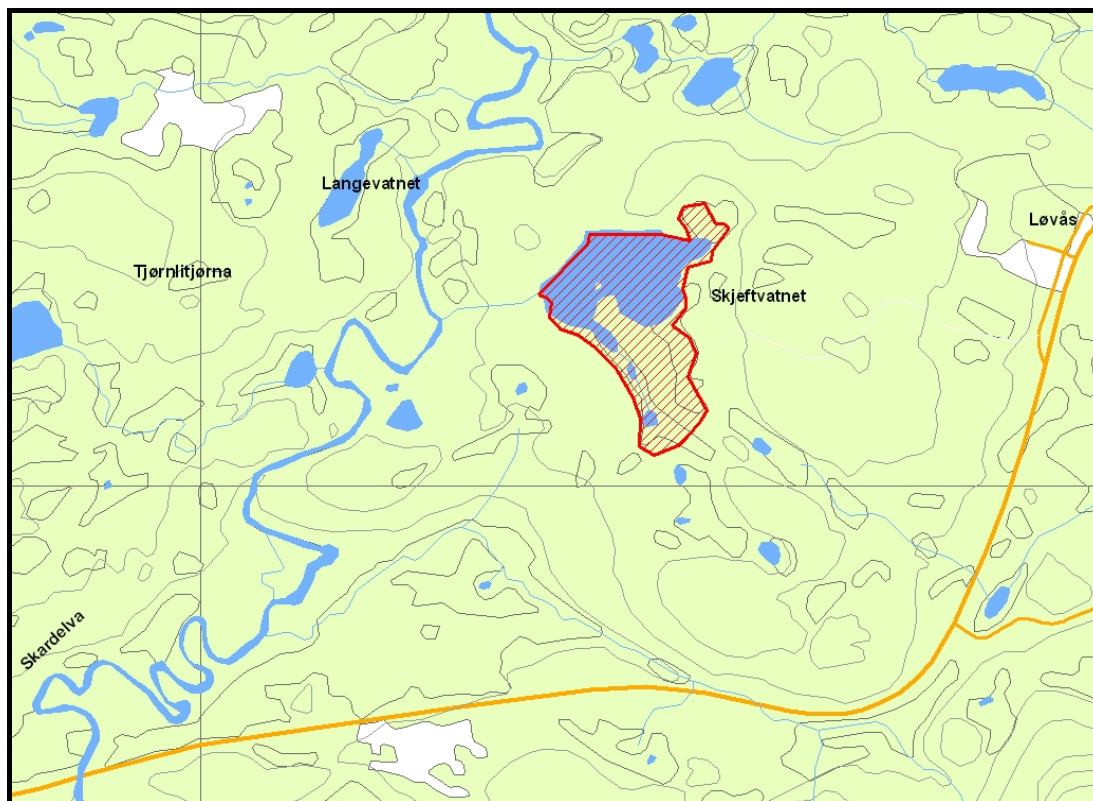
247

UTM (WGS84)

34W DB 189 698

Denne lokaliteten omfatter selve Skjeftvatnet med tilgrensende, mindre myrpartier. Området er rikt på våtmarksfugler og har en viktig funksjon som både hekke-, ras-te- og myteområde. Det er registrert hele sju andearter her der tre arter er rødlistede. En annen rødlistet art er også påvist hekkende her. I tillegg er seks vaderarter registrert. Det foreligger også observasjon av oter (*Bør overvåkes*) i vatnet.

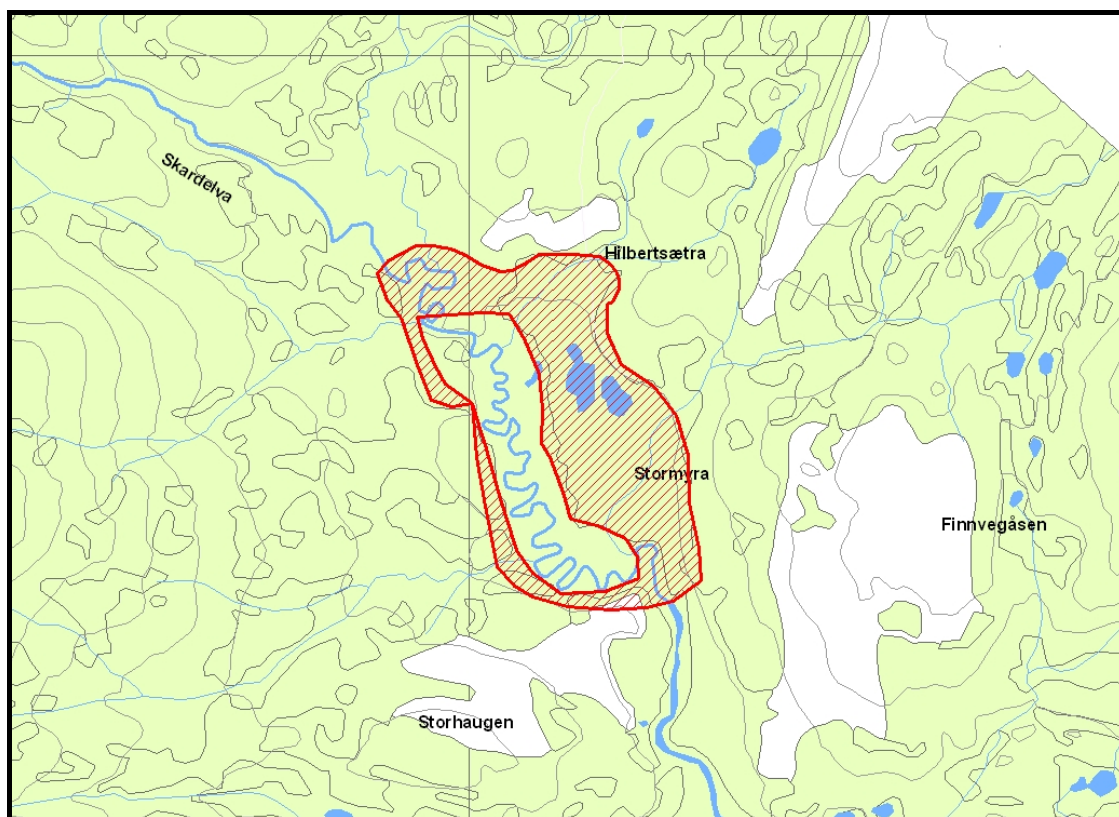
Det ligger en hytte i sørøstenden av vatnet. Den er litt tilbaketrukket fra vannkannten, og det går en enkel vei opp til denne hytta. Dette reduserer kvaliteten noe på lokaliteten, men den vurderes likevel til å ha svært høy verdi (A).

Lokalitet	155 Stormyra, Finnvegåsen
-----------	---------------------------

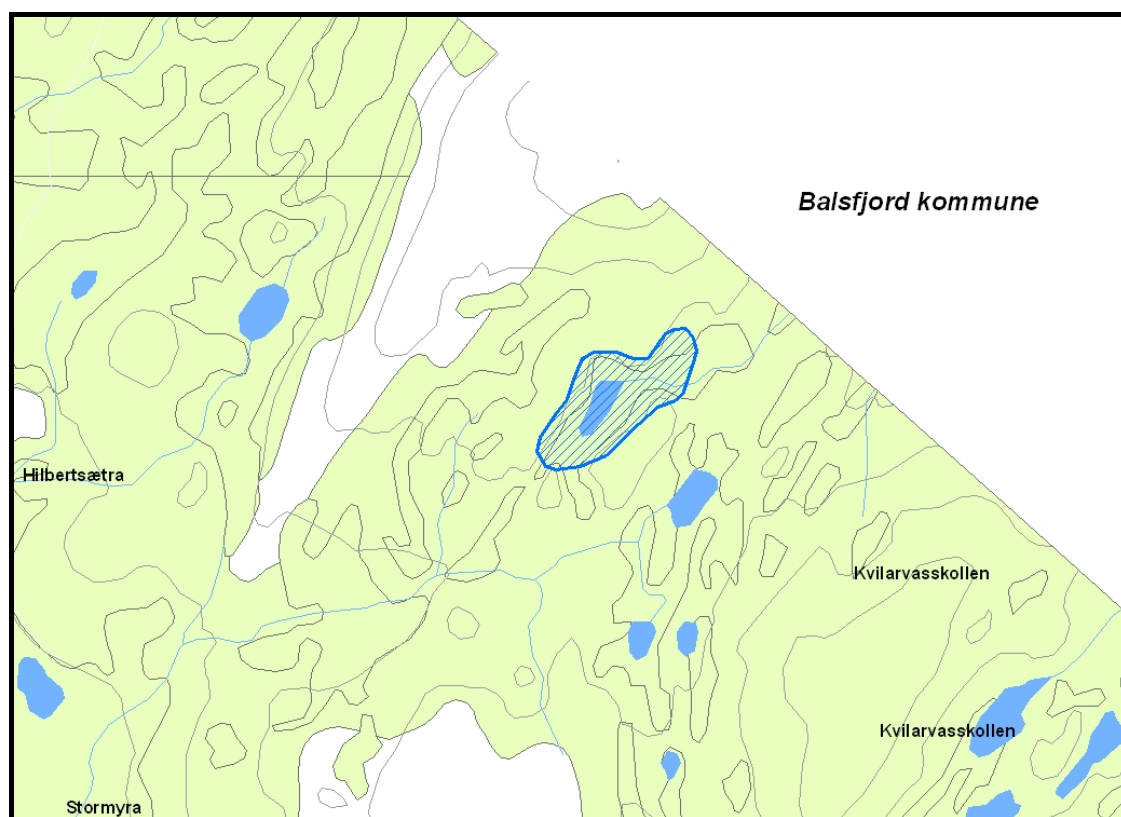
Natur 2000	192410155
Naturtype	Intakt lavlandsmyr + Rikmyr
Naturtypekode	A01 + A05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	250
UTM (WGS84)	34W DB 185 715

Lokaliteten ligger vest for Finnvegåsen og omfatter Stormyra med et par mindre tjern og omkranser en annen lokalitet (lokalitet 148). Myra er en intakt lavlandsmyr med innslag av rikmyr enkelte steder. Stedvis vokser det en del vier, særlig mot kantene av myra. Området er rikt på våtmarksarter hvor det er påvist hele ni vade-arter, deriblant svømmesnipe, brushane, gluttsnipe, myrsnipe og grønnstilk. I tillegg er det registrert tre andearter og fiskemåse. I den sørøstlige delen av området er det en del kjørespor. På en kolle like nord for området ligger Hilbertsetra. Naturtypenes sjeldenhet og den rike forekomsten av våtmarksfugl gjør at verdien av området vurderes som svært høy (A).

Lokalitet	158 Sør for Finntuva
Natur 2000	192410158
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	295
UTM (WGS84)	34W DB 196 718

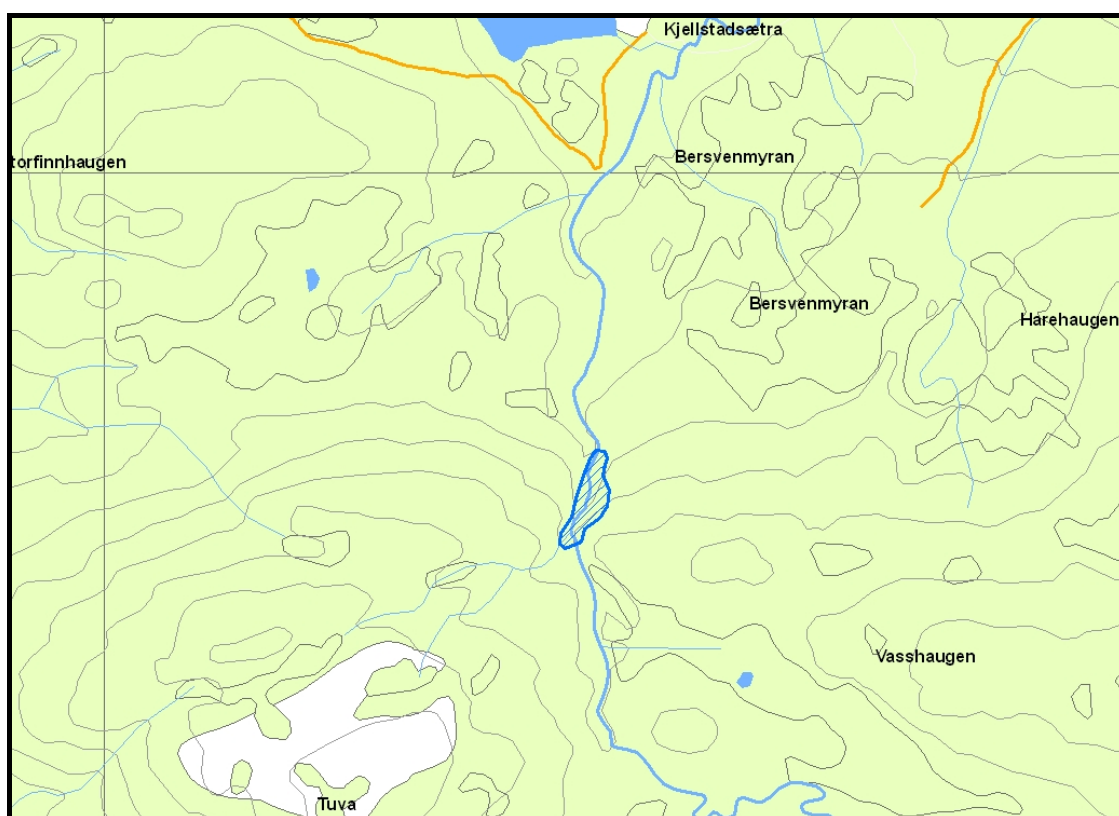
Sør for Finntuva ligger et lite parti med ekstremrikmyr rundt et mindre tjern. Myra domineres av trådstarr og innehar i kantområdene krevende arter som brudespore, gulstarr og myrsaulauk. Mosefloraen og insektsfaunaen er ikke nærmere undersøkt, men synes artsrik. Tjernet er rikt vegetert med elvesnelle, bukkeblad og tjøn-naks. Denne rikmyra er bare delvis undersøkt, men naturtypens viktighet vurderes til lokal verdi (C) også ut fra artsrikheten.

Lokalitet	165 Mårelvfossen
Natur 2000	192410165
Naturtype	Andre viktige forekomster (kalkkrevende fjellvegetasjon og rasmark/fossesprøytsone)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	200
UTM (WGS84)	34W DB 074 760

Lokaliteten faller ikke naturlig inn under kun én av DNs naturtyper, men har elementer av flere typer: Kalkkrevende områder i fjellet, rasmark og tendenser til fossesprøytsoner.

Mårelvfossen danner et markant juv der den skjærer seg ned i løs og rik berggrunn bestående av løs skifer med årer av kalkspatmarmor. Tilknyttet dette juvet står en rik og fuktighetsbetinget lågurtvegetasjon på berg og knauser med innhold av kalkkrevende fjellplanter som reinrose, rødsildre, bergveronika. I tillegg kommer mer stabile, urterike utforminger som tenderer mot fosse-enger. Området er uten tresjikt. Det finnes noen mindre jettegryter i nedre del av kløfta. Området gis lokal verdi (C) på grunn av rik flora og spesiell utforming av flere viktige naturtyper som glir over i hverandre.

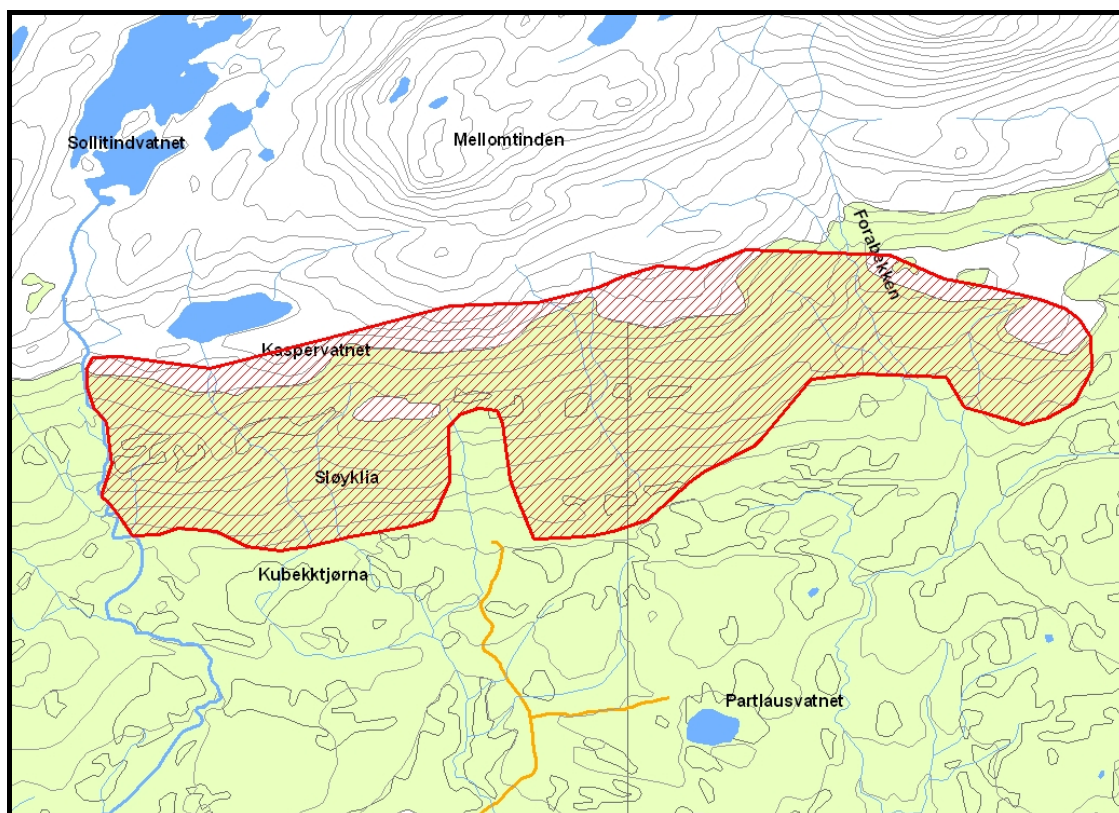
Lokalitet	166 Sløyklia
Natur 2000	192410166
Naturtype	Gammel lauvskog
Naturtypekode	F07
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	320 - 500
UTM (WGS84)	34W DB

Kontinuitetsskog, dvs. skog uten reduksjon av enkelte aldersklasser grunnet hogst o.l., innehar ofte arter som er tilknyttet kvaliteter som mye død ved i ulike nedbrytningsstadier samt god sjiktning (det vil si levende trær i ulike aldersklasser). Det er særlig arter innen vedboende lav, mose, sopp og insekter, samt fugler som krever denne skogskvaliteten.

Det identifiserte området består av et stort areal med velutviklet, kontinuitetspreget høystaudebjørkeskog med innslag av kalkbjørkeskog. Turt, skogburkne, fjellburkne og skogørkvein er dominerende arter, sammen med vanlige høystauder og noe mer næringskrevende arter som firblad, kranskonvall, strutseving, myskegras, hengeving og lundrapp. Stedvis opptrer forsumpede områder. God næringstilgang indikeres av arter som sennegrass og gulstarr. De næringsrike forholdene gir en frodig vegetasjon og grov bjørk. Her er også mye gamle trær og død ved med grove læger, også av selje og rogn. På selje ble den noe krevende laven glattvrenge funnet.

Skogen har en rik spurvefuglfauna med gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink og løvsanger som karakterarter. Hulerugere som rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er påvist i området. Reirhull etter den rødlistede dvergspetten (*hensynskrevende*) finnes også i området, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. Området synes å være et viktig sommerbeite for elg.

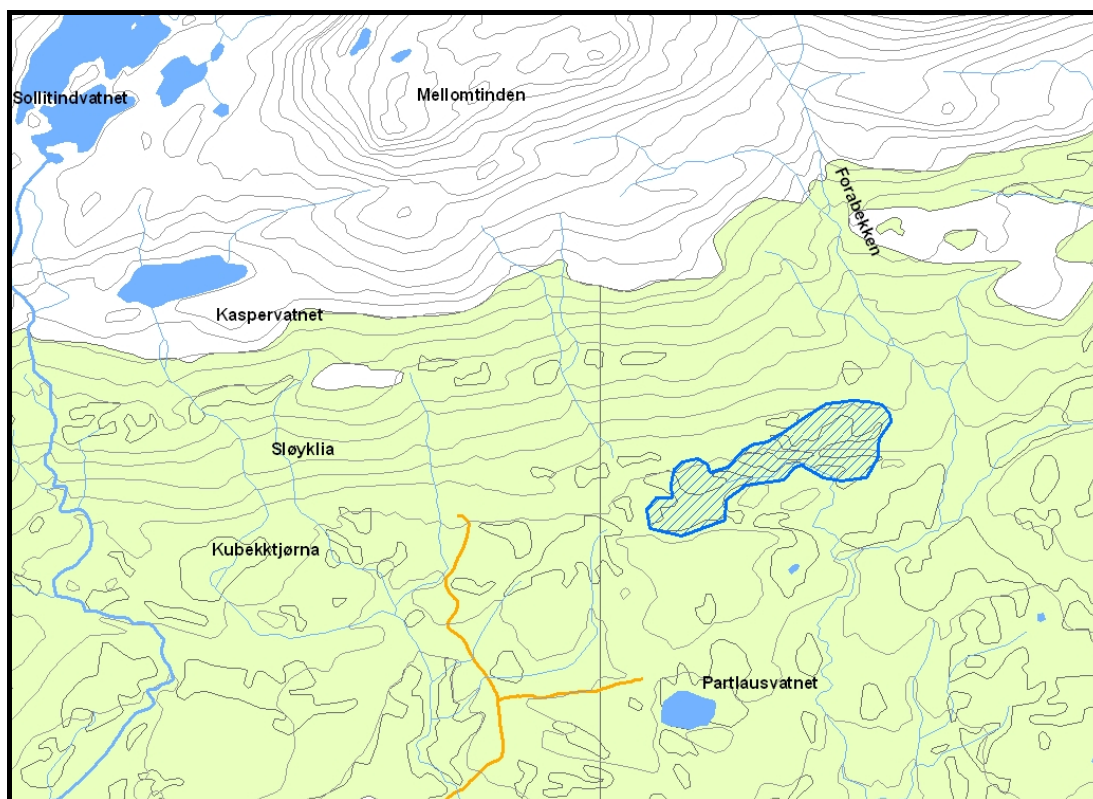
Verdien til området er knyttet til urørthet og kontinuitetspreg. Området er et viktig referanseområde for høytliggende, rik løvskog. Enkelte aldersklasser av bjørk mangler, noe som ofte er tilfelle i bjørkeskogen mot fjellet. Enkelte årsklasser klarer seg ikke og kollapser. En noe redusert sjiktning skyldes altså her naturlige forhold og ikke hogst.

Lokalitet	167 Sør for Sløyklia
Natur 2000	192410167
Naturtype	Rikmyr/Slåttemyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	320 - 350
UTM (WGS84)	34W DB 128 719

Tidligere ble myrer slått som en del av innsamlinga av vinterfôr til buskapen. Typisk for slike slåttemyrer er redusert akkumulasjon av torv (og dermed ofte bedre næringstilgang), og en favorisering av enkelte arter. Få direkte sjeldne arter er knyttet til naturtypen, men en del orkideer kan opptre i denne naturtypen.

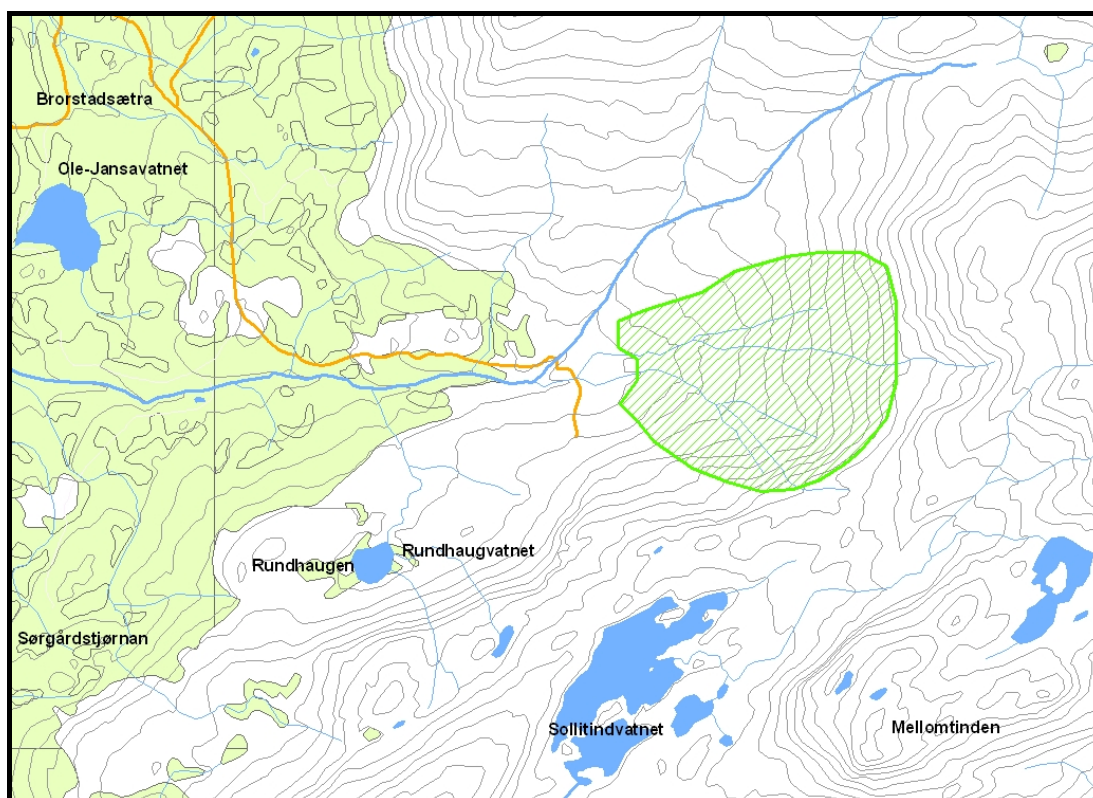
På myra nedenfor Sløyklia står rester etter gamle hesjepåler etter tidligere myrslått. Myra er en sørvendt, grunn rikmyr av relativt tørr type. Trådstarr dominerer sammen med et ellers rikt artsinventar. Imidlertid er artene i all hovedsak vanlige arter noe som resulterer i at naturtypen kun vurderes til lokal verdi (C).

Lokalitet	168 Vest for Blåtindan
Natur 2000	192410168
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	400 - 540
UTM (WGS84)	34W DB 113 745

Rikmyrer deles opp i blant annet middels rike og ekstremrike myrer. Disse er karakterisert ved å ha en svært artsrik karplante- og moseflora med flere særegne arter knyttet kun til denne naturtypen. Flere arter av karplanter og insekter på den norske rødlista finnes kun i tilknytning til rikmyrer.

En stor og variert middels rikmyr ligger i den vestvendte fjellsiden ned fra Blåtindan. Berggrunnen gir opphav til mange basekrevende arter, hvor flere kalkkrevende fjellplanter går inn. Eksempler er dvergjamne, myrtevier, hårstarr, tvebustarr, fjellstarr, sotstarr, gulsildre, fjellfrøstjerne, myrsaulauk, fjelltettegras, piperensemose og myrstjernemose. Stedvis er torva blitt så tykk at næringstilgangen er redusert og de krevende artene forsvinner. Verdien til området er særlig knyttet til det store arealet med variert myr.

Lokalitet**191 Skardvatnan**

Natur 2000

192410191

Naturtype

Andre viktige forekomster (ferskvann)

Naturtypekode

H01

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

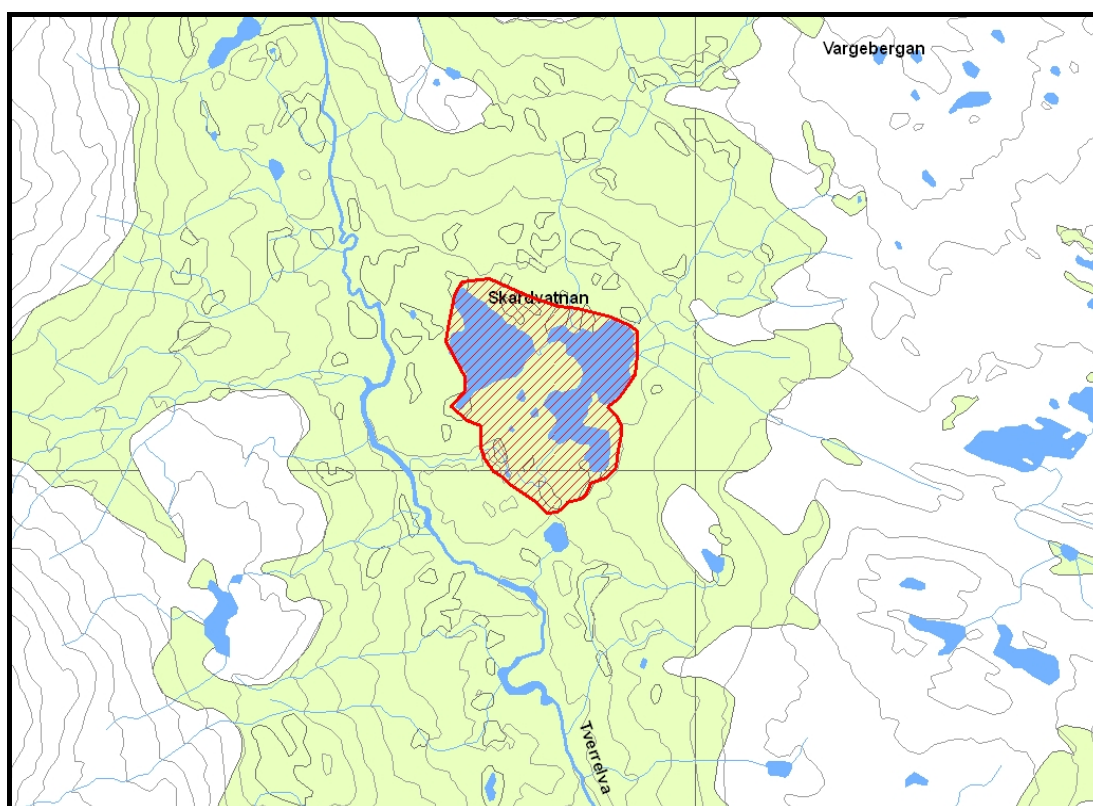
Høyde over havet (m)

403

UTM (WGS84)

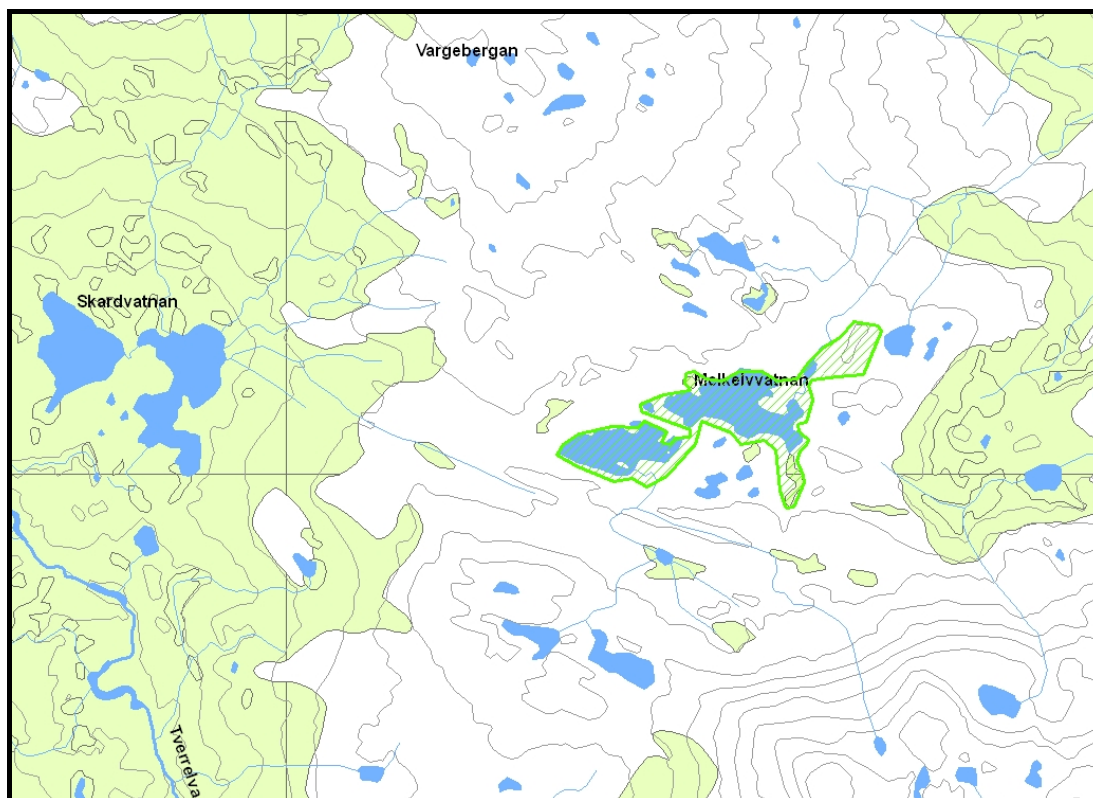
34W DB 255 600

Lokaliteten ligger inne i dalen mot Nergårdskardet og omfatter to større vann samt noen mindre dammer. Vannene er omkranset av fjellbjørkeskog og en del større områder med fattige starrmyrer. Rett nord for vannene ligger et lite, avgrenset område med ekstremrik myr der det bl.a. vokser brudespore. Området er for lite til å avgrenses som egen naturtype. Vannene er særlig viktige som beite- og myteområde for en del rødlistede våtmarksfugl som storlom (*Hensynskrevende*), svartand (*Bør overvåkes*) og sjøorre (*Bør overvåkes*).

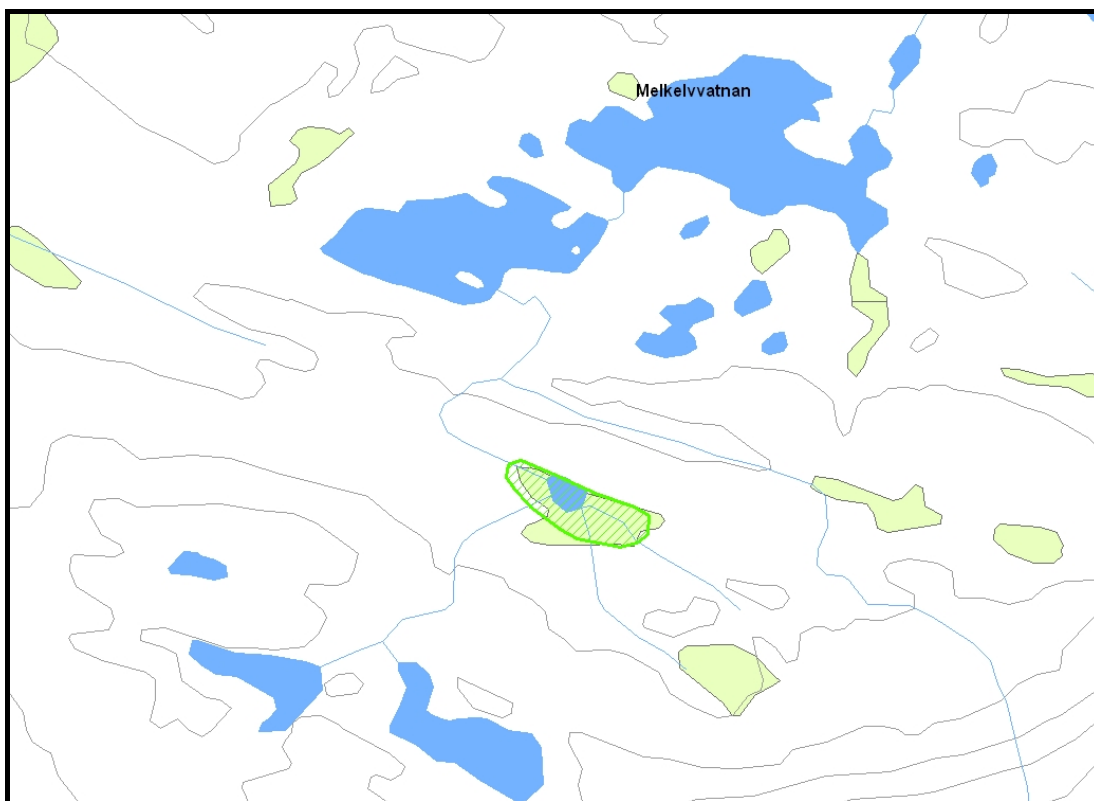
Lokalitet	192 Melkelvvatnan
Natur 2000	192410192
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann) + rikmyr
Naturtypekode	H01 + A05
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	469
UTM (WGS84)	34W DB 274 596

Lokaliteten omfatter begge de to hovedvannene samt flere mindre dammer rundt disse. Deler av Melkevatna inneholder produktive, vegetasjonsrike grunnvannsområder med store flaskestarrsummer. Her ble det påvist mye øyestikkere knyttet til området. Partier med rikmyr ligger ned mot Melkevatna. Komplekset inneholder fastmatter og løsbunnelementer. Området vurderes som viktig våtmarkslokalitet med leve - og yngle/hekkeområde for vanninsekter, frøsk og fugl. Området er vurdert til å være en viktig naturtype (B) fordi det er spesielt rikt på vannvegetasjon med starrsummer som er sjelden godt utviklet for denne regionen.

Lokalitet	193 Sør for Melkelvvatnan
Natur 2000	192410193
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	480
UTM (WGS84)	34W DB 272 591

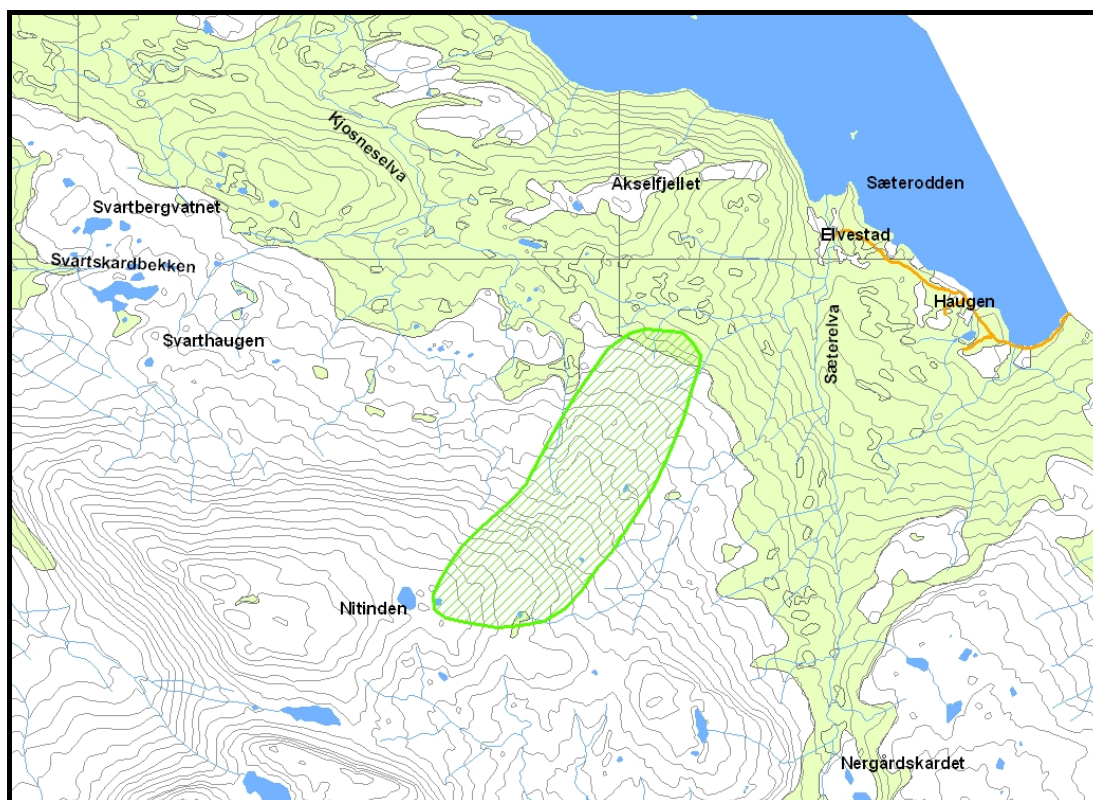
Dette er en høyereliggende myr med rik vegetasjon av krevende arter i kantene. Myra grenser mot et lite, vegetasjonsrikt vann med velutviklet flaskestarrsump i kanten. Av vadefugl er rødstilk, heilo, gluttsnipe, brushøns og strandsnipe registrert her. Ved befaring ble det her påvist mange øyenstikkere samt andre vanninsekter som var tilknyttet området. Det ble også observert rumpetroll i vannet. Området er vurdert til å være en viktig naturtype (B) fordi det er spesielt rikt på vannvegetasjon med starrsummer som er sjelden godt utviklet for denne regionen.

Lokalitet	194 Øst for Nitinden
Natur 2000	192410194
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	400 - 770
UTM (WGS84)	34W DB 232 645

I Øst for Nitinden finnes det opp til ca 620 moh, mye artsrik rabbe- og lesidevegetasjon med kalkkrevende arter. Det avgrensede området inkluderer også rike snøleier i det mest høytliggende området lengst sør. Verdiene strekker seg ut av skyte- og øvingsfeltet og inn i det tilliggende nærøvingsområdet, helt ned til skoggrensa.

De mest interessante artene funnet er sibirkoll, blindurt (norsk ansvarssart) og lapprose (norsk ansvarssart), som står i fuktige lågurtenger. Andre mindre vanlige kalkkrevende arter er lodnemyrklegg og bleikvier. På rabbene finnes høgfjellsklokke som er ført opp som sårbar på forslaget til rødliste for Troms (Engelskjøn og Skifte 1995), rabbetust og lappøyentrøst. I snøleiene vokser snøsoleie og polarvier, begge markante kalkindikatorer. Området er vurdert som en viktig naturtype (B) med utgangspunkt i rik flora med flere regionalt sjeldne arter.

Lokalitet**202 Kalvhauet**

Natur 2000

192410202

Naturtype

Kalkrike områder i fjellet

Naturtypekode

C01

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

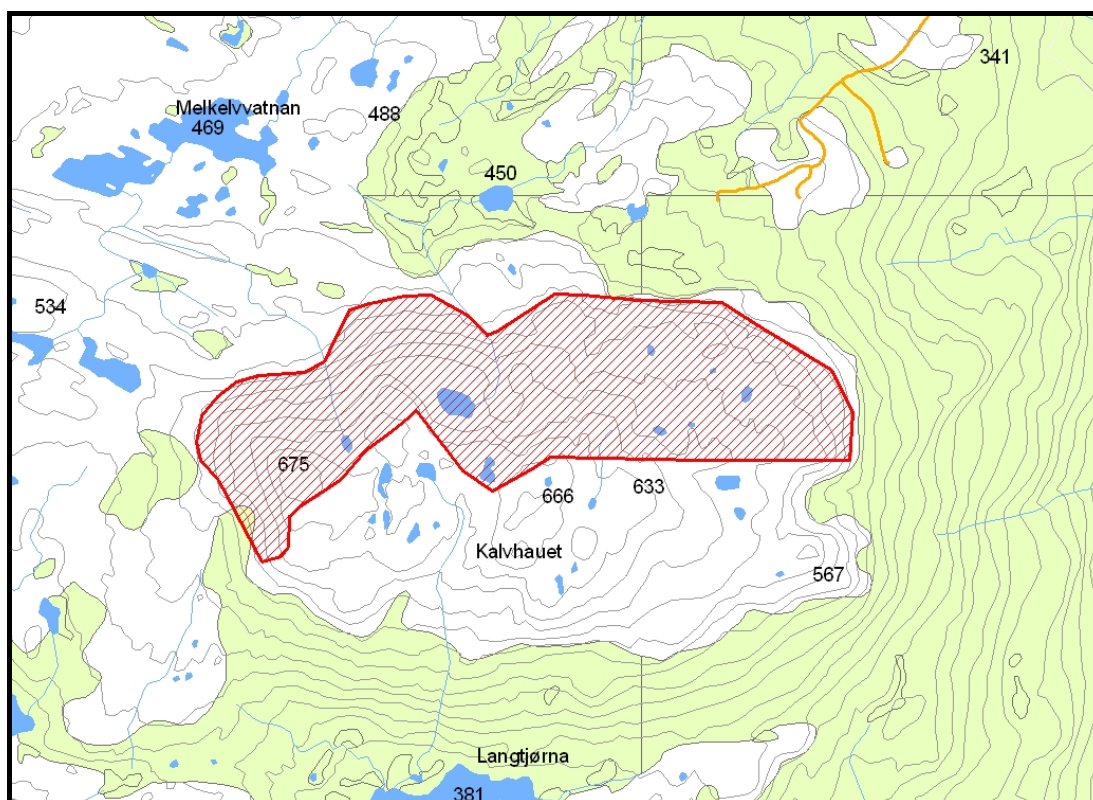
Høyde over havet (m)

500 - 600

UTM (WGS84)

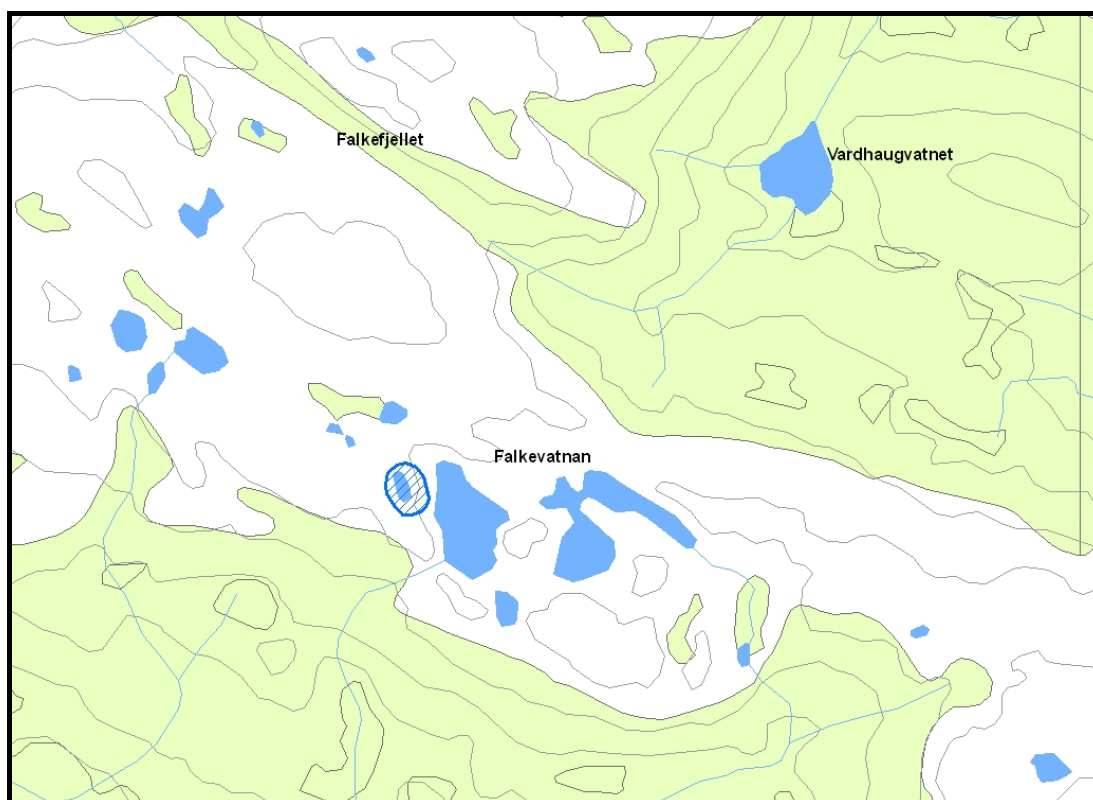
34W DB 283 587

Dette er et område dominert av kalkkrevende vegetasjon. Her vokser et stort innslag av basekrevende, sjeldne fjellplanter, noe som gjør området særlig verdifullt. Fuktige, engsnøleier veksler med artsrik og fuktig lesidevegetasjon, flekker med rikmyr og tørrere rabbevegetasjon. Interessante arter som ble påvist ved befaringsvar sibirskoll, blindurt (norsk ansvarsart), lapprose (norsk ansvarsart), dubbestarr, smalstarr, lodnemyrklepp, polarvier, gulmjelt, snømore, lappøyentrøst, høgfjells-klokke (Sårbar for Troms v/ Engelskjøn og Skifte 1995), reinmjelt, rabbetust og sotstarr.

Lokalitet	185 Tjern ved Falkevatnan
Natur 2000	192410185
Naturtype	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern
Naturtypekode	E10
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	433
UTM (WGS84)	34W DB 197 671

Dette fisketomme tjernet ligger like inntil et noe større vann, Falkevatn, som har fisk. Tjernet ble undersøkt for evertebrater, og det ble påvist én art tusenbeinkreps, nemlig korthalet tusenbeinkreps. I tillegg var tjernet rikt på en rekke insektsarter og rumpetroll. Insektsgupper som vannkalver, øyenstikkere og buksvømmere var uvanlig tallrike sammenlignet med andre dammer og tjern i området.

Lokalitet**190 Tjern vest for Svartbergvatnet**

Natur 2000

192410190

Naturtype

Naturlige fisketomme innsjøer og tjern

Naturtypekode

E10

Verdisetting**B – viktig naturtype**

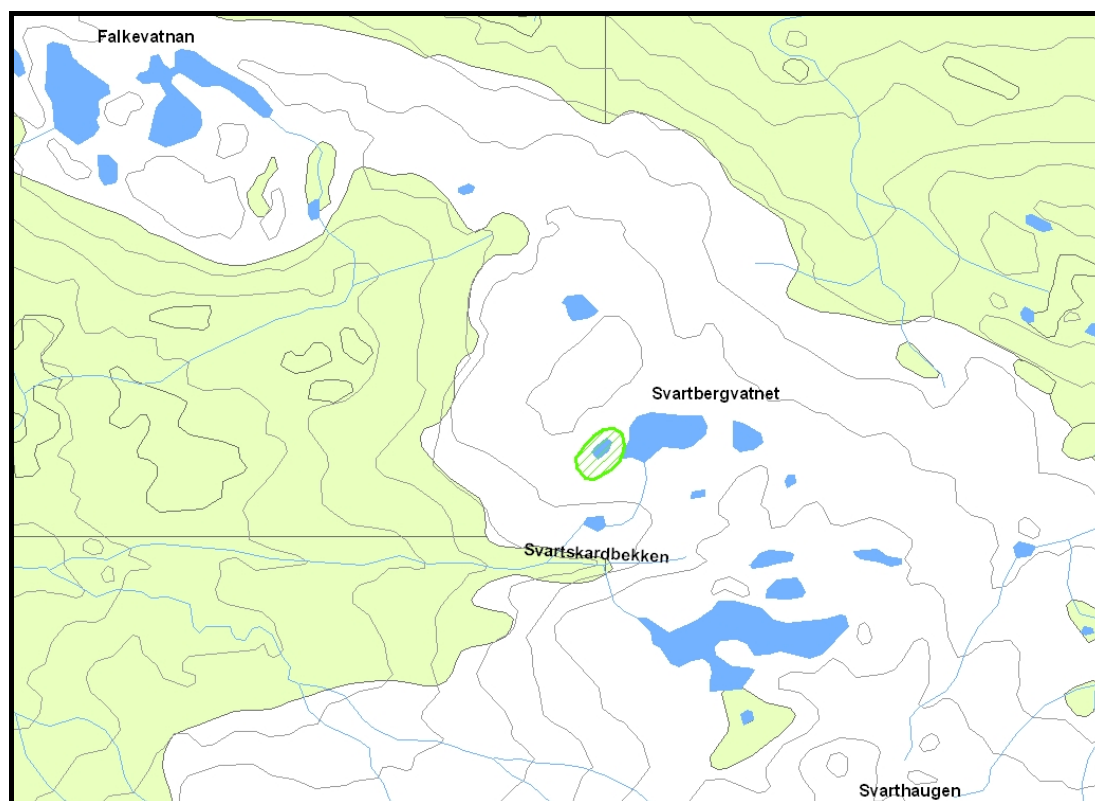
Høyde over havet (m)

440

UTM (WGS84)

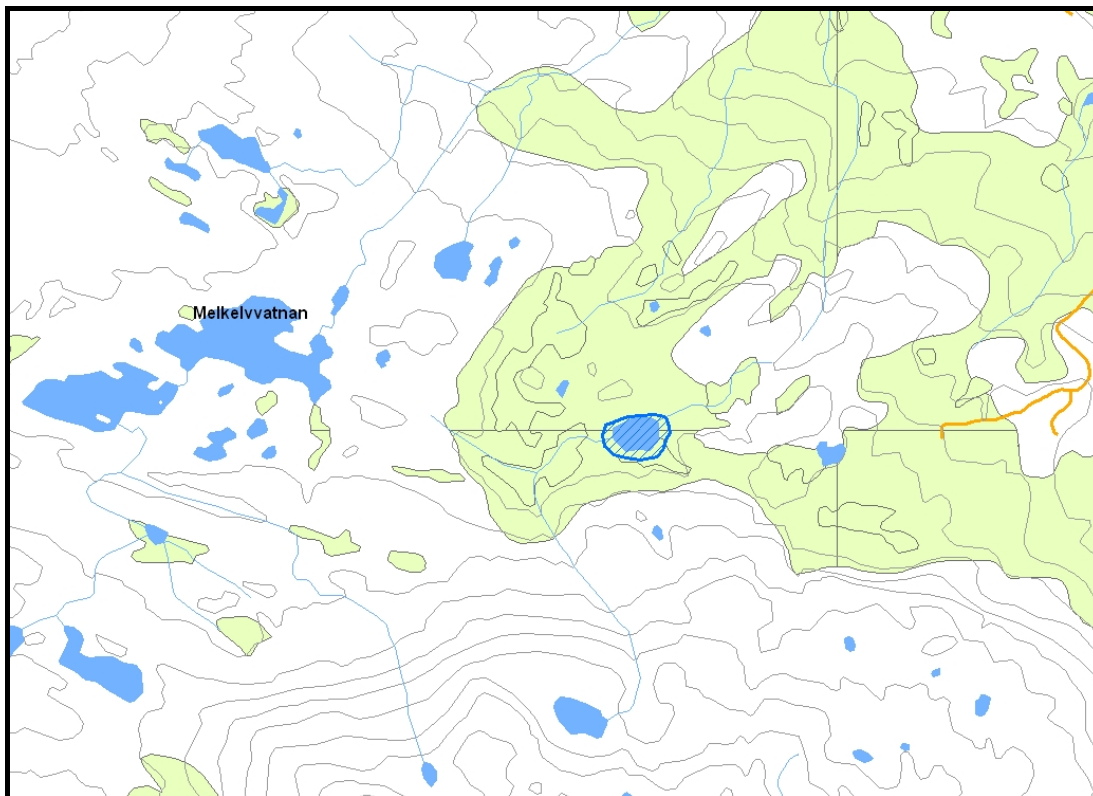
34W DB 206 663

Dette fisketomme tjernet ligger like inntil et noe større vann, Svartbergvatnet, som har fisk. Deler av dette området ble undersøkt med tanke på evertebrater ettersom antallet små dammer og tjern ligger tett samtidig som at området er særlig kalkrikt. Området er vurdert til å ha et betydelig potensiale for blant annet tusenbeinkreps. I dette ene tjernet er det påvist to arter tusenbeinkreps, noe som er svært sjelden i Nord-Norge. De to artene var henholdsvis korthalet tusenbeinkreps *Polyartemia forcipata* og langhalet tusenbeinkreps *Branchinecta paludosa*. Den korthalede arten er vanligst i Troms og ble påvist også i tre andre dammer rundt Falkevatnan og Svartbergvatn, mens den sistnevnte kun ble påvist i dette tjernet. Dette er første gang begge artene er påvist i samme lokalitet i Troms fylke. Ellers er dette i Nord-Norge kun registrert i ett tilfelle i Finnmark og i ett tilfelle i Nordland tidligere (Stig Sandring, pers. medd). Området vurderes som en viktig naturtype (B) fordi det her ble påvist to arter tusenbeinkreps samtidig som det også var rikt på andre evertebrater.

Lokalitet	201 Tjern øst for Melkelvvatnan
Natur 2000	192410201
Naturtype	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern
Naturtypekode	E10
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	450
UTM (WGS84)	34W DB 285 593

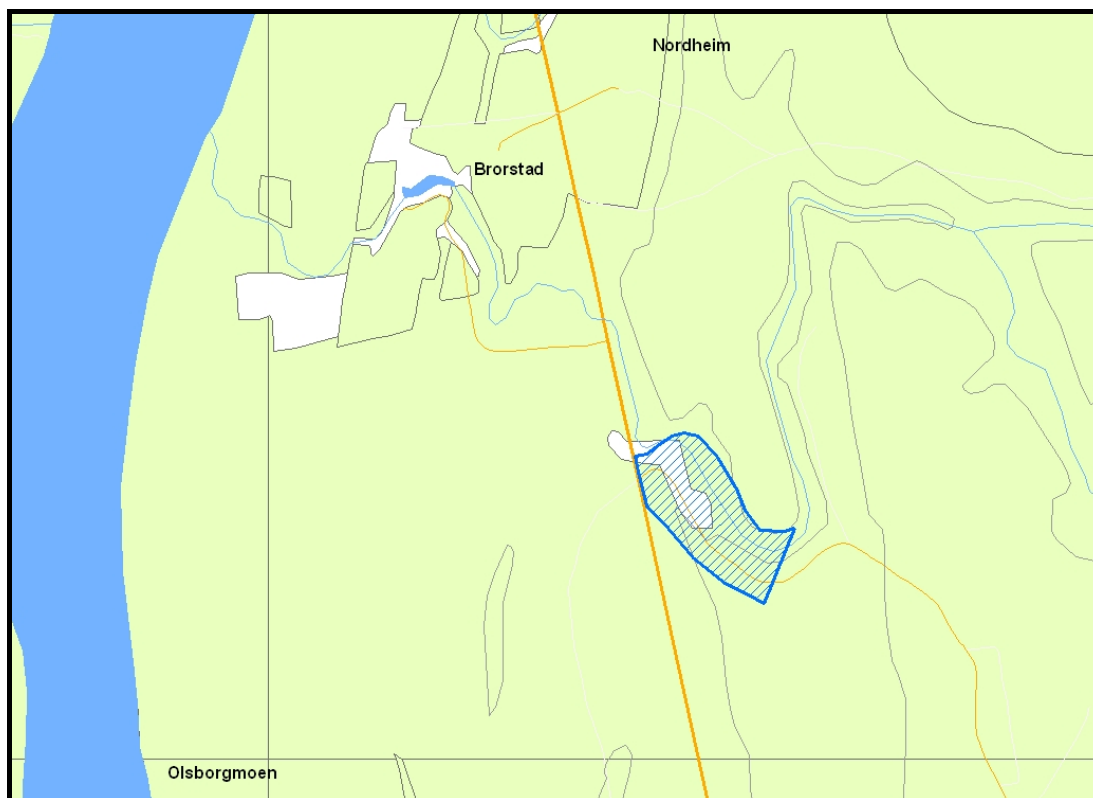
Dette fisketomme tjernet ligger sørøst i Mauken, ca 1 km øst for Melkevatnan. Det ble ikke funnet belegg for at det var fisk i vannet, men prøvefiske ble ikke gjennomført. Tjernet ble undersøkt for evertebrater, men det ble ikke påvist tusenbeinkreps. Tjernet hadde derimot en rik insektsfauna, med en sterk bestand av en stor vannkalv (*Dytiscus lapponicus*) og buksvømmere. Videre ble det funnet en uvanlig stor tetthet av pelagisksvømmende (frittlevende i åpne vannmasser) marflo (*Gammarus lacustris*). Arten er vanlig i flere vann i området, men når den opptrer i så stor tetthet fritt i vannmassene, regnes det som et tegn på at vannet er fisketomt.

Lokalitet	146 Broderstadbekken
Natur 2000	192410146
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	20
UTM (WGS84)	34W DB 041 742

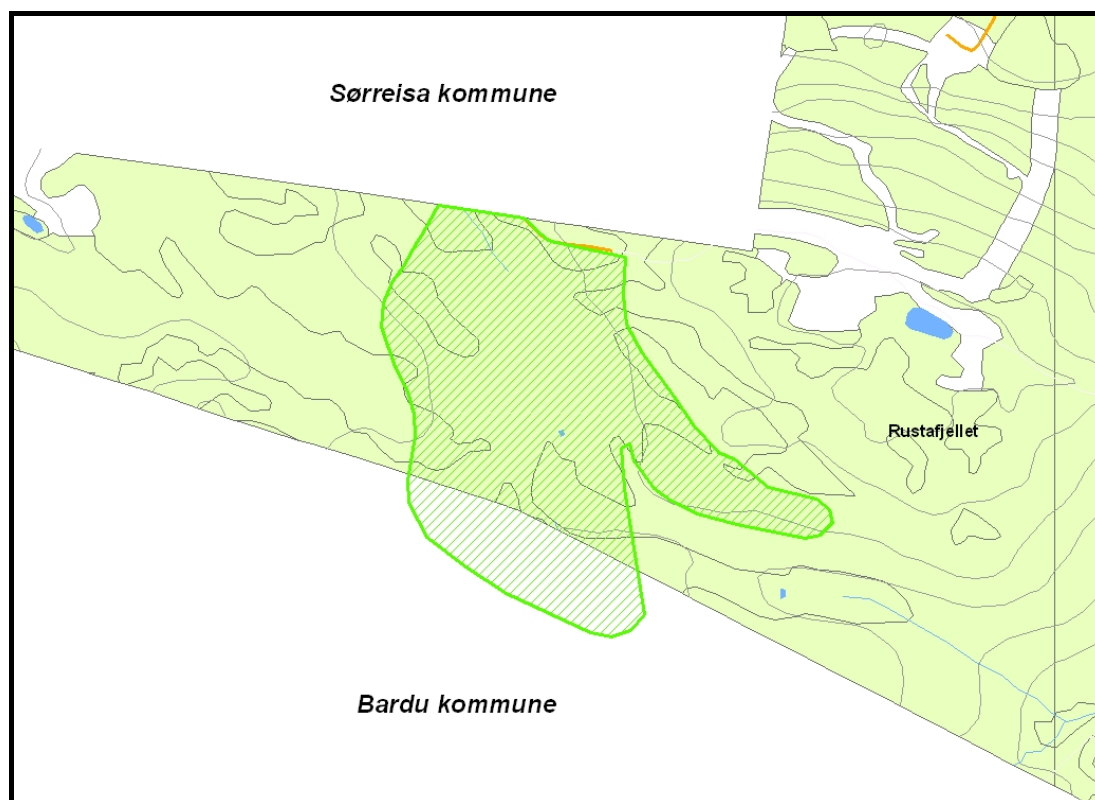
Lokaliteten innbefatter et lite parti av Broderstadbekken. Bekken ligger i en bratt liten kløft med bratte sider, og meandrerer i løsmasser. Tilknyttet den svingende elva står en velutviklet gråor-heggeskog med storvokst strutseving, grov gråor, hegg og mye vier. Det er svært mye død ved her. Den mindre vanlige soppen valkjuke (*Phellinus laevigatus*) ble funnet på døde stokker her sammen med den heller ikke helt vanlige raggkjuken (*Trametes hirsuta*).

Det avgrensede området henger sammen med lignende skogsområder videre opp langs bekken. Skogstypen er mye utsatt for hogst, og ivaretagelse av området innenfor øvingsfeltet er viktig. Den rødlistede fossenever (*sårbar*) er registrert like nord og vest for (men utenfor) Broderstadbekken. Området gis verdien lokalt viktig (C) da det representerer en velutviklet utforming av en mindre vanlig, artsrik naturtype.

Lokalitet	149 Rustadfjellet
Natur 2000	192410149
Naturtype	Intakt lavlandsmyr
Naturtypekode	A01
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	350
UTM (WGS84)	34W CB 978 610

Myrkomplekset inneholder ulike myrstrukturer- og typer: strengmyr, tuemyr, fastmatter og mykmatter, og her er elementer av både fattig- og rikmyr. På områder med større næringstilgang dominerer trådstarr sammen med innslag av dvergjamne, sveltull, myrsnelle og blåtopp. Myrflatene brytes opp av mindre skogholt med bjørk og furu og mye blokkebær og blåbær. Av dyreliv ble både småspove og rødstilk registrert på myra, samt lirype i kantsonene. Enkelte gamle kjørespor finnes spredt i myrområdet. Dette myrkomplekset vurderes som verdifullt grunnet størrelse og kompleksitet. Rikmyrselementene gjør at verdien kommer opp i kategori B.

Lokalitet**153 Sagtjønna**

Natur 2000

192410153

Naturtype

Andre viktige forekomster (ferskvann)

Naturtypekode

H01

Verdisetting**A – svært viktig naturtype**

Høyde over havet (m)

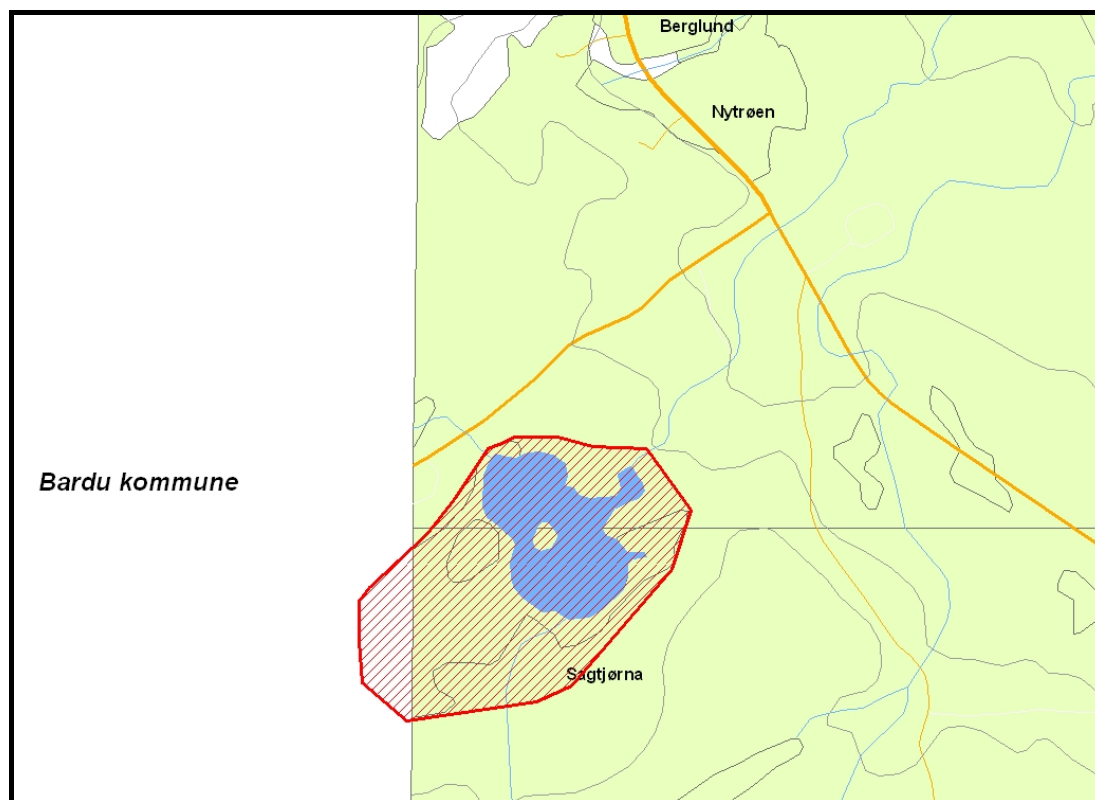
101

UTM (WGS84)

34W DB 978 610

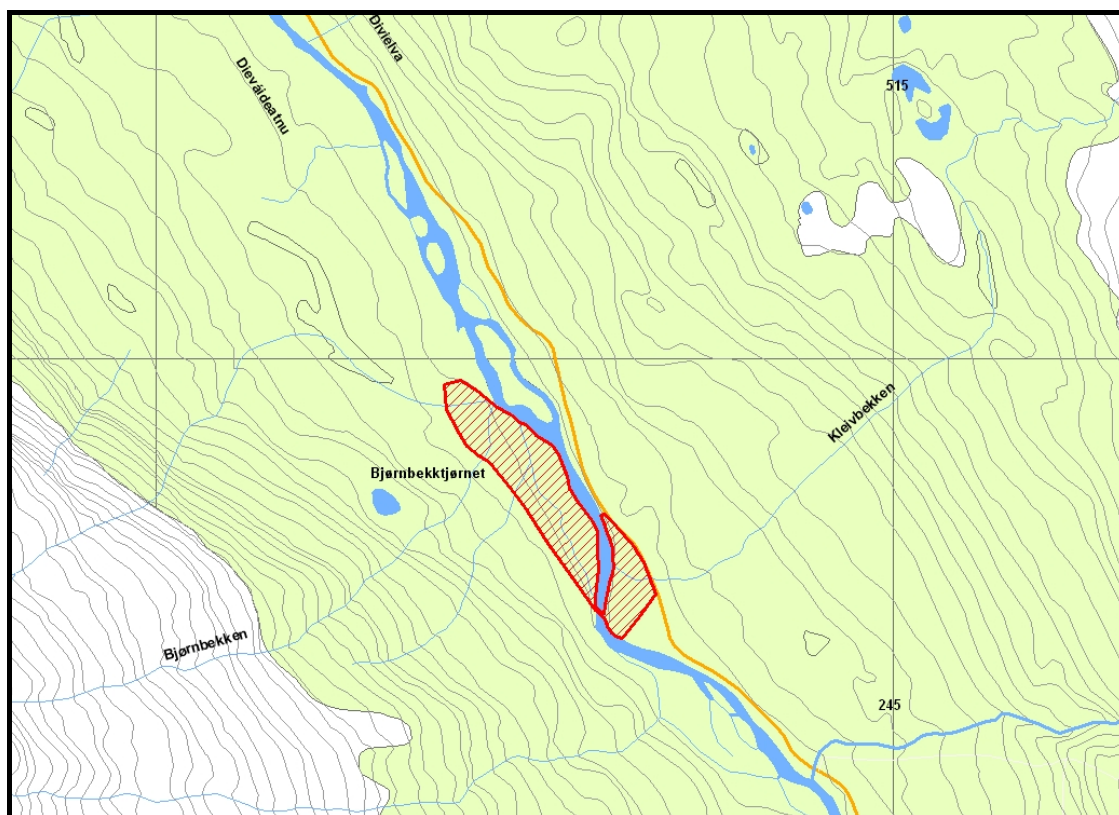
Sagtjønna kranses av trådstarr i kantene med et smalt belte sølvvier innenfor. Myra rundt vatnet består av fattig tuemyr og fastmattemyr med trådstarr og bjønnskjegg. Området ellers preges av furuskog med skrubbær, krattskog mot myra og noe høgstaudevegetasjon langs en bekk. Ved vatnet hekker en rødlistet art, og andre våtmarksarter med høy viltvekt som horndykker, krikkand, stokkand, toppand, gluttsnipe, rødstilk, skogsnipe og fiskemåse er også påvist her.

Naturtypen på denne lokaliteten er uvanlig i kommunen. Kombinasjonen av furuskog, myr og et mindre skogsvatn med rike vegetasjonsbelter er forholdsvis sjelden både i kommunen og ellers i regionen. De mange biomangfoldkvaliteter knyttet til denne spesielle mosaikken, resulterer i at den vurderes å ha svært høy verdi og verdsettes til A-område.

Lokalitet	187 Kleivbekken
Natur 2000	192410187
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	160-180
UTM (WGS84)	34W DB 460 330

Dette er en velutviklet gråor-heggeskog som ligger på begge sidene av Divielva. Hoveddelen ligger vest for Divielva med en mindre del rundt utløpet av Kleivbekken. Skogen har mye død ved og her vokser blant annet orkideen *huldreblom* (*bør overvåkes*). En rekke fuglearter hekker i lokaliteten, også flere rødlistede arter.

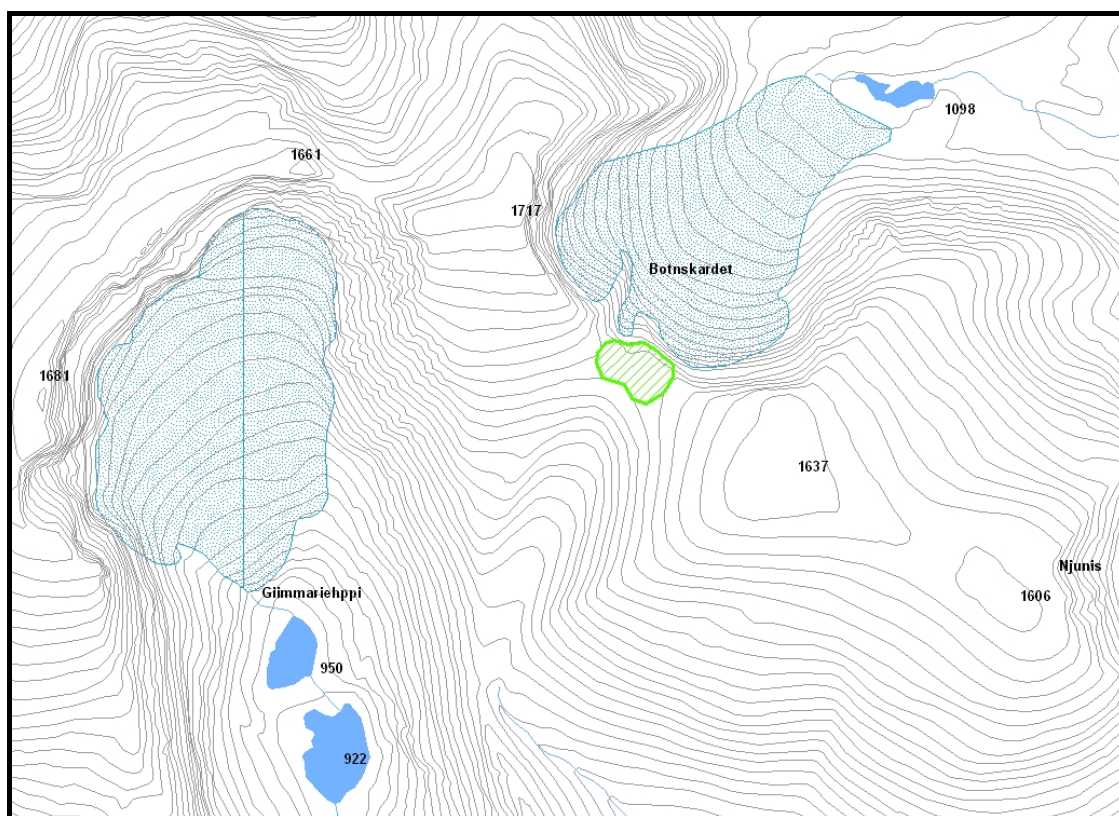

*Den sjeldne orkideen huldreblom vokser i Kleivbekken. Disse blomstret i 2003.
Foto: Karl-Birger Strann ©.*

Lokalitet	408 Botnskardet
Natur 2000	192410408
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	1525
UTM (WGS84)	34W DB 392 265

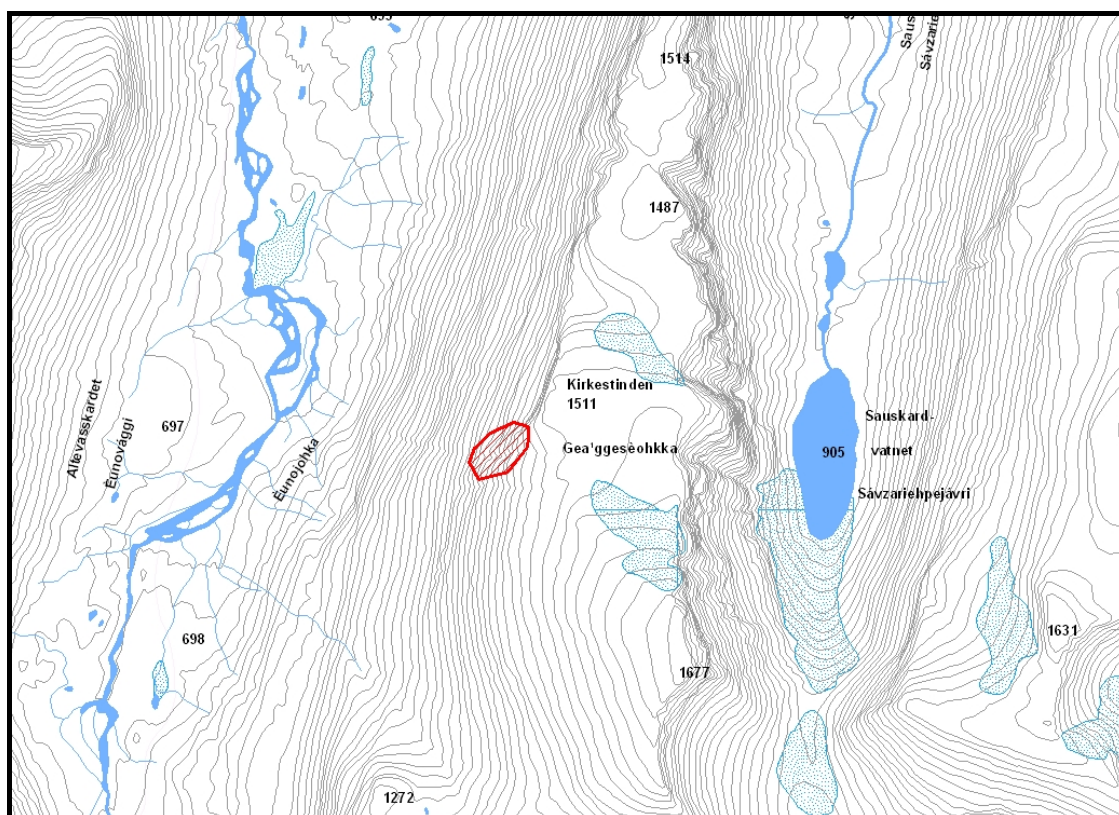
Dette er en høgpin lokalitet nær avgrunnen mot nord i Botnskardet hvor lav og moser utgjorde hoveddelen av vegetasjonen. Her ble rosetter av halvkulerublom (*Draba subcapitata*) funnet på kalktilblanda torv og forvittringsgrus. Av karplantearter ellers ble det sett forholdsvis mye issoleie, mer sparsomt lusegras, fjellbunke, svartaks, vardefrytle, polarvier, snøarve, knoppsildre, tuesildre, snøsildre og rødsildre. Mellom rosettene av halvkulerublom fantes fjellreinlav, syllav, pigglav, de kalkkrevende lavene *Lecanora epibyron* og *Lecidea ramulosa*, fjellkorke, grå koralav, planmose, jøkelflette, bergtornemose, rød-sliremose og piggrådmose (Engel-skjøn 2000).

Det har vært anleggsdrift i Njunis, men lokaliteten er trolig intakt.

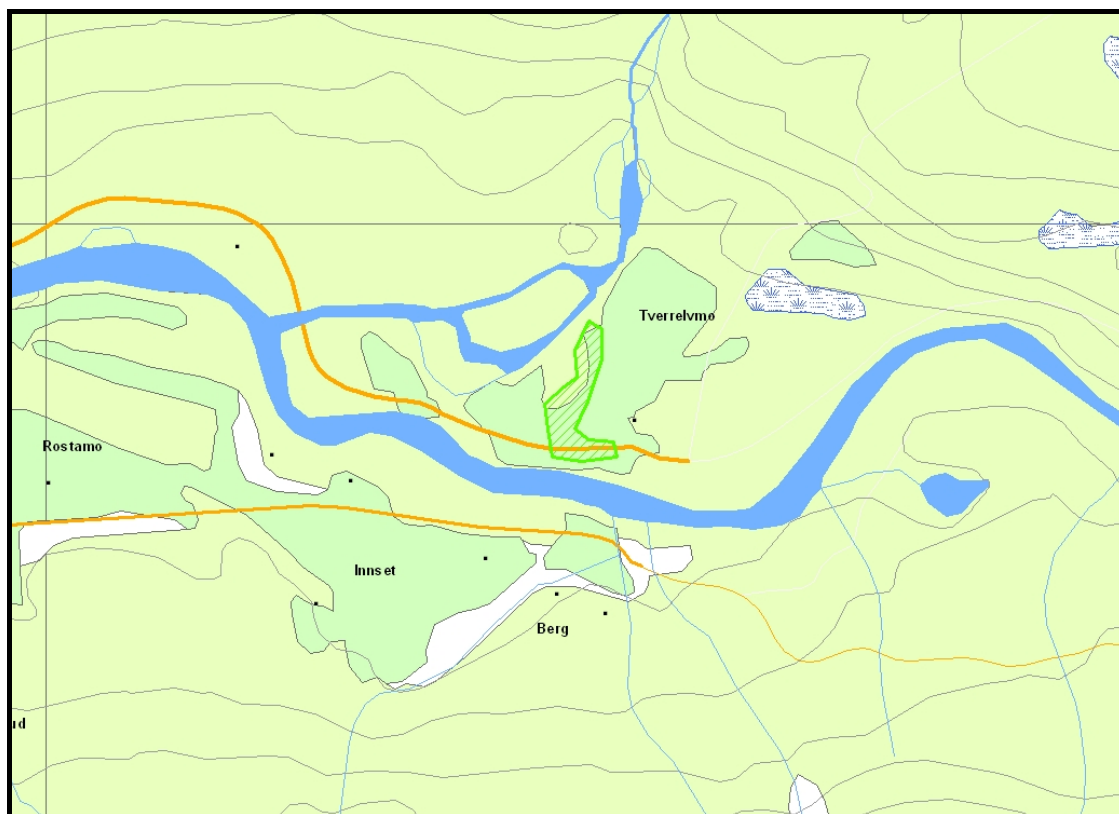
Lokalitet	409 Kirkestinden SV
Natur 2000	192410409
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	1300-1400
UTM (WGS84)	34W DB 224 330

Lokaliteten er høgalt og består av kalkglimmerskifer. Her er frittliggende, godt drenerte berghamrer og hyller. Flekker med grus og kryptogamtorg i blokkhavet er bevoskt med små grupper av fjellvalmue (*Papaver radieatum* var. *hyperboreum*) (fredet i 2001) sammen med bl.a. høgjellsklokke, lapprublom, snørublom og stuttarve. Her inngår også arter som forbindes med våtere voksesteder som dubbestarr, snøgras, polarvier og isssoleie. Halvkulerublom er knyttet til en slik vegetasjon på kalkglimmerskifer i nivåene over 1300 m.o.h. (Engelskjøn 2000).

Lokalitet	411 Tverrelvmo
Natur 2000	192410411
Naturtype	Slåtteenger
Naturtypekode	D01
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	120
UTM (WGS84)	34W DB 501 509

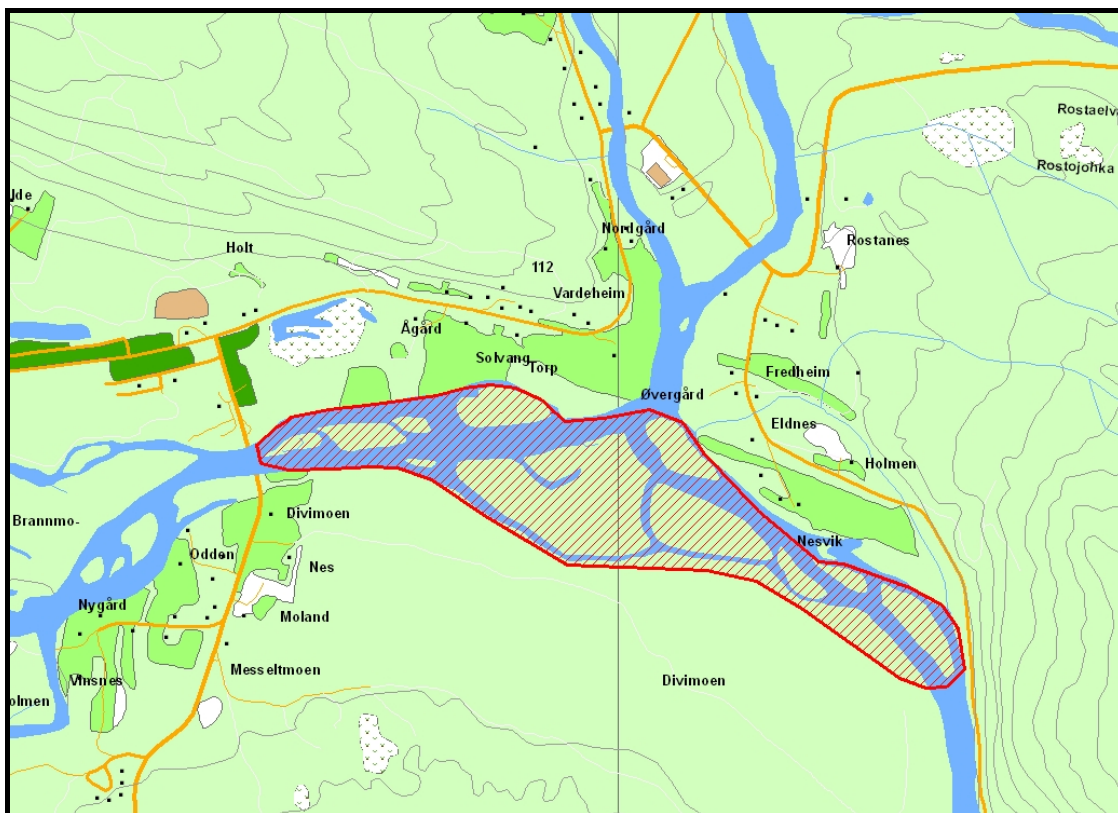
I 1992 hadde lokaliteten stort mangfold botanisk; i kulturmarkstyper og i historisk dybde. Kontinuiteten i driftsformer og byggeskikk var stor, og representerte “gam-meldagse bruk”. Det var et særpreget landskap med sjeldent god skjøtsel og stor verdi. Her fantes arter som handmarinøkkel (*hensynskrevende*), marinøkkel, lodne-rublom. Gården har tidligere blitt tildelt en kulturlandskapspris (Nordberg & Mikal-sen 1995). Gården er nedlagt, men ennå i 2004 var en del av dyrkamarka bortleid til slått (Kjetil Lyster pers. medd.).

Lokalitet **412 Divimoen - Nesvik**

Natur 2000	192410412
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	80-90
UTM (WGS84)	34W DB 377 565

Lokaliteten består av en godt utviklet flommarksskog med betydelige kvaliteter med hensyn til død ved. Stedvis er det godt med treboende lav som skrubbenever og flere vrenge-arter. Her er det stor tetthet av hekkende spurvefugl med arter som hagesanger, munk og gulsanger. Dvergspett (*hensynskrevende*) er påvist hekkende her.

Lokalitet**413 Blautmyra**

Natur 2000

192410413

Naturtype

Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti

Naturtypekode

E03

Verdisetting**B – viktig naturtype**

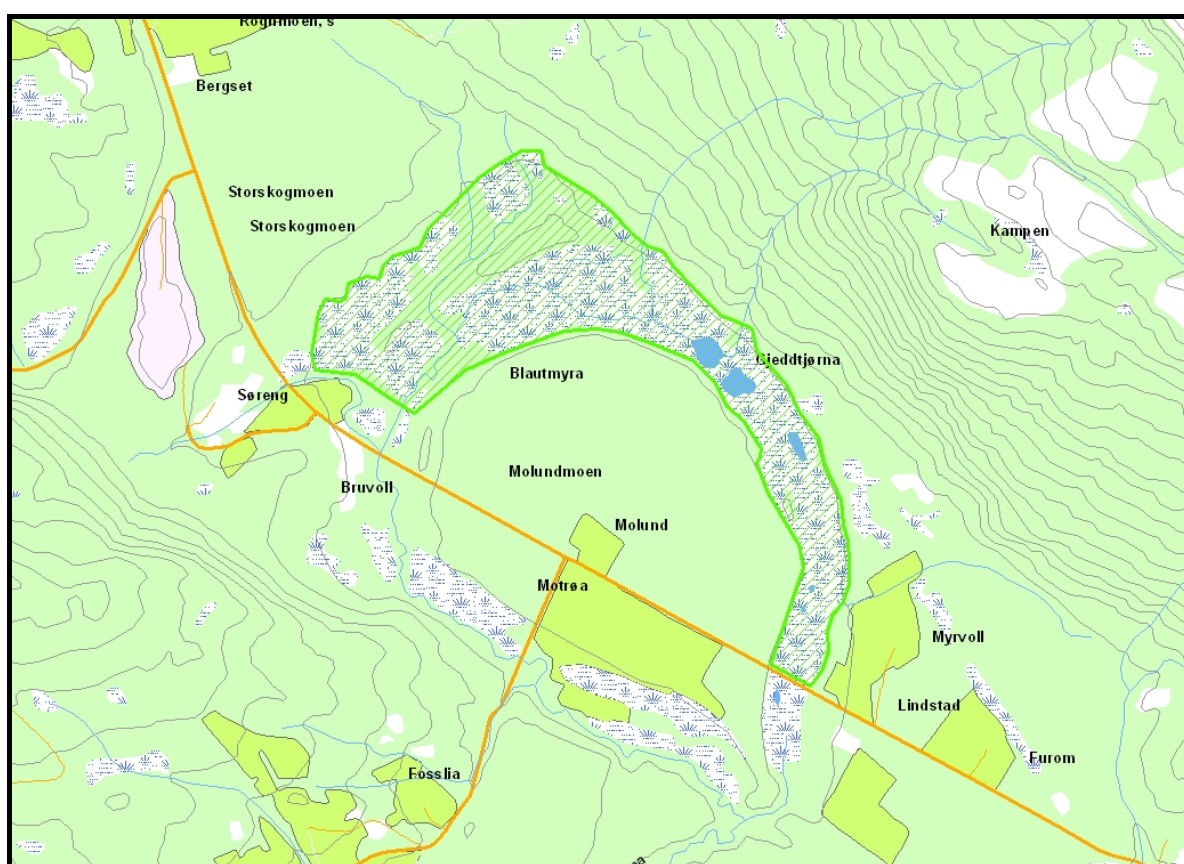
Høyde over havet (m)

40

UTM (WGS84)

34W 085 636

Lokaliteten er en lang og flott utviklet kroksjø som er i ferd med å gro til med frodige starrbelter og en rik vannflora. Her er en rik insektsfauna med en rekke arter øyenstikkere og vannkalver. Den rike insektsfaunaen gjør at lokaliteten er et viktig beiteområde for en rekke arter vadefugl som gluttsnipe og skogsnipe samt ender som krikband, brunnakke, toppand og kvinand.

Lokalitet**414 Storbakkmyra**

Natur 2000

192410414

Naturtype

Intakt lavlandsmyr

Naturtypekode

A01

Verdisetting**B – viktig naturtype**

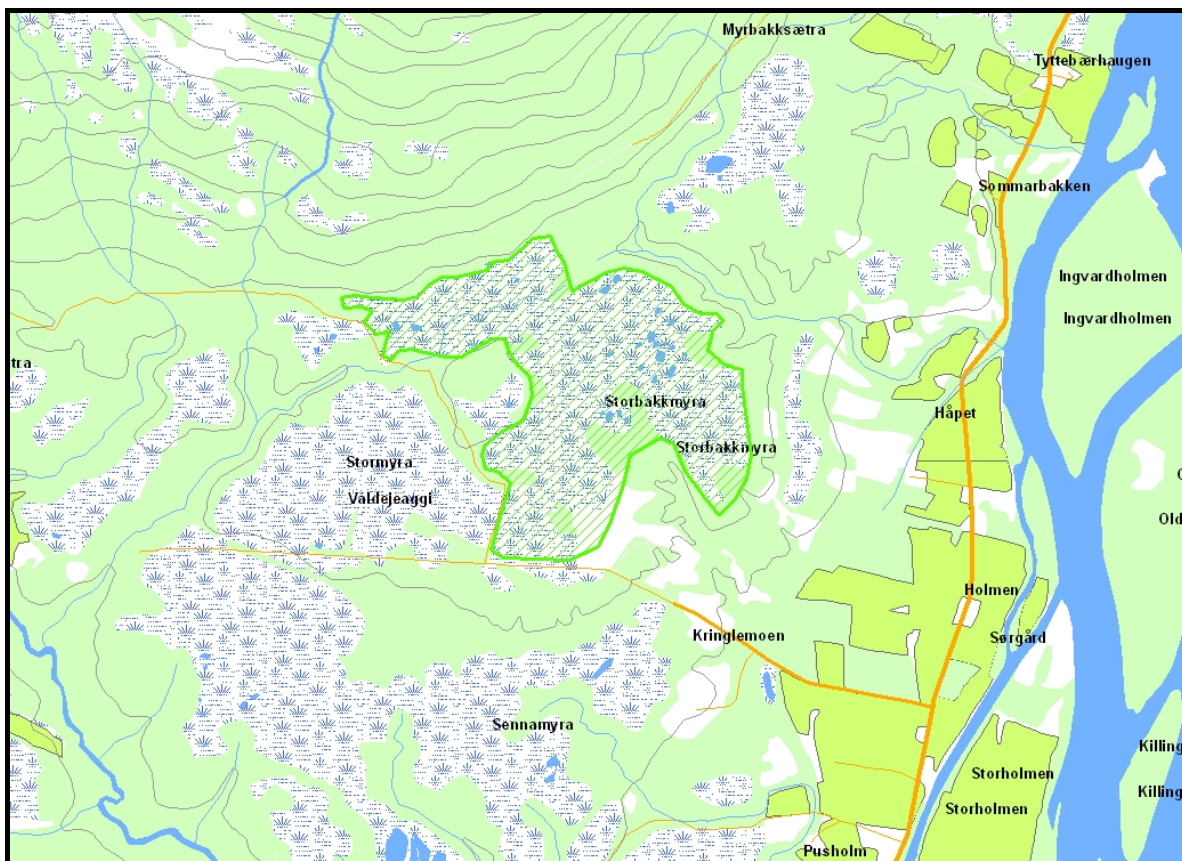
Høyde over havet (m)

56

UTM (WGS84)

34W CB 988 836

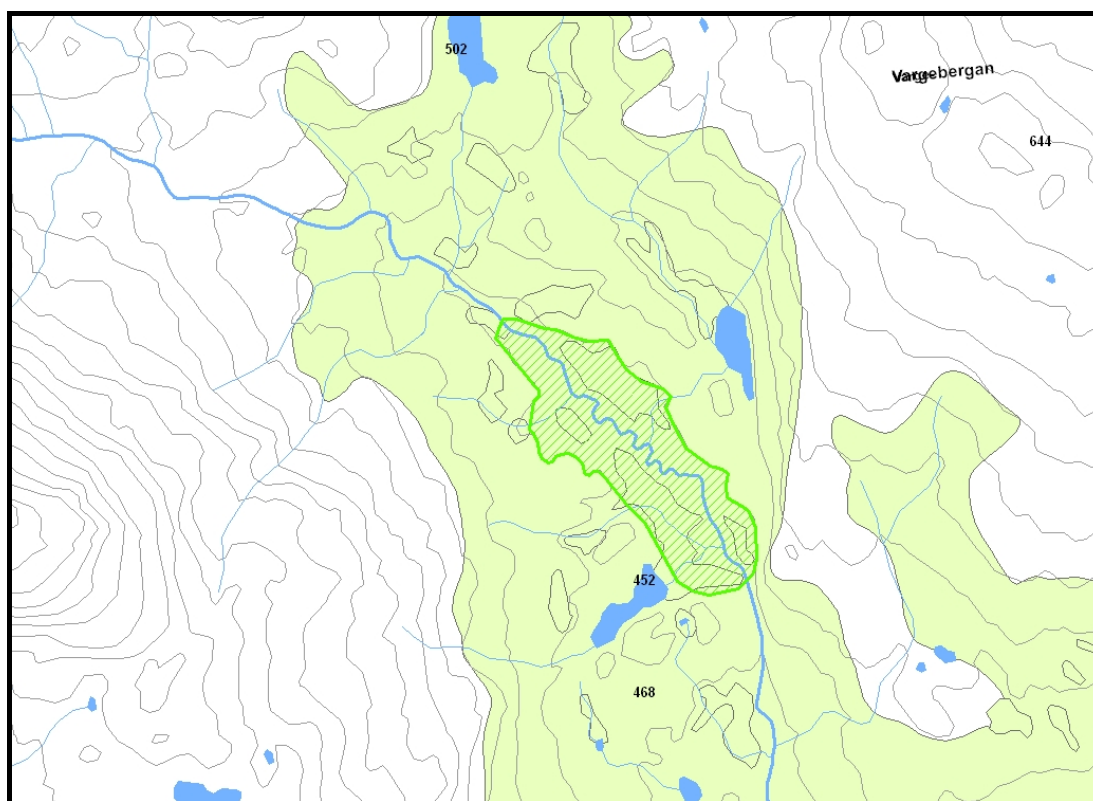
Dette er ei stor og intakt lavlandsmyr med et rikt og variert fugleliv. De mange dammene har et rikt insektliv med særlig mange vannkalver og øyenstikkere. Her hekker en rekke arter vadefugl som storspove, småspove, vipe og rødstilk. Dessuten hekker det en koloni med fiskemåse.

Lokalitet **415 Meandrerende elveløp i Nergårdskaret**

Natur 2000	192410415
Naturtype	Meandrerende elveparti
Naturtypekode	E03
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	455
UTM (WGS84)	34W DB 247 616

Denne lokaliteten er en viktig naturtype. Her meandrerer elva gjennom et fuktig område og stedvis er det utviklet tette kantkratt av diverse vierarter og bjørk. Dette gir særlig gode kantsoner, noe som gir seg utslag i at området har en rik spurvefuglfauna med betydelige tettheter av arter som sivsanger, hagesanger, løvsanger, blåstrupe, rødvingetrost, gråsisik og sivspurv.

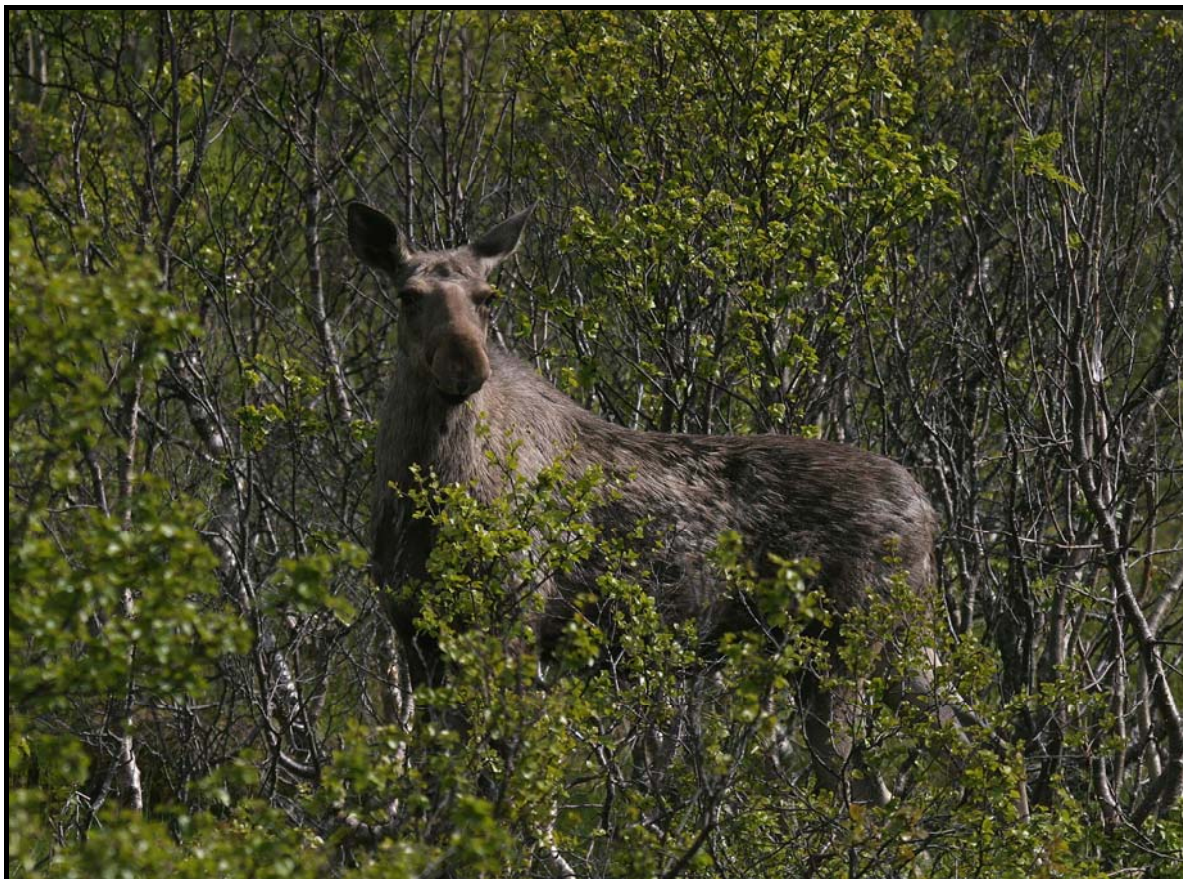
Tabell 1. Liste over identifiserte, men ikke undersøkte områder (uprioritert). Disse bør sjekkes opp i det videre arbeid i kommunen.

Lok.nr	Lokalitet	Hovednaturtype
192410140	Ole-Jonsavatnet	Ferskvann

3.2 Viltområder

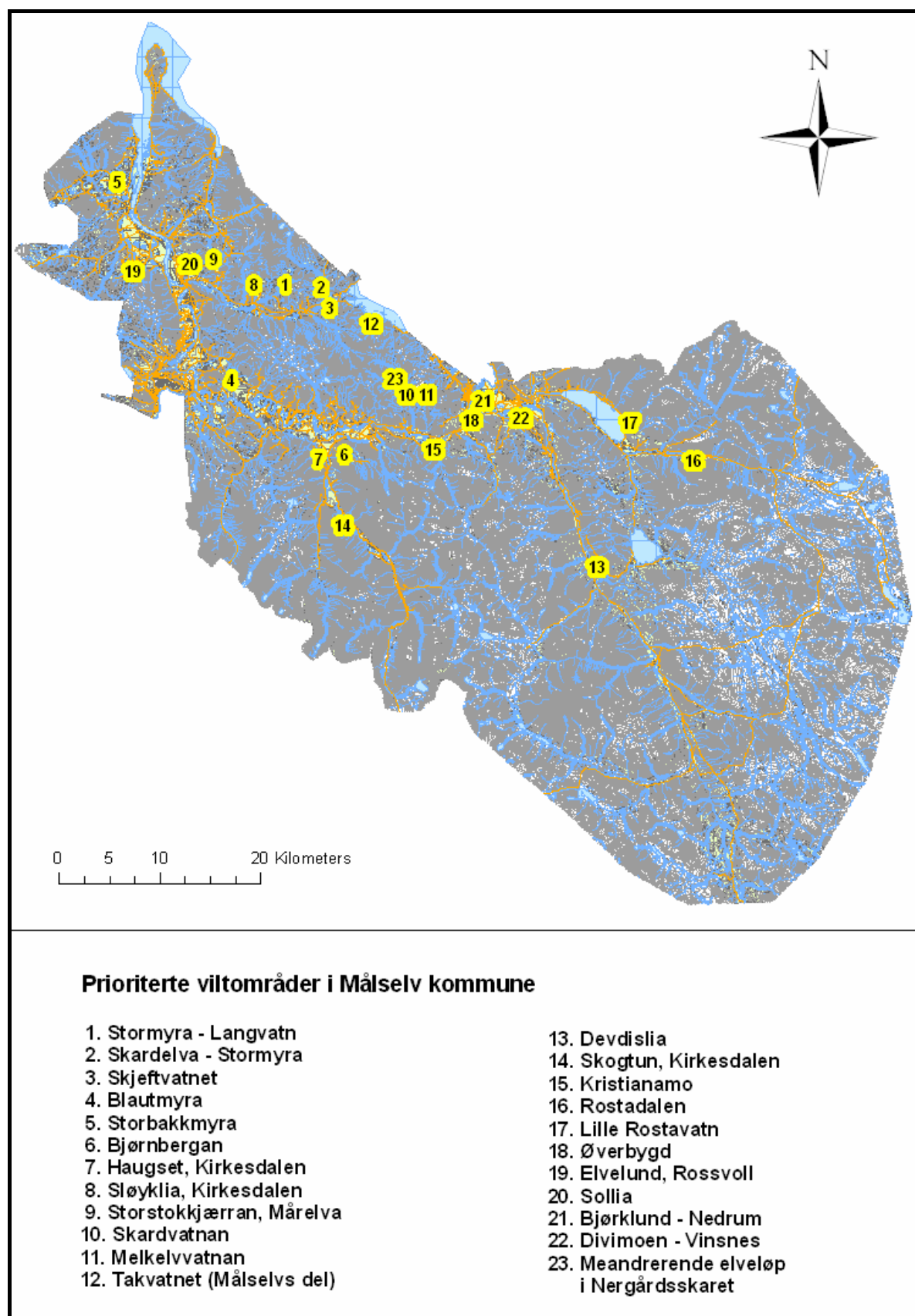
I Målselv kommune er det påvist 23 prioriterte viltområder (Figur 3). 12 av disse har fått verdi svært viktige (A) og 10 viktige (B) viltområder. Ett område er vurdert som lokalt viktig (C) viltområde. Områdene er vist i Kartvedlegg 2. Blant de prioriterte viltområdene er flere viktige særlig for vannfugl, noen er viktige for skogsfugl og andre igjen er viktige fordi de har et særlig rikt mangfold. Elg forekommer spredt utover i de skogkledde delene av kommunen og i noen av de prioriterte områdene er det også gjort vurdering for elg. Rådyr finnes også flere steder i mindre antall. Disse er kun lagt inn som viltpunkter og ikke som egne viltområder. Dette fordi vi vet lite om stabiliteten til slike områder.

Viltopplysningene er lagt inn i Natur2000, men viltområdene er ikke det. Viltobservasjonene og de prioriterte viltområdene foreligger som SOSI-filer og på separate kartblad.

Elgen har viktige vinterområder i gråor-heggeskogene langs Målselva og sideelvene. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Figur 3. Oversikt over prioriterte viltområder i Målselv.

Prioritert viltområde   **1 Stormyra - Langvatn**

Verdisetting

Høyde over havet (m)

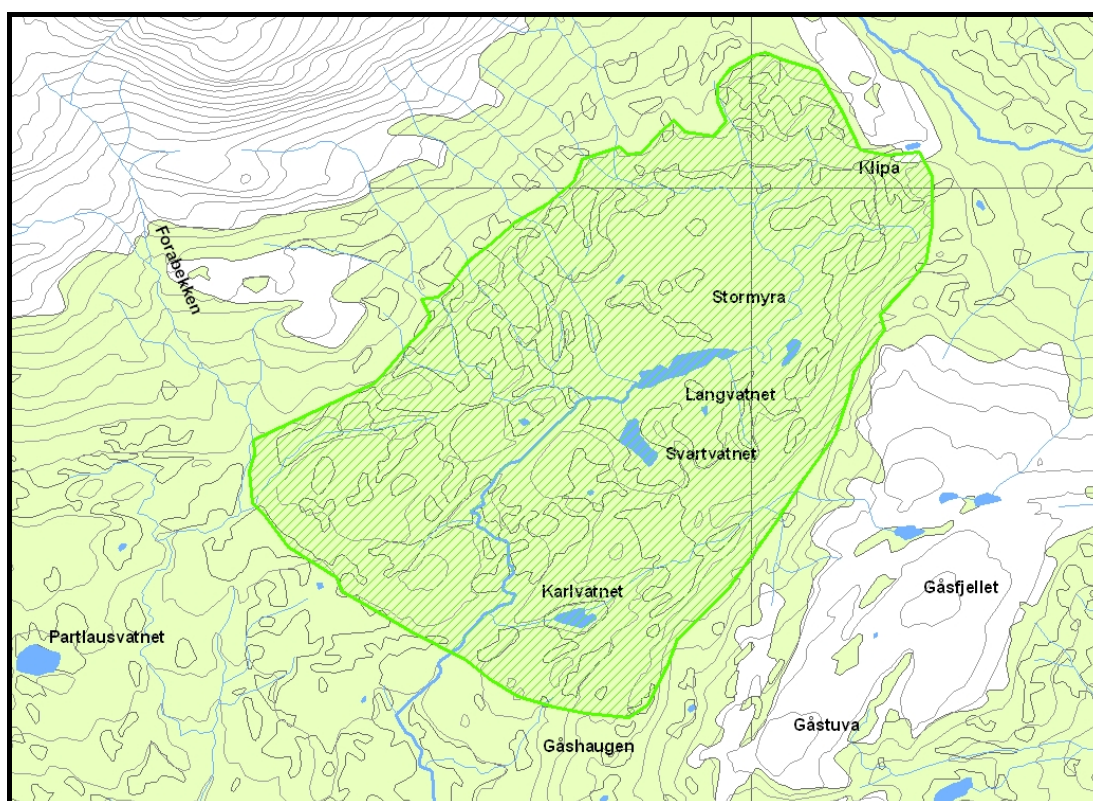
UTM (WGS84)

B – viktig viltområde

309

34W DB 149 720

Dette viltområdet ligger nordvest for Gåsfjellet og omfatter Stormyra, Langvatnet og Svartvatnet samt kantskogen rundt. Området er relativt rikt med seks registrerte vadefuglarter, deriblant brushane, grønnstilk og flere par med svømmesnipe. Den rødlistede sangsvana (*Sjelden*) er i tillegg observert på trekk her. Vannene har en del vannvegetasjon som er egnet som gjemmesteder for vannfugl. Spurvefuglfau-
naen i kantskogen er også relativt rik, og med sivspurv og heippiplerke som domine-
rende arter i de mer åpne områdene.

Prioritert viltområde 2 Skardelva – Stormyra**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

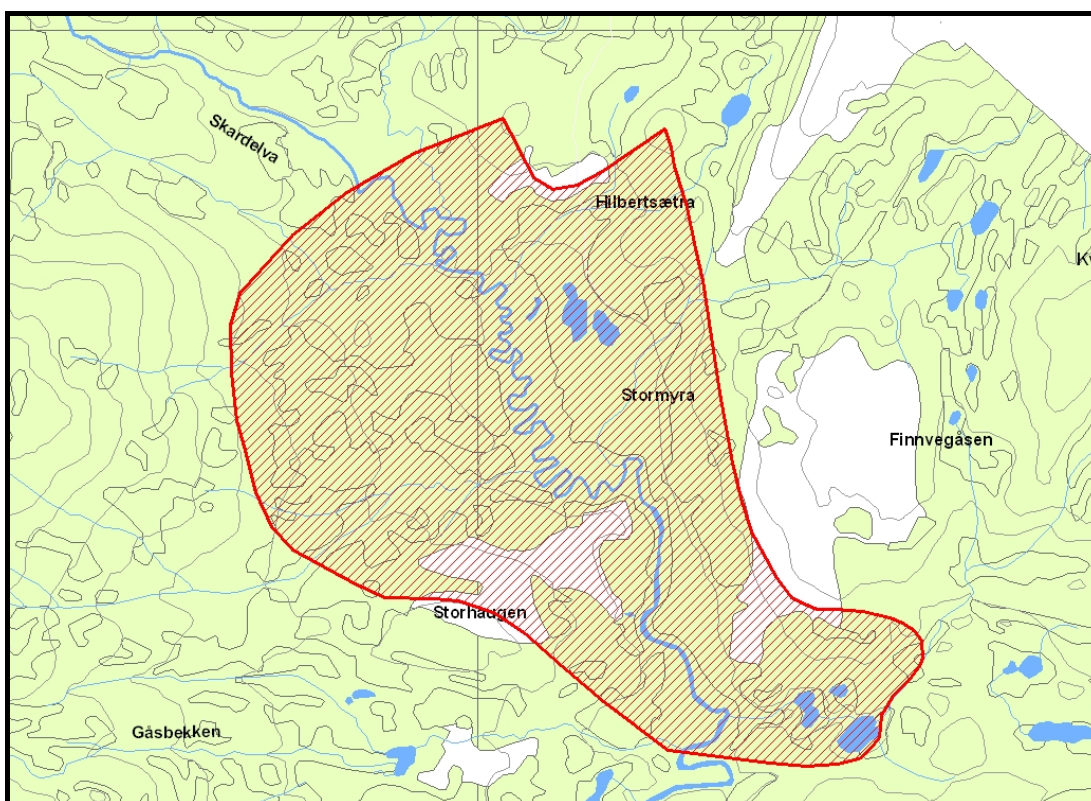
UTM (WGS84)

A - svært viktig viltområde

240

34W DB 183 714

Dette viltområdet øst for Gåsfjellet og vest for Finnvegåsen omfatter Stormyra med et par mindre tjern, den meandrerende Skardelva og kantskogen rundt området. Området er særlig rikt på våtmarksarter. Det er påvist hele ni vaderarter, deriblant svømmesnipe, brushane, gluttsnipe, myrsnipe og grønnsilk. I tillegg er det registrert tre andearter og fiskemåse. Spurvefuglfaunaen i kantskogen mot Skardelva er også relativt rik. I den sørøstlige delen av området er det en del kjørespor. På en kolle like nord for området ligger Hilbertsetra.

Prioritert viltområde   **3 Skjeftvatnet**

Verdisetting

Høyde over havet (m)

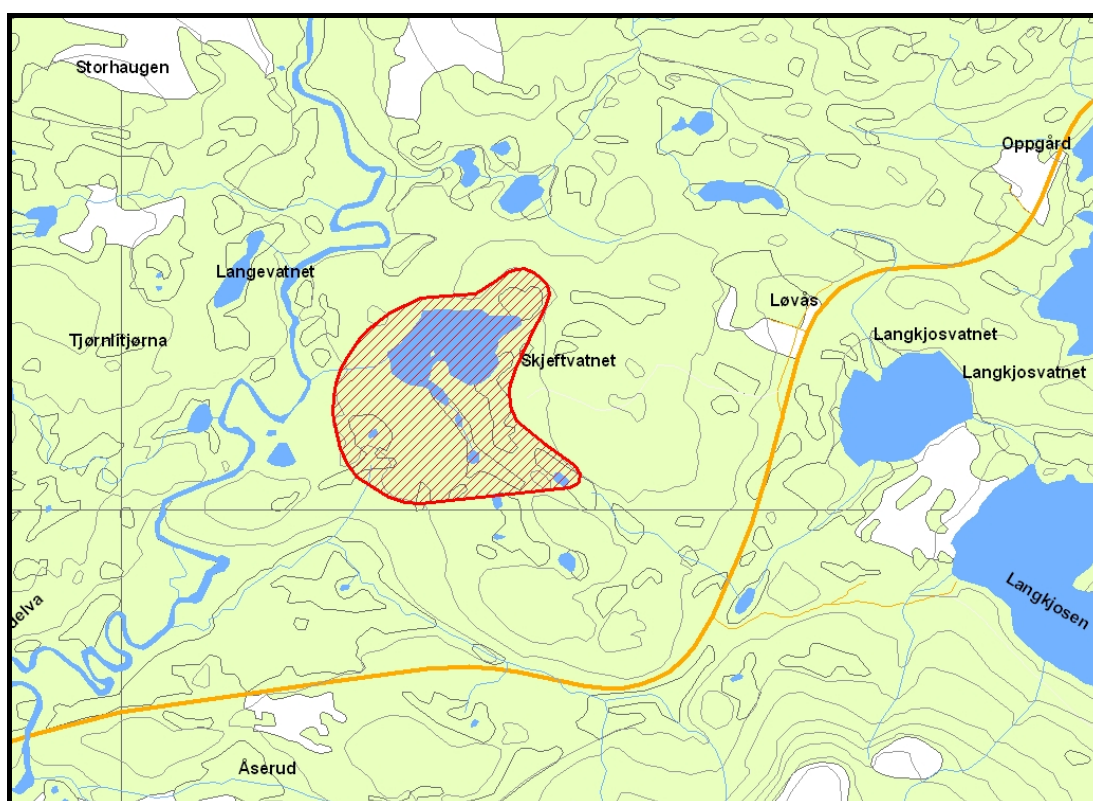
UTM (WGS84)

A - svært viktig viltområde

247

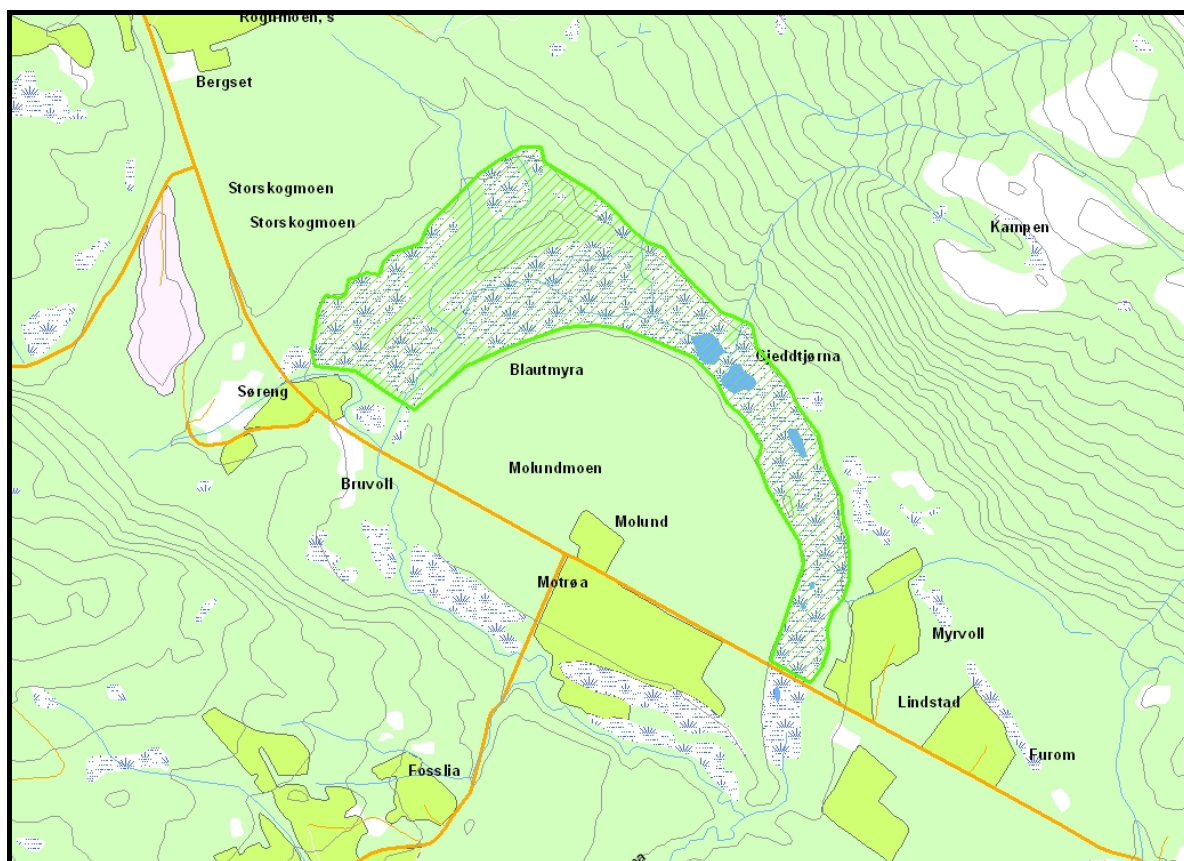
34W DB 189 698

Dette viltområdet omfatter selve Skjeftvatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. Området er rikt på våtmarksfugler, og har funksjon som både hekke-, raste- og myteområde. Det er registrert hele sju andearter her, hvorav stjertand (*Sjelden*), sjørre (*Bør overvåkes*) og bergand (*Bør overvåkes*) er rødlistede. I tillegg er enda en rødlistet art påvist hekkende innenfor dette området. Seks vaderarter er registrert, deriblant gluttsnipe og småspove. Det foreligger én observasjon av oter (*Bør overvåkes*) i vatnet, men det er usikkert hvor regelmessig arten bruker dette området. Det er for øvrig en hytte i sørøstenden av vatnet, litt tilbaketrukket fra vannkanten.

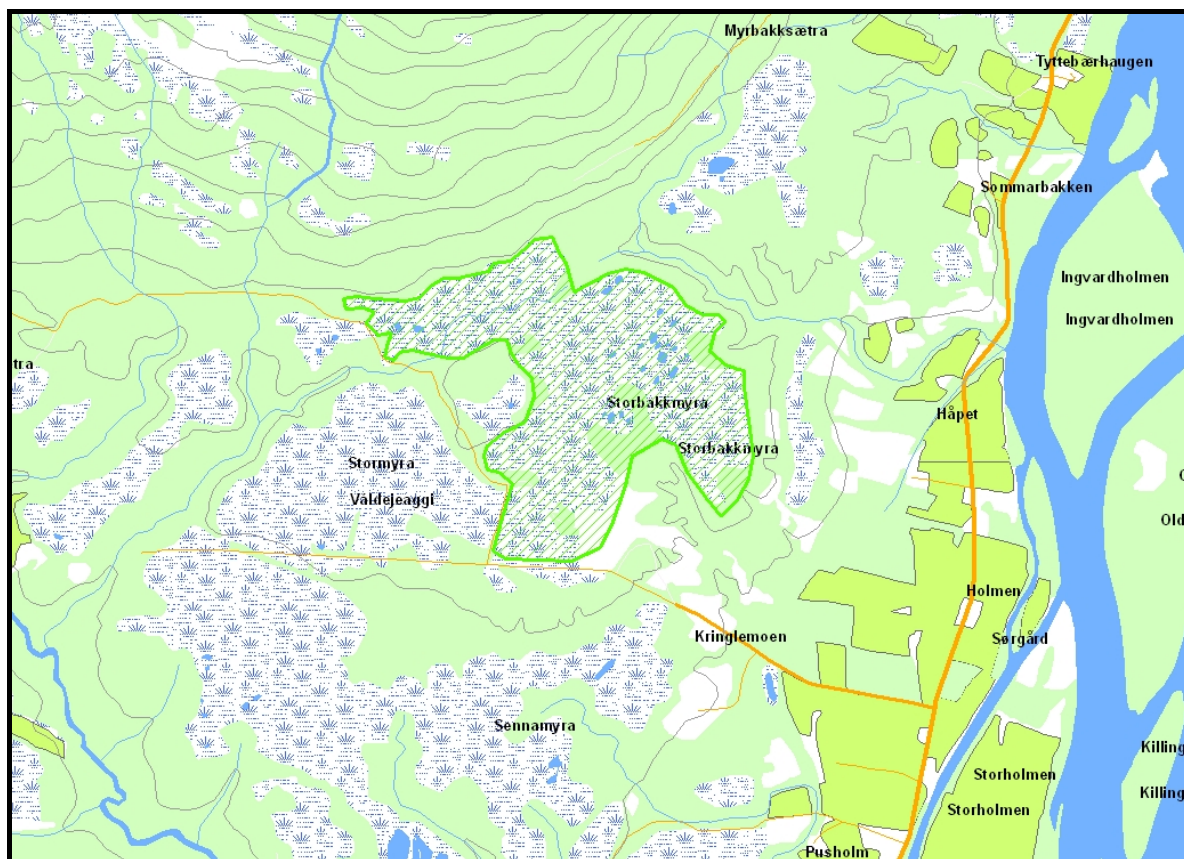
Prioritert viltområde	4 Blautmyra
Verdisetting	B - viktig viltområde
Høyde over havet (m)	40
UTM (WGS84)	34W 085 636

Lokaliteten er et viktig beiteområde for en rekke arter vadefugl og ender. Kroksjøens størrelse gjør også at denne lokaliteten ofte huser betydelige antall gluttsniper, skogsniper, krikkender og brunnakker. Området har også en stor tetthet av vanntilknyttede spurvefugler som sivspurv og gulerler.

Prioritert viltområde	5 Storbakkmyra
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	55
UTM (WGS84)	34W CB 988 836

Dette er ei stor og intakt lavlandsmyr med et rikt og variert fugleliv. De mange dammene har et rikt insektsliv med særlig mange vannkalver og øyenstikkere. Her hekker en rekke arter vadefugl som storspove, småspove, vipe og rødstilk. Dessuten hekker det en koloni med fiskemåse.

Prioritert viltområde 6 Bjørnbergan**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

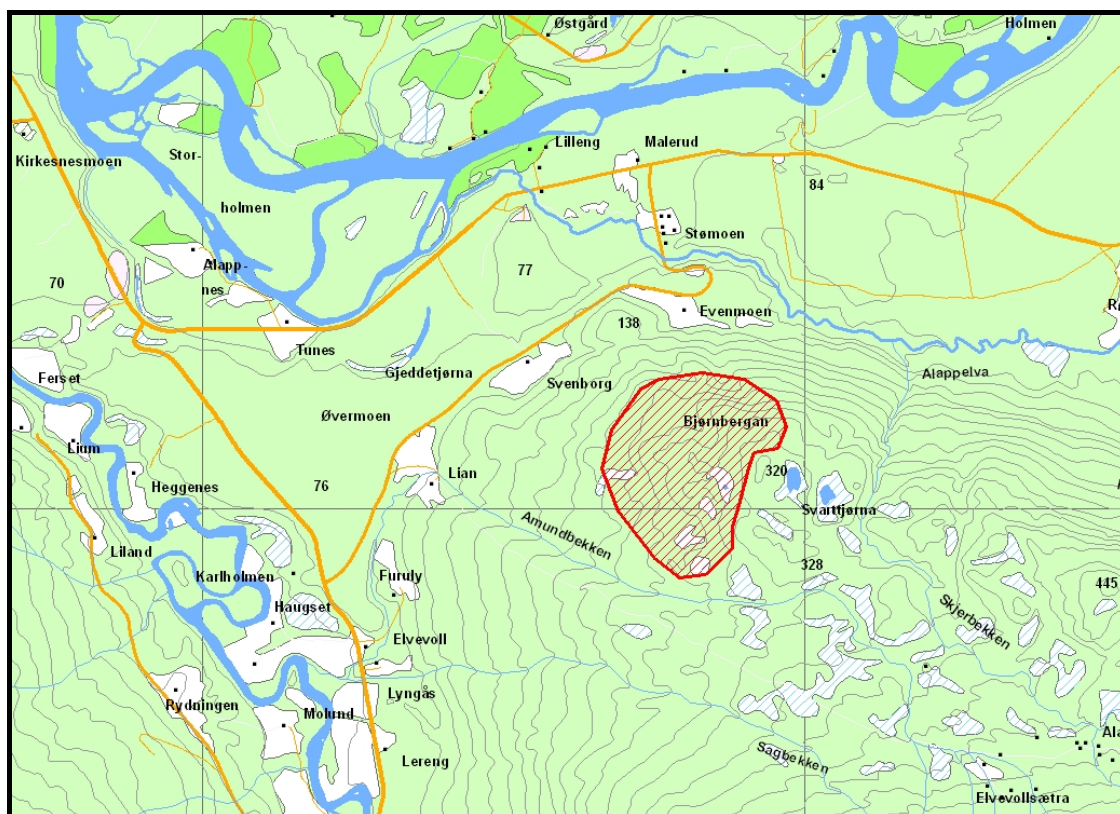
UTM (WGS84)

A – svært viktig viltområde

200-320

34W DB 190 545

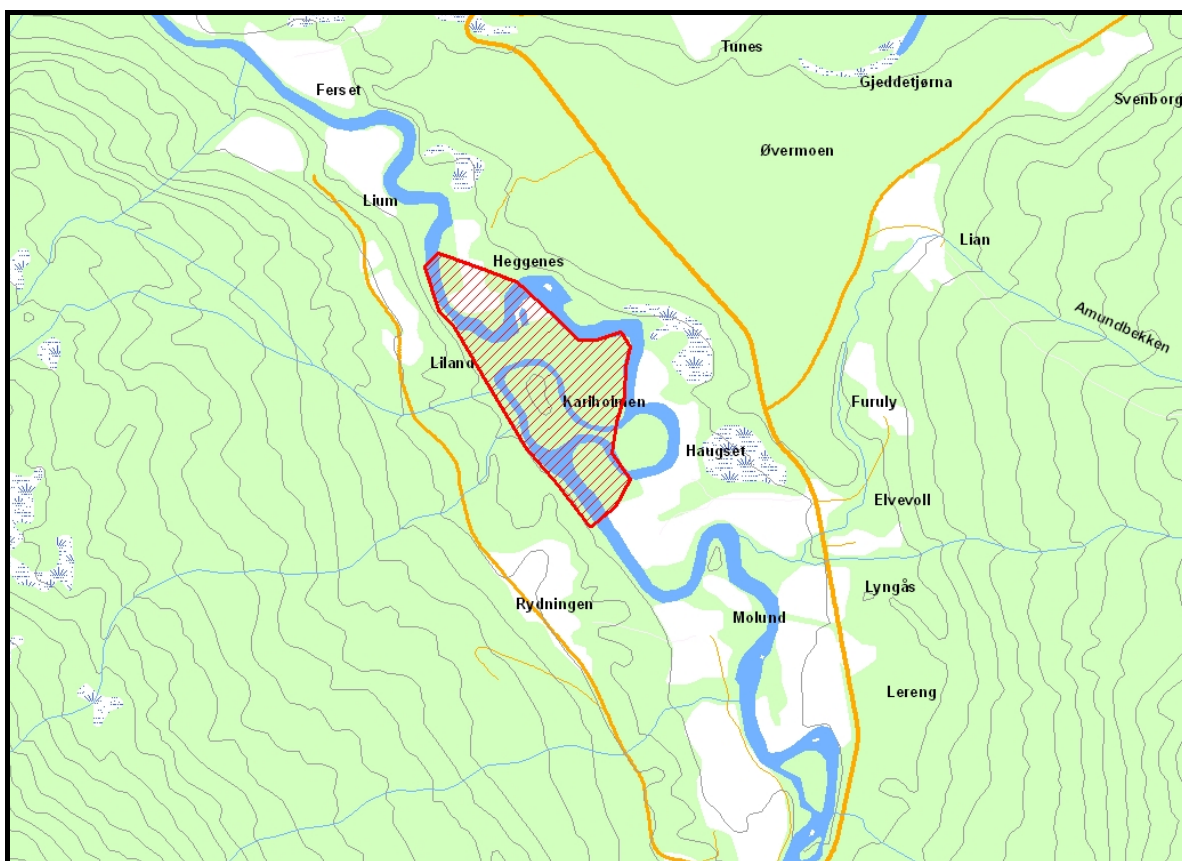
Denne furulia består dels av ung og stedvis av gammel furu. Lokaliteten er et svært viktig hekke- og overvintringsområde for storfugl. I perioden 1985-2004 ble det påvist en rekke reir av storfugl og områdets ungfuruer bærer klare tegn etter hard vinterbeiting. Området har også en annen viktig viltfunksjon som er unndratt offentlighet.

Prioritert viltområde 7 Haugset, Kirkesdalen

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	35
UTM (WGS84)	34W DB 164 540

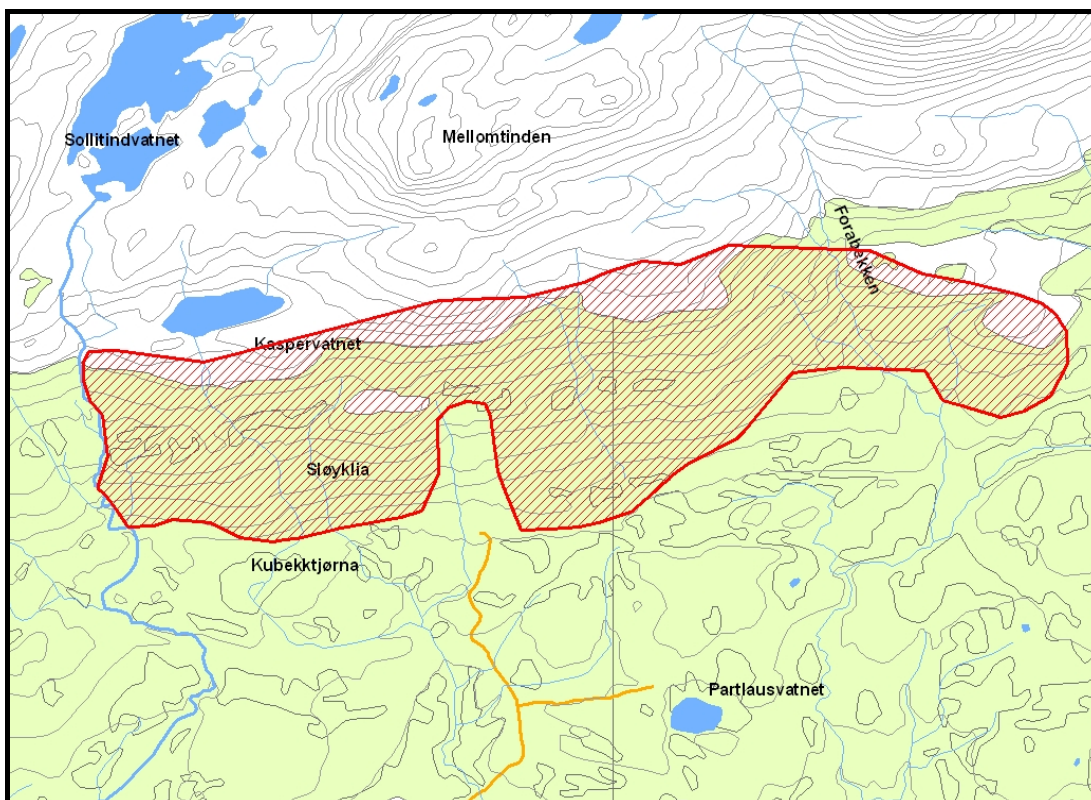
Lokaliteten er en gråor-heggeskog med et rikt og variert fugleliv. Kirkeselva som renner gjennom området er forbygd, men fremdeles er det et rikt fugleliv i denne flommarksskogen. Her hekker trekryper, grå fluesnapper, hagesanger og dvergspett (*hensynskrevende*). Lokaliteten er også leveområde for nordflaggermus og vannspissmus. Området er også vinterbeiteområde for elg.

Prioritert viltområde 8 Sløyklia, Blåtind

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	320 - 500
UTM (WGS84)	34W DB 120 722

Dette viltområdet består av et stort areal med velutviklet, kontinuitetspreget høystaudebjørkeskog og med innslag av kalkbjørkeskog. Skogen har en rik spurvefuglfauna med gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink og løvsanger som karakterarter. Hulerugere som rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er påvist i området. Reirhull etter den rødlistede dvergspetten (*Hensynskrevende*) finnes flere steder i området, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. Dvergfalk hekker årlig i området. Området synes å være et viktig sommerbeite for elg.

Prioritert viltområde 9 Storstokkjærran, Mårelva

Verdisetting

Høyde over havet (m)

UTM (WGS84)

C – lokalt viktig viltområde

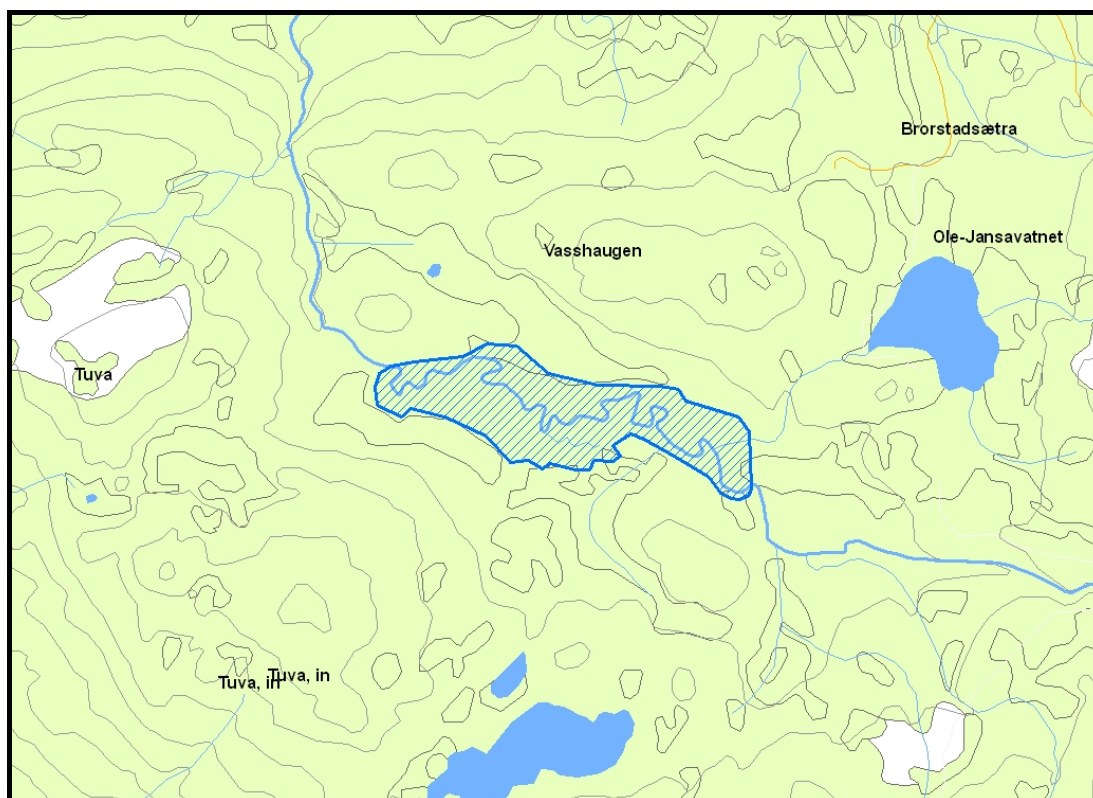
260

34W DB 079 751

Dette viltområdet består av et utflata område på opp mot en kilometer hvor Mårelva meandrerer og det dannes et rikt og svært variert skogsmiljø. Dette veksler med mer stabilt fuktig sumpskog og partier med artsrik viersump (dominert av setervier, istervier og grønnvier). Skogen er uten inngrep og innehar mye liggende og stående død ved.

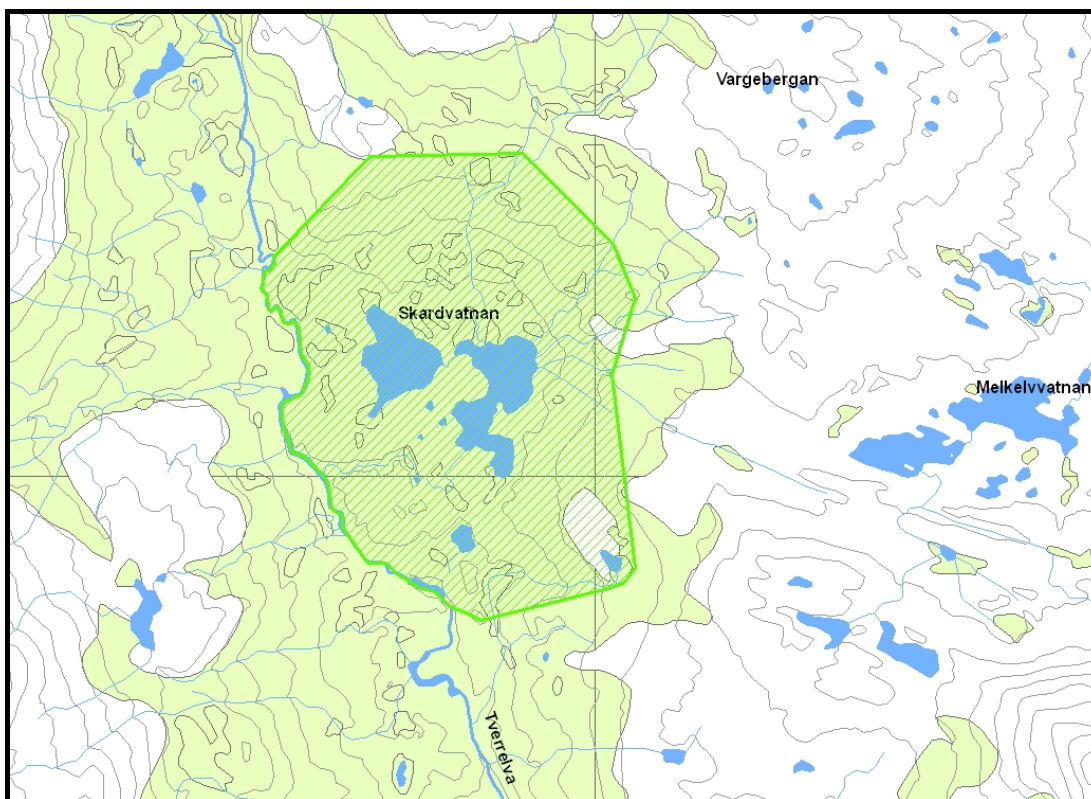
Skogsområdet huser et relativt rikt fugleliv. Hulerugere som svarthvit fluesnapper, rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er registrert her. I gadd finnes reirhull etter tretåspett, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. De vanligste artene er gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink, gråsisik og løvsanger. Arter som hagesanger, bokfink, dompap, måltrost, trepiplerke og trekryper er påvist i noe lavere tettheter, mens langs elva finnes strandsnipe, glutt-snipe, rødstilk og sivspurv. Området er sannsynligvis et viktig sommerbeite for elg.

Deler av området er sterkt påvirket av veier og kjørespor på kryss og tvers. Dette kan i stor grad restaureres og begrenses gjennom å innføre en fast akse som skal kjøres ved forflytning gjennom området. Viltverdiene i området kan gjennom slike tiltak økes betydelig.

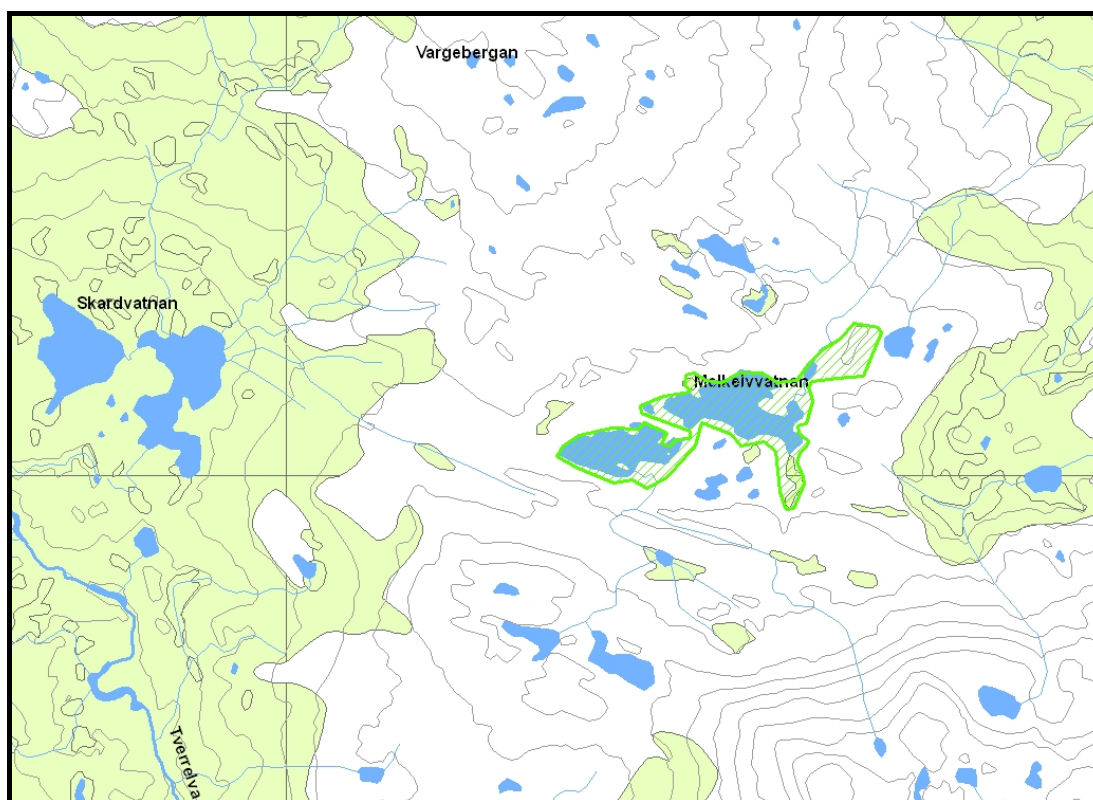
Prioritert viltområde	10 Skardvatnan
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	403
UTM (WGS84)	34W DB 255 600

Dette viltområdet ligger inne i Nergårdskardet og omfatter begge Skardvatnan og området som ligger rundt vannene. De omkringliggende arealene veksler mellom fjellbjørkeskog og starrmyr. Av rødlistearter er storlomen (*Hensynskrevende*) påvist i Skardvatnan uten at hekking med sikkerhet er bekreftet her. Vannene er også lokalt viktige myteområder for ender med arter som sjørørre (*Bør overvåkes*) og svar-tand (*Bør overvåkes*). Også horndykker bruker området i mytetida. Blant vadefugl er rødstilk, gluttsnipe, brushøns og strandsnipe registrert.

Prioritert viltområde	11 Melkelvvatnan
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	469
UTM (WGS84)	34W DB 274 596

Dette området ligger rett øst for Skardvatnan og noe høyere opp i fjellet. Lokaliteten består av to større vann med en rekke mindre vann og tjern. Vannene er til dels godt vegeterte med flaskestarrsummer og med partier med rikmyr inntil vannene. Dette gir området gode leveforhold for en del våtmarksarter. Arter som havelle og rødstilk er påvist hekkende, og andre rødlistearter som storlom (*Hensynskrevende*) bruker områdene til beiting. Flere andearter bruker vannene som myteområder. I Melkelvvatnan er det påvist rumpetroll av frosk, og det er registrert en høy forekomst av flere arter øyenstikkere og vannymfer knyttet til området. Området vurderes derfor som en viktig våtmarkslokalitet både for vanninsekter, frosk og fugl.

Prioritert viltområde   **12 Takvatnet (Målselvs del)**

Verdisetting

Høyde over havet (m)

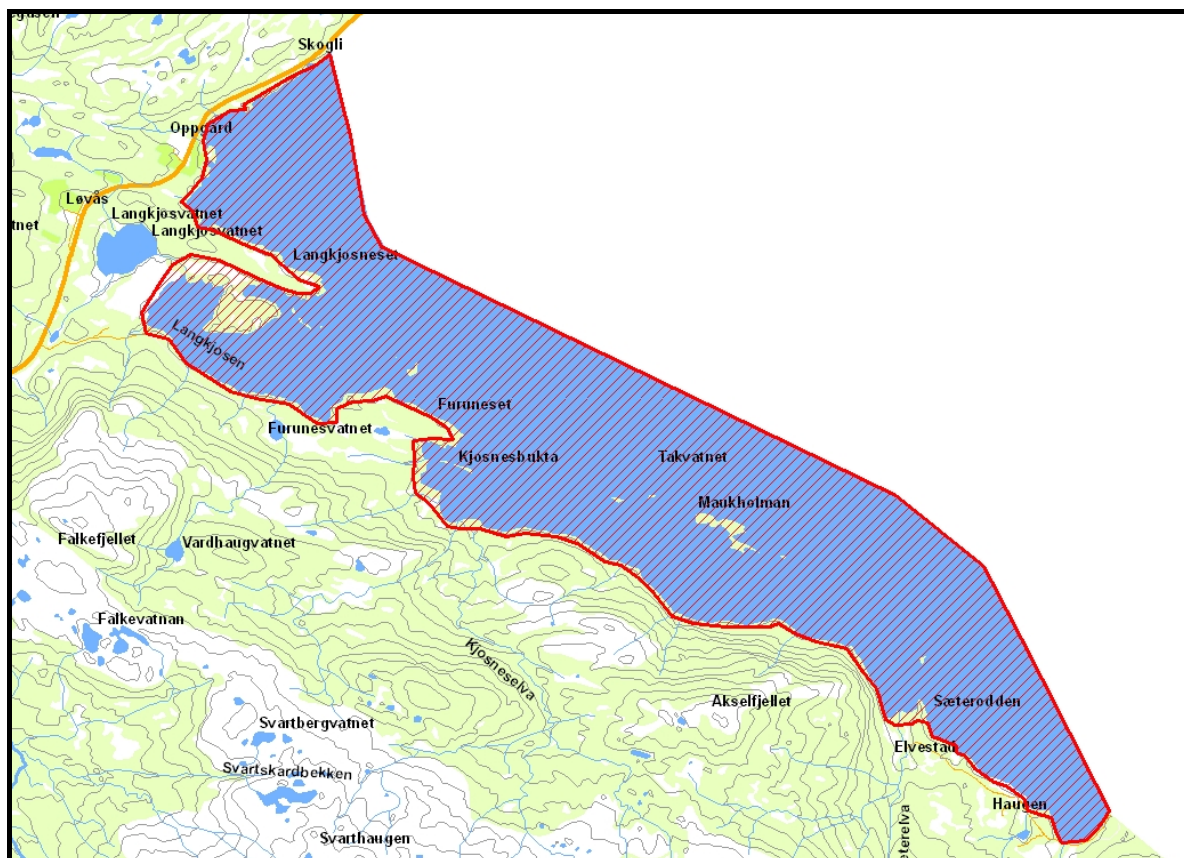
UTM (WGS84)

A – svært viktig viltområde

215

34W DB 230 680

I denne delen av Takvatnet hekker det storlom (*hensynskrevende*), svartand (*bør overvåkes*), sjøorre (*bør overvåkes*) og havelle (*bør overvåkes*). Dessuten er bergandpar (*bør overvåkes*) observert regelmessig, men uten at hekking er bekreftet. På flere av holmene hekker det fiskemåser og rødnebbterner.

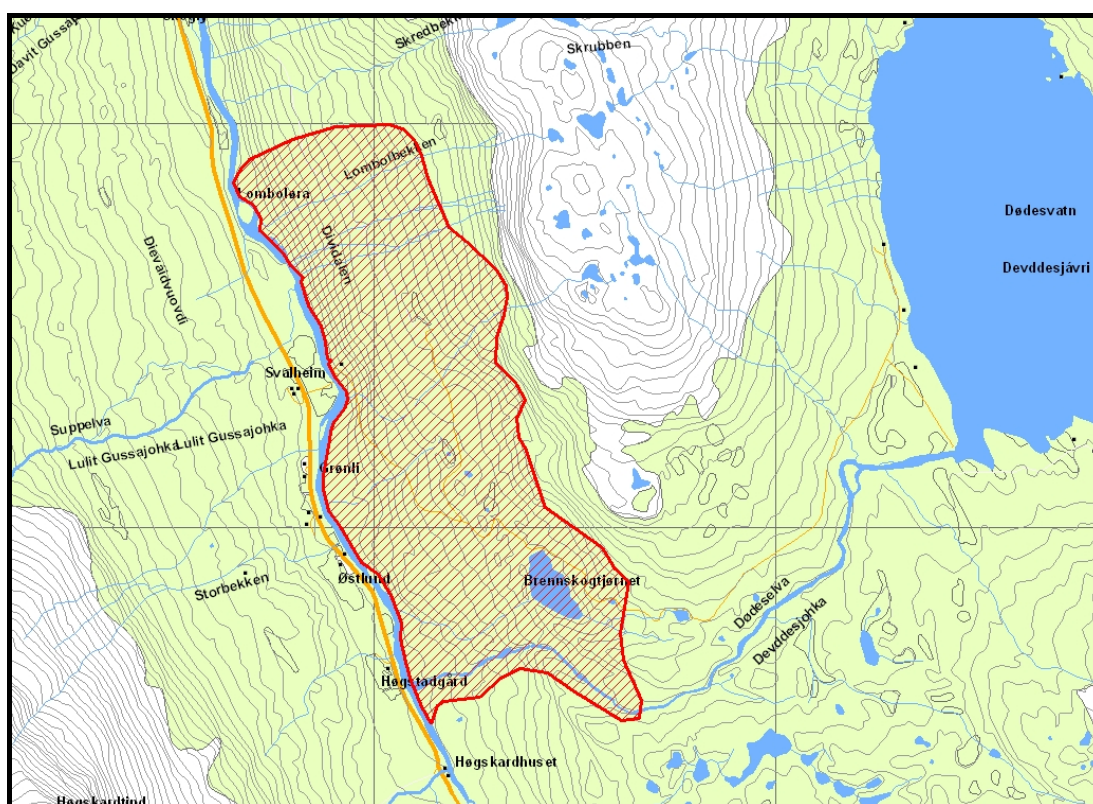

Prioritert viltområde 13 Devdislia

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	125-530
UTM (WGS84)	34W DB 425 395

Lokaliteten strekker seg fra Divielva og opp til tregensen på østsida av elva. Den begrenses i sør av Devdisfossen og i nord av bekk ved UTM 34W DB 414 440.

Stedvis er dimensjonen på ospa sjelden stor og forekomsten av flere par tretåspett samt at svartspett har vært både hørt og sett her viser noen av de kvalitetene som området har. Her hekkes et stort antall fugl med flere funn av storfuglreir og varmekjære spurvefugler som bøksanger, gulsanger og munk er ofte blitt observert i denne lia. Haukugle og perleugle hekkes regelmessig i denne lia. En rødlistet fugleart hekkes innenfor området. Solide forekomster av storkmaur er et av særpregene ved lokaliteten.

Prioritert viltområde 14 Skogtun, Kirkesdalen**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

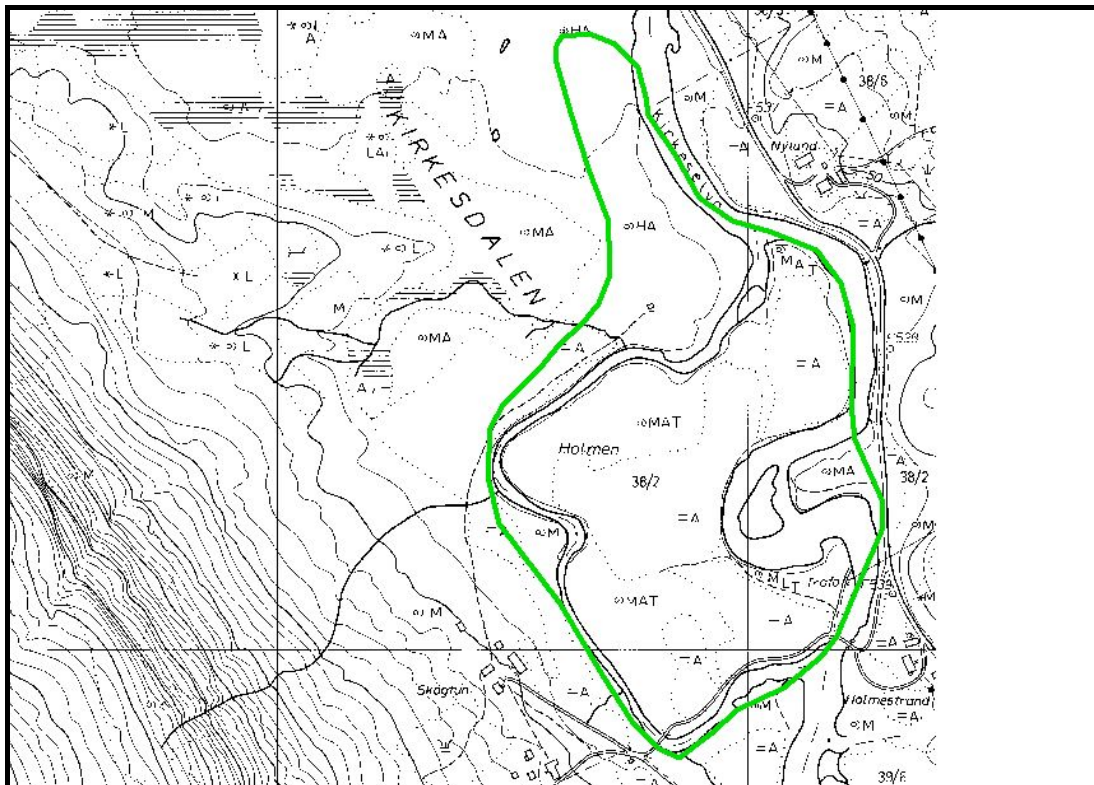
UTM (WGS84)

B – viktig viltområde

75

34W DB 182 476

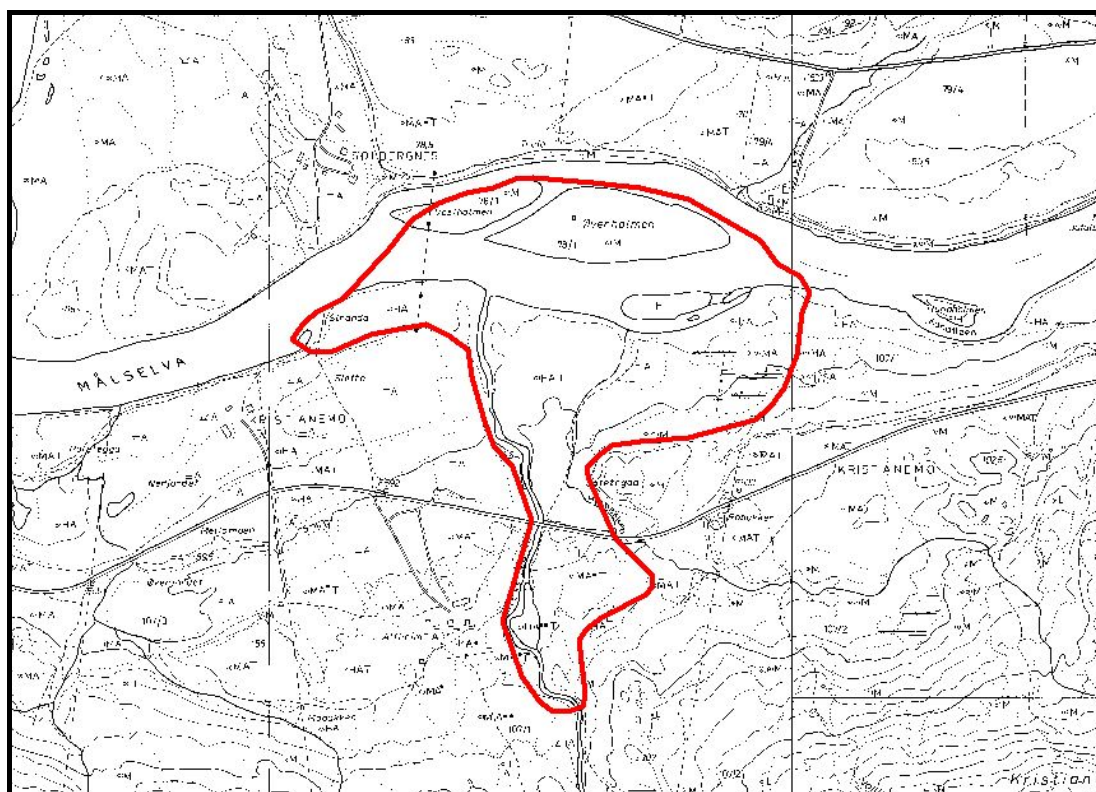
Denne lokaliteten er en gråor-heggeskog som vokser i all hovedsak på vestsida av Kirkeselva nord for gården Skogtun. Fuglelivet er særdeles rikt i denne lokaliteten med store tettheter av arter som gulerle, gråfluesnapper, trekryper og det er påvist ett par med dvergspett (*hensynskrevende*). Skogen har også en stor koloni med trost og det har hekket dvergfalk her i mange år. Området er et viktig vinterbeiteområde for elg.

Prioritert viltområde 15 Kristianamo

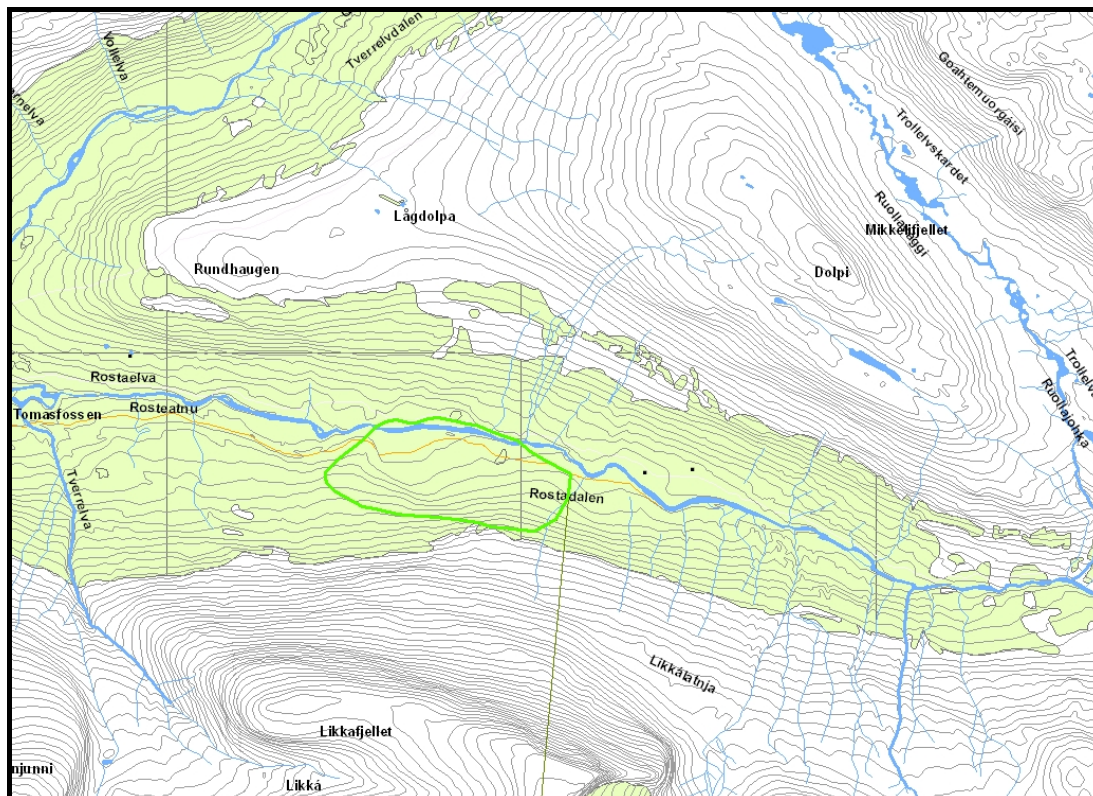
Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	80
UTM (WGS84)	34W DB 278 540

Denne lokaliteten strekker seg fra hovedelva og langs Rebesjohka et stykke sør for Beredskapsvegen. Hovedområdet ligger på nordsida av vegen. Skogen består av gammel, grov bjørkeskog med stort innslag av gråor-heggeskog og ulike vierarter samt noe selje og rogn. Innslaget av død ved er betydelig. Lokaliteten har også et rikt fugleliv med arter som dvergspett (*hensynskrevende*), store trostekolonier og trekryper og gråfluesnapper. Det er påvist skogsnipe hekkende her i flere år. Området er et viktig vinterbeiteområde for elg.

Prioritert viltområde	16 Rostaddalen
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	230 - 400
UTM (WGS84)	34W DB 545 498

Dette er en lomme med dels storstammet bjørkeskog med høgstauder, stedvis også storbregnetype, dels er det gråorskog i de fuktigere partiene. Skogen er storvokst med betydelige innslag av død ved. Fuglefaunaen er rik med arter som hagesanger, trekryper, gråfluesnapper og mye trost. Tretåspett ble påvist hekkende og mange sekundære hulerugere slik som rødstjert, kjøttmeis og svartkvit fluesnapper.

Prioritert viltområde 18 Øverbygd**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

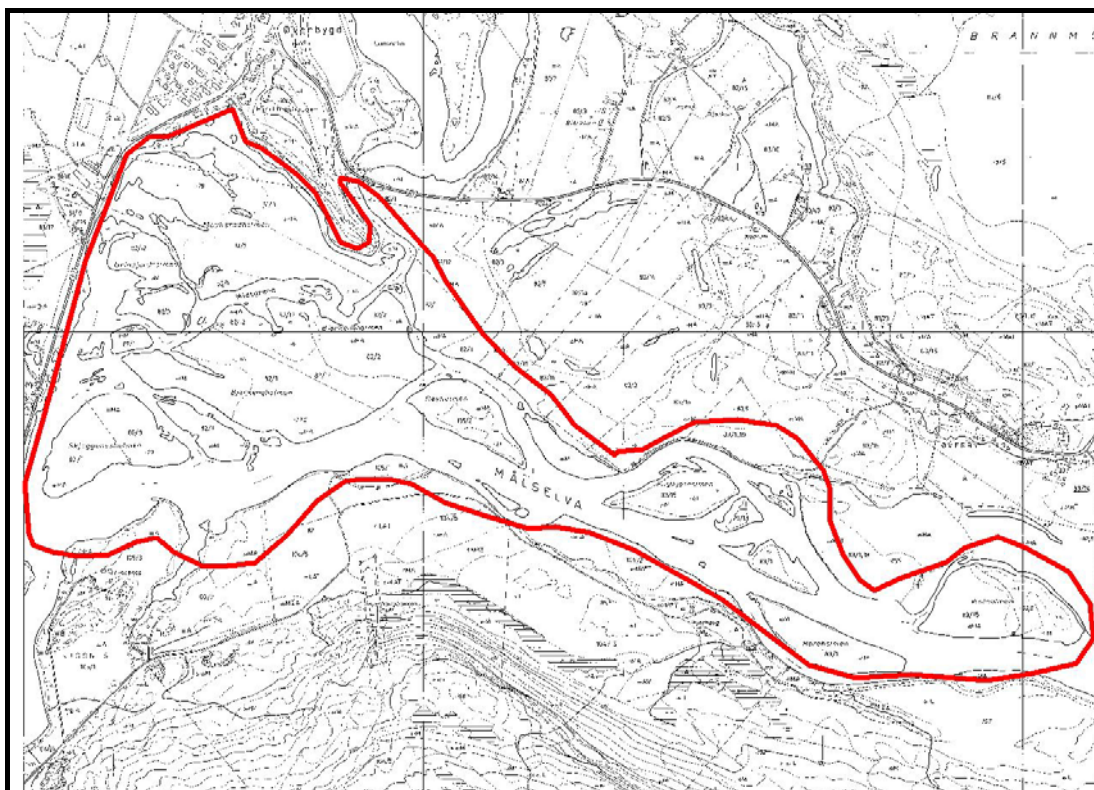
UTM (WGS84)

A – svært viktig viltområde

80

34W DB 320 573

Denne lokaliteten er en av fylkets største, sammenhengende sumpskoger. Hovedelva deler seg opp i mange løp med en rekke større og mindre øyer tett bevoskt av gråor, istervier, grønnvier og svartvier. I flomperioden står hele området mer eller mindre under vann i lengre tid. Når vannet trekker seg tilbake danner de tette skogene på holmene gode hekkeområder for både vannfugl og vanntilknyttet spurvefugl. Her hekker en rekke arter gressender, dykkender og vadefugler. Sjeldne arter som stjertand (*sjelden*) hekker årlig i området. I tillegg hekker det store tettheter av vanntilknyttete spurvefugler som sivsanger, hagesanger, gulerle og sivspurv. Deler av området er også et viktig vinterbeiteområde for elg.

Prioritert viltområde 19 Elvelund, Rossvoll

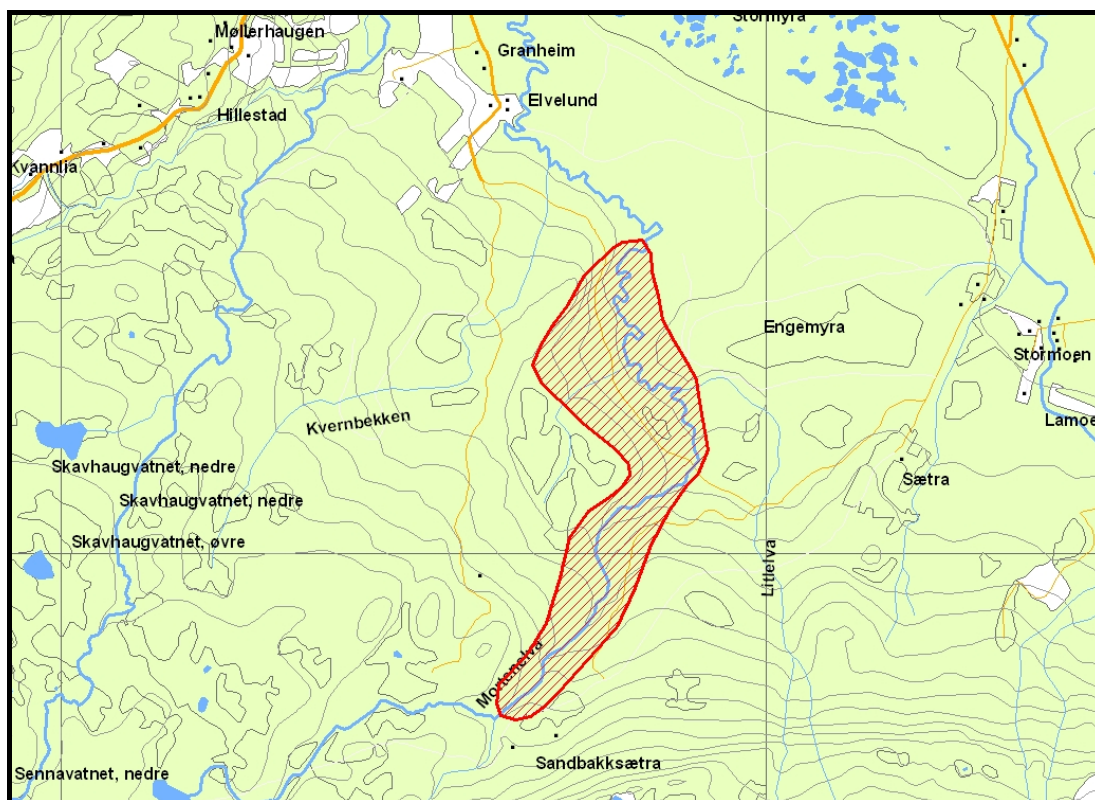
Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	20 - 200
UTM (WGS84)	34W DB 995 756

Denne lokaliteten omfatter tre ulike skogstyper. Den ene delen er en klassisk høgstaude bjørkeli der undervegetasjonen domineres av strutseving og høgstauder over det meste av arealet. Det finnes godt med død ved, både i form av gadd og læger. Det er påvist en hekkende rødlistet fugleart i lokaliteten, den er imidlertid ikke sjekket opp i løpet av det siste året. Det er også påvist kull av storfugl i lokaliteten.

Den andre delen er en godt utviklet flommarksskog med aktive meandre og svært mye død ved. Skogen domineres av gråor og hegg, men har også mye vierarter med en del storvokst istervier. Denne delen av lokaliteten har både tretåspett og dvergspett (*hensynskrevende*) hekkende samt en rekke andre sekundære hulerugere som rødstjert og svartkvit fluesnapper. Dette skogsområdet er et viktig vinterbeiteområde for elg.

Den tredje delen er en elveravine langs Mortenelva. Her vokser gammel høgstaude bjørkeskog med frodig undervegetasjon og stedvis mye død ved. Her vokser enkelte ospenholt med grove trær. Samlet gir dette skogsområdet en høy verdi med en rekke rødlistearter og verdifulle naturtyper. Her var det gode forekomster av orrfugl, rugde og troster.

Det går en gammel skogbilveg langs foten av bjørkeskogen og et gammelt grustak ligger ved sørenden av begge skogene.

Prioritert viltområde 20 Sollia**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

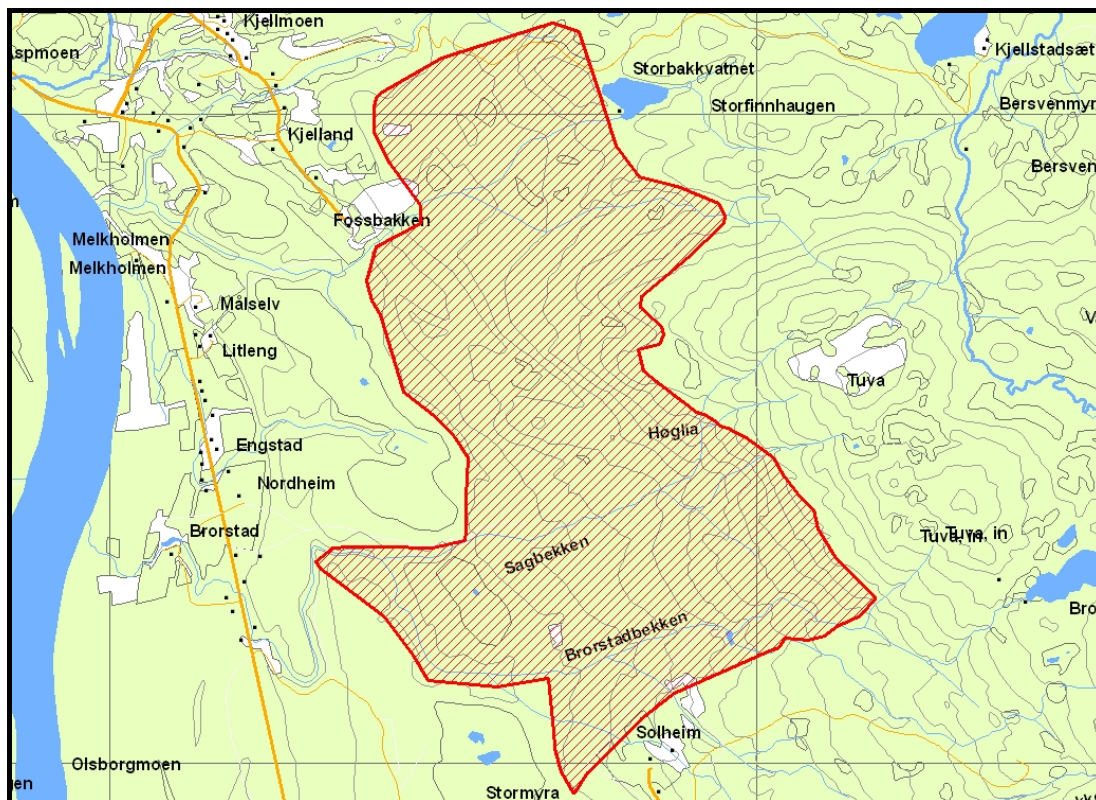
UTM (WGS84)

A – svært viktig viltområde

25 - 225

34W DB 060 745

Lokaliteten domineres av storvokst bjørk med høgstauder. I fuktige bekke drag og raviner vokser gråor og hegg, noen bratte småkoller dominerer selje. I platået langs Broderstadbekken vokser storvokst istervier. Stedvis er dødved-innslaget betydelig med både gadd og læger. Skogen er særlig rik på fugl med et uvanlig høyt artsantall og ikke minst hekketetthet. Arter som dvergspett (*hensynskrevende*) og en annen rødlistet fugleart hekker begge i skogen her. Ugler som spurveugle, haukugle og perleugle er også regelmessige hekkefugler. Lia har også hekkebestand av storfugl og orrfugl. Det er påvist hekkende skogsnipe ved flere anledninger.

Prioritert viltområde   **21 Bjørklund - Nedrum**

Verdisetting

Høyde over havet (m)

UTM (WGS84)

B – viktig viltområde

80-100

34W DB 330 575

Området er et viktig leveområde for rådyr. Her holder rådyrene til både sommer og vinter. Her har vært opp mot 20 dyr fast, men etter harde og snørike vintre er bestanden gått en del tilbake. Våren 2005 ble det registrert minimum sju dyr i området. Lokalbefolkningen forer dyrene gjennom vinteren.

Prioritert viltområde 22 Divimoen - Vinsnes**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

UTM (WGS84)

B – viktig viltområde

70-90

34W DB 365 564

Området er et viktig leveområde for rådyr. Våren 2004 ble det observert fem dyr i området. Her holder rådyrene til både sommer og vinter. Lokalbefolkningen forer dyrene gjennom vinteren.

Prioritert viltområde   23 Meandrerende elveløp i Nergårdsskaret**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

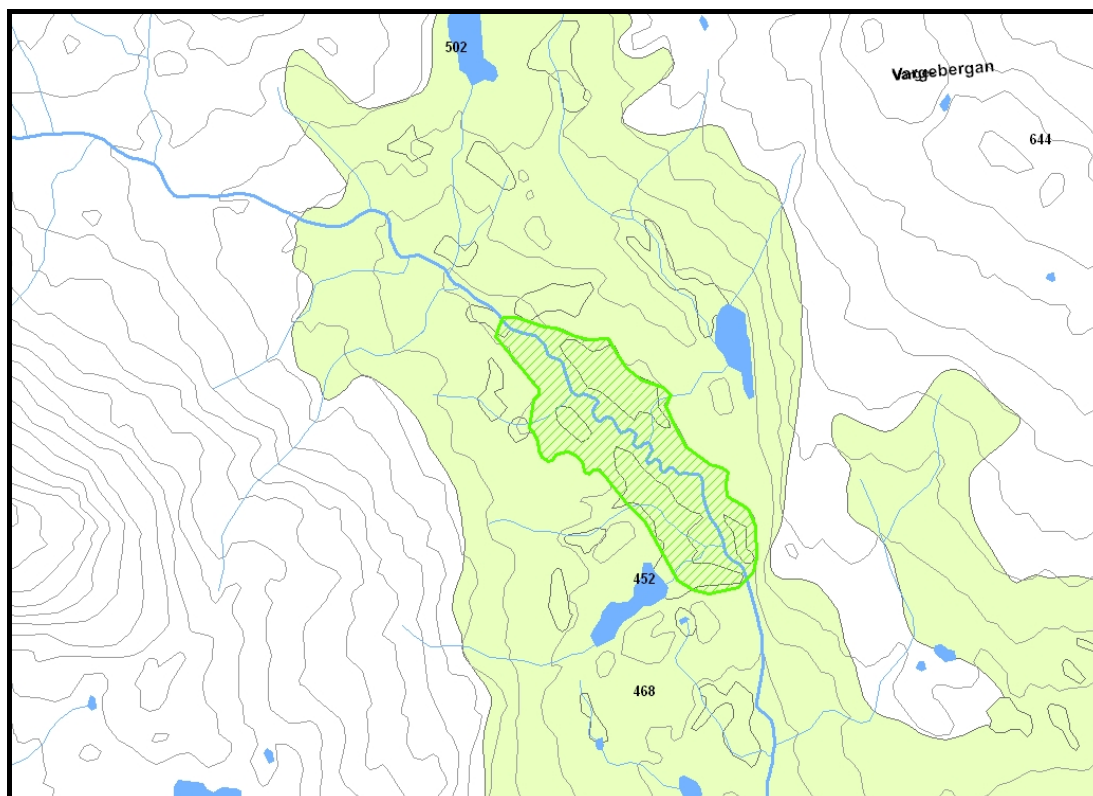
UTM (WGS84)

B – viktig viltområde

455

34W DB 247 616

I denne lokaliteten meandrerer elva gjennom et fuktig område og stedvis er det utviklet tette kantkratt av diverse vierarter og bjørk. Dette gir særlig gode kantsoner, noe som gir seg utslag i at området har en rik spurvefuglfauna med betydelige tettheter av arter som sivsanger, hagesanger, løvsanger, blåstrupe, rødvingetrost, gråsisik og sivspurv. Her hekkes også flere arter andefugl.

Gamle spillplasser for storfugl som ikke er sjekket ut i prosjektet.

Nummer	Lokalitetsnavn	UTM
S01	Like over grensa til Balsfjord	
S02	Like over grensa til Balsfjord	
S03	Like over grensa til Balsfjord	
S04	Like over grensa til Balsfjord	
S05	Sevaldsmyra	34W DB 064 583
S06	Kirkenesmoen	34W DB 146 561
S07	Furuhaugen	34W DB 062 667
S08	Aunesætra	34W DB 077 708
S09	Søreng	34W DB 068 631
S10	Grønlia	34W DB 119 606
S11	Trongen	34W DB 227 566
S12	Nytrøa	34W DB 039 588
S13	Buktmoen	34W DB 030 706
S14	Åsen	34W DB 020 613
S15	Rundmyra	34W DB 024 756
S16	Brannmoen	34W DB 037 644
S17	Alapåsen	34W DB 231 547
S18	Rossvollmoan	34W CB 992 784
S19	Veltvatnet	34W DB 399 544
S20	Moan	34W DB 298 538
S21	Tømmerelva	34W DB 481 533
S22	Brattlia	34W DB 028 670
S23	Bjørnbergan (Viltområde 6)	34W DB 190 545
S24	Hagalia	34W DB 162 525
S25	Iselvmoen	34W DB 168 490
S26	Falkhaugen	34W DB 275 530
S27	Kvernelva	34W DB 477 313
S28	Høgstadgård	34W DB 415 392
S29	Svarthaugen	34W DB 094 575
S30	Veltkletten	34W DB 403 449
S31	Storbekken	34W DB 351 524
S32	Nordgårdsåsen	34W DB 353 585
S33	Almenningen	34W DB 391 574
S34	Tømmertjørna	34W DB 314 557

3.3 Ferskvann

Målselv kommune har en rekke ferskvannslokaliteter. I prioriteringen fra kommunen før oppstart ble denne delen ikke prioritert av ressursmessige årsaker i dette prosjektet. Dette betyr at det ikke er utpekt *prioriterte ferskvannslokaliteter* i kommunen etter håndboka. Flere vann og/eller tjern er imidlertid med i verdisettingen innefor *naturtyper* eller *viltområder*. I så måte vil noen ferskvannslokaliteter likevel bli verdsatt som A, B eller C-områder innefor disse temaene.

I det begrensede arbeidet med ferskvann som vi likevel har klart å gjennomføre, har vi forsøkt å skaffe tilveie informasjon som kunne identifisere prioriterte ferskvannslokaliteter etter håndboka. Særlig fokus satte vi på fiskeløse vann og tjern. Vi har fått fram en del informasjon om områder som muligens er fisketomme, men her har det vært vanskelig å få klarhet i om det tidligere har vært satt ut fisk her. I en del av disse har det blitt satt ut fisk tidligere uten at fisken har etablert seg. Det er ressurskrevende å sjekke ut slike opplysninger. I en del tilfeller krever det faktisk feltundersøkelser for å avklare dette. Vi har sjekket ut en del vann og tjern, men mange gjenstår. Arbeidet med å få oversikt over fiskeløse vann anbefales å bli fulgt opp i det videre arbeid med biologisk mangfold i kommunen.

3.4 Rødlistearter

Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN1999a) danner grunnlaget for kartleggingen av sjeldne og truede arter innenfor kommunen. Kartleggingsarbeidet har påvist hele 88 rødlistearter innenfor de undersøkte områdene i Målselv. Disse er fordelt på 14 sopparter, én lavart, ni mosearter, seks karplanter, 31 billearter, 22 fuglearter og fem pattedyrarter. Dessuten er det påvist en rekke norske ansvarsarter samt regionalt sjeldne arter i kommunen. Funnområdene er vist i et separat kartvedlegg som SOSI-filer levert til kommunen. Data er også lagt inn i Natur2000. I tillegg er det påvist flere regionalt sjeldne, men ikke rødlistede planter og lavarter. Eldre, ikke verifiserte funn, er ikke tatt med for de som ligger innenfor Øvre Dividal nasjonalpark.

3.4.1 Nasjonalt rødlistede sopparter

Tømmernettsopp (*Serpula himantoides*). *Sjelden*. Arten er påvist i Skakterdalsområdet. Arten er i Nord-Norge ellers kun funnet i Reisdalen. Den regnes som en av de sjeldneste barksoppene i Nord-Europa.

Aleurodiscus lapponicus. *Sjelden*. Fem funn av arten er påvist i Dividalen nasjonalpark. Soppen er funnet på *Salix spp.*, bjørk og einer.

Taigapiggsopp (*Odonticum romellii*). *Hensynskrevende*. Arten er påvist i Skakterdalsområdet.

Phlebia cratacea. Hensynskrevende. Arten er påvist i Skakterdalsområdet.

Brun kvitkjuke (*Antrodia albobrunnea*). Hensynskrevende. Arten forekommer forholdsvis vanlig i Dividalen.

Langkjuke (*Gleophyllum protractum*). Hensynskrevende. Arten er svært sjelden i Troms og er påvist kun tre steder i Dividalen og Skakterdalen. Den er påvist kun noen få ganger ellers i Troms.

Laksekjuka (*Hapalopilus salmonicolor*). Hensynskrevende. Arten er påvist kun en gang i Dividalen. Ellers er det kun ett funn i Troms.

Oligoporus hibernicus. Hensynskrevende. Arten er påvist i Skakterdalen, Dividalen og Devdislia. Den er ellers i Troms påvist i Reisadalen og i Kvæningen.

Nordlig brunkjuka (*Oligoporus lateritius*). Svært sjelden art som ikke er ført opp på den norske rødlista ettersom den ble første gang påvist i Norge så sent som i 1997. Det er nå flere funn i Skakterdalen og i Dividalen.

Granrustkjuka (*Phellinus ferrogineofuscus*). Hensynskrevende. Arten er kun påvist en gang i Nord-Norge, og det er funnet i Dividalen.

Svartsonekjuka (*Phellinus nigrolimitatus*). Hensynskrevende. Arten er påvist et par steder i Dividalen og ett sted i Kirkesdalen. Ellers i Troms er den kun funnet i Kvæningen og i Reisadalen.

Taigakjuka (*Skeletocutis stellae*). Hensynskrevende. Arten er kun funnet en gang nord for Saltfjellet, og det er i Dividalen.

Lamellfiolkjuka (*Trichaptum laricinum*). Hensynskrevende. Arten er påvist tre ganger i Dividalen, ellers i Troms et par ganger i Reisadalen.

Antrodiella fagi. Arten er svært sjelden og enda ikke ført opp på den norske rødlista. Den ble påvist i Sollia.

3.4.2 Nasjonalt rødlistede lav

Fossenever (*Lobaria hallii*). Sårbar. I Målselv forekommer arten i tilknytning til flommarksskoger og sumpvierskoger langs Målselvvassdraget.

3.4.3 Nasjonalt rødlistede moser

Tundratvebladmose (*Scapiana tundrae*). *Direkte truet*. Arten er funnet i Sollia.

Sagtrompetmose (*Tayloria serrata*). *Direkte truet*. Arten er funnet i Sollia.

Polarrundmose (*Rhizomnium andrewsianum*). *Direkte truet*. Arten er funnet i Sollia.

Kalkflik (*Lophozia perssonii*). *Hensynskrevende*. Arten er funnet i Sollia.

Barksigd (*Dicranum tauricum*). *Bør overvåkes*. Arten er påvist i betydelig antall i Sollia.

Stridfauskmose (*Herzogiella turfacea*). *Bør overvåkes*. Arten er funnet i Sollia.

Bekkesleivmose (*Jungermannia borealis*). *Bør overvåkes*. Arten er funnet i Sollia.

Råteflik (*Lophozia adscendens*). *Bør overvåkes*. Arten er funnet i Sollia.

Scapiana glaucephala. Denne mosen er svært sjelden og ikke enda på den norske rødlista. Arten er funnet i Sollia.

3.4.4 Nasjonalt rødlistede karplanter

Dvergrubblom (*Draba crassifolia*). *Sårbar*. Arten er funnet i Dividalen nasjonalpark.

Marisko (*Cypripedium calceolus*). *Hensynskrevende*. Arten vokser flere steder i kommunen.

Handmarinøkkel (*Botrychium lanceolatum*). *Hensynskrevende*. Denne sjeldne arten er påvist i kommunen.

Huldreblom (*Epipogium aphyllum*). *Fredet i 2001*. Arten er påvist på flere områder i de indre dalene i kommunen.

Myrsildre (*Saxifraga hirculus*). *Sjelden*. Gammelt funn (fra 1956) i Målselv.

Storengkall (*Rhinanthus serotinus*). *Hensynskrevende*. Gammelt funn (fra 1948) i Målselv.

3.4.5 Regionalt sjeldne, men ikke rødlistede planter og lav

Lungenever (*Lobaria pulmonaria*). I Målselv forekommer arten i lommer med gammel løvskog og da særlig på selje, rogn og gråor, i noe mindre grad på gammel bjørk.

3.4.6 Nasjonalt rødlistede insekter

I Målselv kommune er det påvist én billeart som er rødlistet som *sjelden*, seks arter som *sårbare*, 20 som *hensynskrevende* og to som *bør overvåkes*. Dessuten er det påvist to billearter som er registret så nylig at de ikke er ført opp på den norske rødlista enda. Disse to artene er *Trachypachys zetterstedti* og *Enicmus lundbladi*. Til sammen er det påvist 31 rødlistede biller i Målselv. Hovedstudiene er gjennomført av Universitetet i Tromsø i de indre delene av Dividalen, særlig rundt de nedre delene av Skakterelva.

Rødlistet som ***hensynskrevende***.

Bembidion lapponicum.

Bembidion mckinleyi scandicum.

Thinobius munsteri.

Thinobius longicornis.

Fleutiauxellus maritimus.

Agathidium pallidum.

Agathidium discoideum.

Gabrius expectatus.

Olisthaerus megacephalus.

Olisthaerus substriatus.

Lordithon trimaculatus.

Harminius undulates.

Oxypteris acuminata.

Globicornis emarginata.

Cryptophagus quercinus.

Cryptophagus corticinus.

Corticaria lapponica.

Orthocis linearis.

Ropalodontus strandi.

Orchesia fasciata.

Rødlistet som ***sjelden***.

Apion brundini.

Rødlistet som ***sårbar***.

Darcomata robusta.

Calitys scabra.

Thymalus subtilis.

Enicmus apicalis.

Corticaria pineti.

Mycetochara obscura.

Rødlistet som **bør overvåkes**.
Orthoperus punctatus.
Trypophloeus alni.

3.4.7 Nasjonalt rødlistede virveldyr

Fugl

Hønsehauk (*Accipiter gentilis*). *Sårbar*. Arten hekker flere steder i kommunen.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*). *Sårbar*. Arten hekker flere steder i kommunen.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*). *Sårbar*. Arten hekker sannsynligvis på en kjent lokalitet i kommunen.

Hubro (*Bubo bubo*). *Sårbar*. Arten hekket tidligere flere steder i kommunen. Siden 1960-tallet har den omtrent forsvunnet fra kommunen. De siste årene er det påvist ropende hubro flere steder, blant annet i Kirkesdalen og i Dividalen.

Snøugle (*Bubo scandiaca*). *Sårbar*. Arten hekker i gode lemenår i de indre fjellområdene av kommunen. Det foreligger kun eldre hekkefunn, og vi har derfor ikke lagt disse inn i Natur2000.

Vendehals (*Jynx torquilla*). *Sårbar*. Arten er observert en rekke ganger i Dividalen. Det er godt mulig at den hekker år om annet i de gamle furuskogsområdene i de nedre delene av Øvre Dividal nasjonalpark.

Fjellerke (*Eremophila alpestris*). *Sårbar*. Arten er en fåtallig hekkefugl i enkelte av fjellområdene i kommunen.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*). *Sjelden*. Arten hekker i et par fjellvann inne i Dividalen.

Stjertand (*Anas acuta*). *Sjelden*. Arten er relativt sjelden og hekker et par steder i kommunen.

Myrhauk (*Circus cyaeus*). *Sjelden*. Arten hekker i gode smågnagerår på de store myrsystemene inne i fjellområdene mot Sverige.

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*). *Sjelden*. Arten hekker flere steder i kommunen.

Lappugle (*Strix nebulosa*). *Sjelden*. Arten observeres av og til i skogsområdene i kommunen. I 1979 ble den påvist hekkende sentralt i kommunen. Dette er det eneste kjente hekkefunnet fra Troms.

Dvergspett (*Dendrocopus minor*). *Hensynskrevende*. Arten hekker fåtallig i gammel løvskog med betydelig innslag av død ved. Det er påvist flere hekke-lokaliteter innenfor kommunen.

Smålom (*Gavia stellata*). *Hensynskrevende*. Arten hekker fåtallig på en del mindre vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

Storlom (*Gavia arctica*). *Hensynskrevende*. Arten hekker fåtallig på en del større vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere større vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

Sædgås (*Anser fabalis*). *Hensynskrevende*. Arten observeres regelmessig, men i lave antall inne på fjellmyrene i grensetraktene mot Sverige. Sædgåsa antas å hekke årlig her.

Havørn (*Haliaeetus albicilla*). *Hensynskrevende*. Arten hekker en rekke steder i kommunen.

Dvergspett (*Dendrocopos minor*). *Hensynskrevende*. Arten hekker spredt i egnede løvskogsområder med mye død ved over det meste av kommunen.

Bergand (*Aythya marila*). *Bør overvåkes*. Arten hekker spredt i flere fjellvann i grensetraktene mot Sverige.

Havelle (*Clangula hyemalis*). *Bør overvåkes*. Arten hekker regelmessig i en rekke fjellvann i grensetraktene mot Sverige samt en del andre, høyereliggende vann.

Svartand (*Melanitta nigra*). *Bør overvåkes*. Arten hekker fåtallig innenfor kommunen, men opptrer i mindre flokker under vårtrekket på lavereliggende vann. Dette er fugl som sannsynligvis hekker høyere til fjells.

Sjørre (*Melanitta fusca*). *Bør overvåkes*. Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker sannsynligvis i mindre antall innenfor kommunens høyereliggende vann. På ettersommeren myter også mindre flokker på flere vann i fjellet.

Pattedyr

Fjellrev (*Alopex lagopus*). *Direkte truet*. Arten er svært sjelden og det finnes kun noen få par igjen i kommunens fjellområder. I 2004 ynglet ett par inne i Øvre Dividalen.

Bjørn (*Ursus arctos*). *Sårbar*. Arten har en liten stamme som deles med Bardu. Det er påvist ynglinger flere år innenfor kommunegrensene.

Jerv (*Gulo gulo*). *Sjelden*. Opptrer med jevne mellomrom i kommunen. Yngling er påvist i prosjektperioden.

Gaupe (*Lynx lynx*). *Bør overvåkes*. Opptrer med jevne mellomrom i kommunen. Yngling er påvist i kommunen.

Oter (*Lutra lutra*). *Bør overvåkes*. Arten er vanlig langs kyststripa. Den er også observert flere ganger langs bekker og elver i kommunen.

Smålom er en av de mange rødlistede fugleartene som hekker flere steder i kommunen. Foto: Karl-Birger Strann ©.

3.5 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold

På bakgrunn av de samlede påviste data fra delementene naturtyper, viltområder, ferskvannslokaliteter og rødlistearter er det funnet frem til sammenveide områder – dvs. områder som er vurdert som spesielt viktige områder for biologisk mangfold innenfor Målselv kommune. Disse områdene er igjen delt inn i tre viktighetskategorier på samme måte som inndelingen av naturtypene:

- A – Svært viktige
- B – Viktige
- C – Lokalt viktige

Det er påvist totalt 18 områder som er viktige for biologisk mangfold (Figur 4). 15 av disse er gitt verdi A – svært viktige områder for biologisk mangfold, mens tre er gitt verdi B – viktige områder for biologisk mangfold. Områdene er vist i Kartvedlegg 3.

3.5.1 De enkelte forvaltningsråd

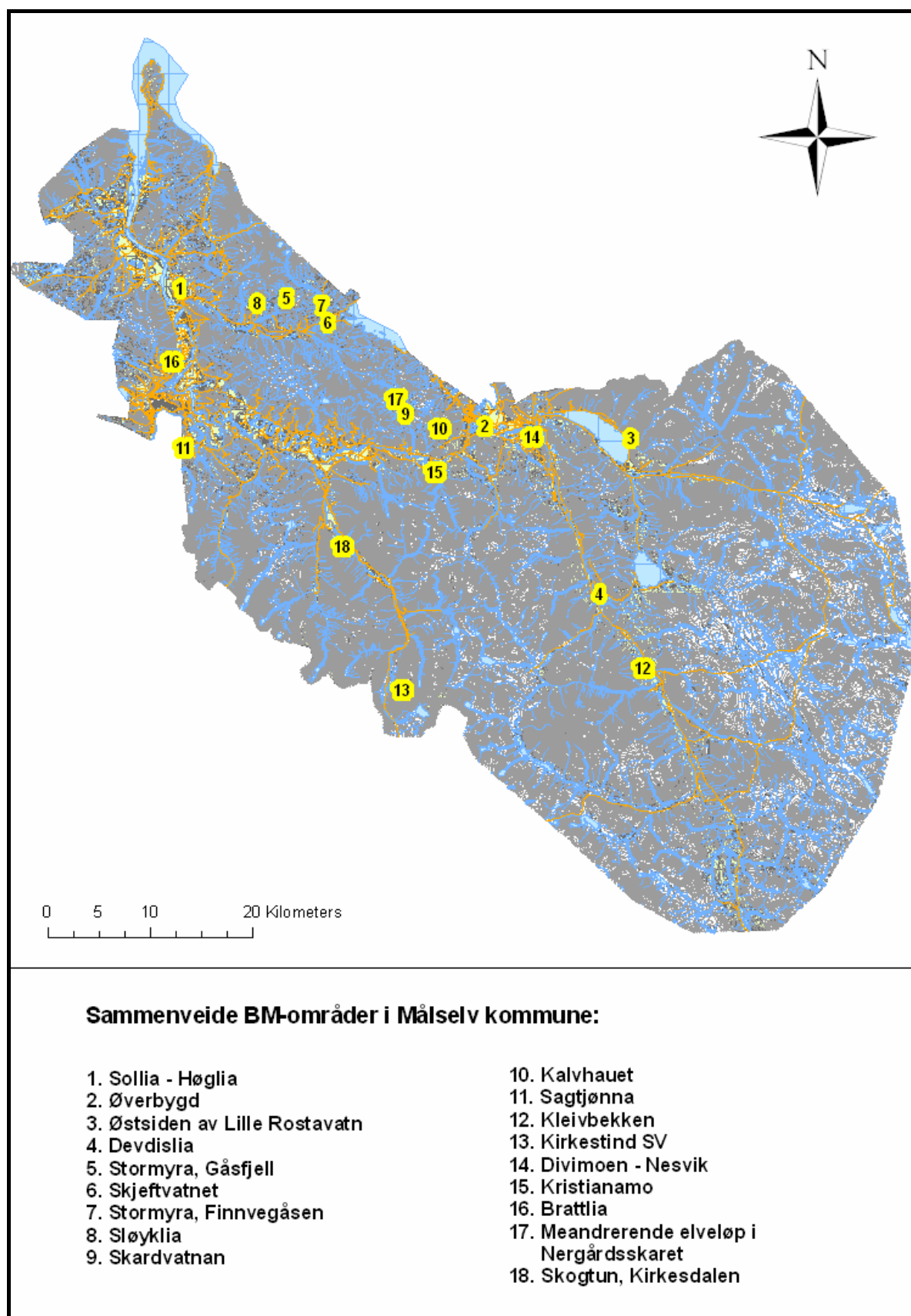
Skogbruk. Det gis forslag til forvaltning av de skogsområdene som er identifisert til A og B-områder. Hovedsakelig gis det råd om det ikke skal tillates hogst i hele eller deler av området. De råd som gis baseres kun på skogøkologiske vurderinger og tar ikke hensyn til skogbruket som næring.

Andre aktiviteter. Ulike inngrep av infrastruktur som veier, kraftlinjer eller bygninger o.s.v. må vurderes i hvert enkelt tilfelle opp mot de kvaliteter vi har påvist i dette prosjektet. Masseuttak, grøfting og/eller gjenfyllinger vil kunne ha stor negativ innvirkning på biologisk mangfold enten direkte gjennom inngrepet eller indirekte gjennom langtidseffekter av negativ art. Et eksempel kan være en grøfting som langsomt drenerer et større våtmarkssystem som ikke er direkte berørt av selve grøftingen, men som likevel langsomt tømmes for vann. Slike effekter kan ha like stor negativ innvirkning på biologisk mangfold som et direkte arealinngrep i selve leveområdet/naturtypen.

Aktiviteter som friluftsliv drives i dag allerede i store deler av kommunen uten at vi vet om det stedvis kan ha negativ påvirkning på biologisk mangfold. Hvis ferskvannsfiske i spesielt sårbare områder øker i omfang i forhold til i dag, bør de viktigste viltområdene som har sky arter som lom hekkende, forsøkes skjermet mot denne aktiviteten fra issmeltingen til rundt 15. juli. Husdyr på beite kan fortsette som i dag.

Etter beskrivelsen av hvert enkelt sammenveid område, gis forvaltningsråd for noen av de aktuelle tema som er nevnt ovenfor.

Figur 4. Oversikt over sammenveide områder i Målselv kommune.

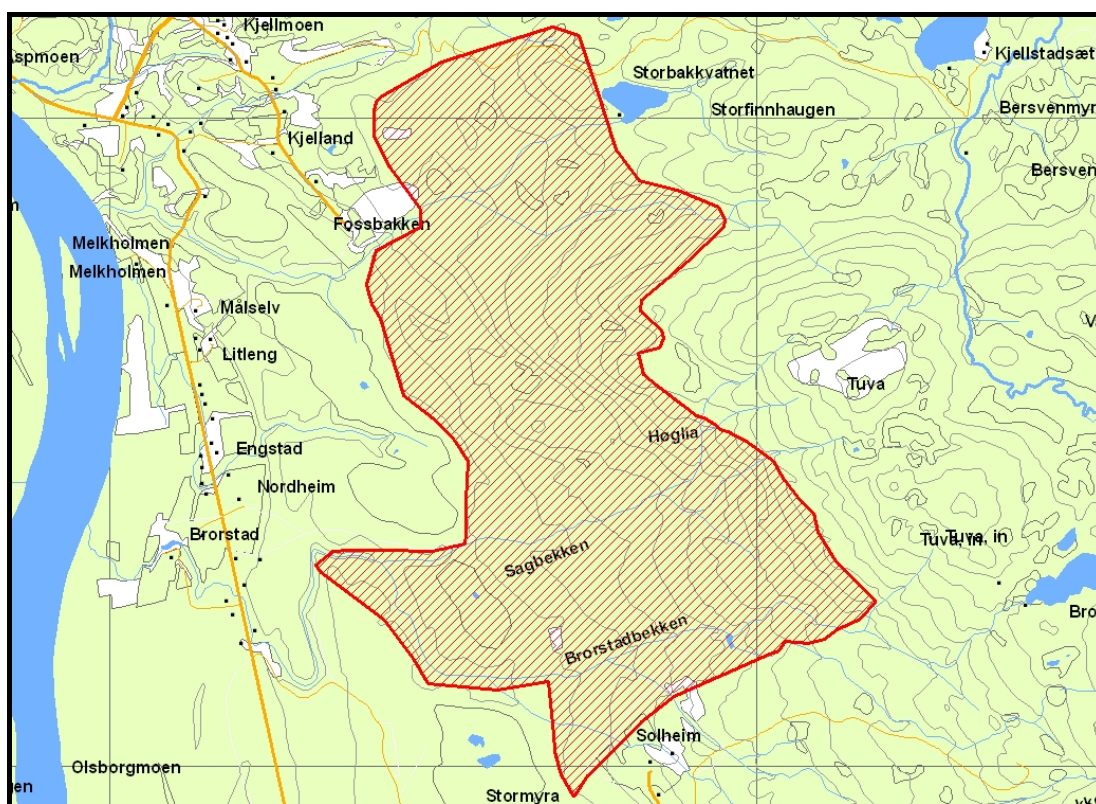
3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd

1. Sollia-Høglia - svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette området er et særlig viktig skogsområde med gammel løvskog og et rikt arts mangfold.

Forvaltningsråd:

Skogen bør ikke flatehogges. Spredt plukkhogst kan tillates.

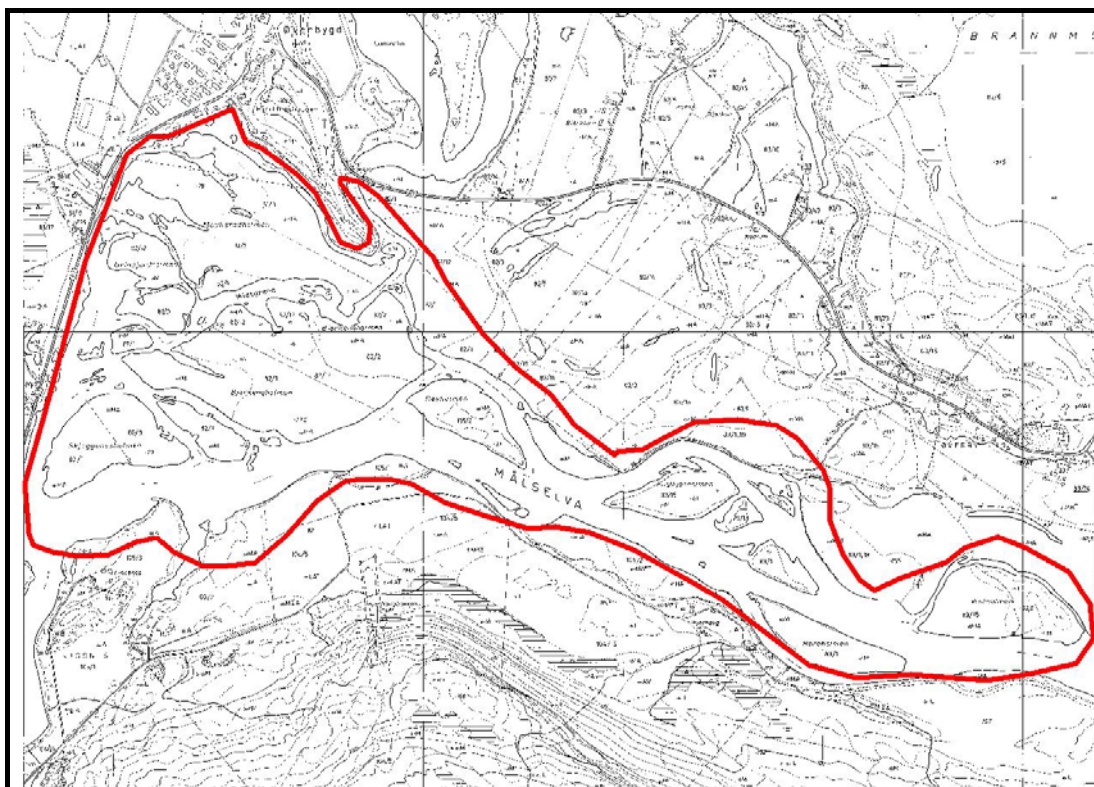

2. Øverbygd – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er en særdeles spesiell flommarksskog med et rikt arts mangfold.

Forvaltningsråd:

En må unngå å forbygge elvestrekningen som inngår i dette BM-området.

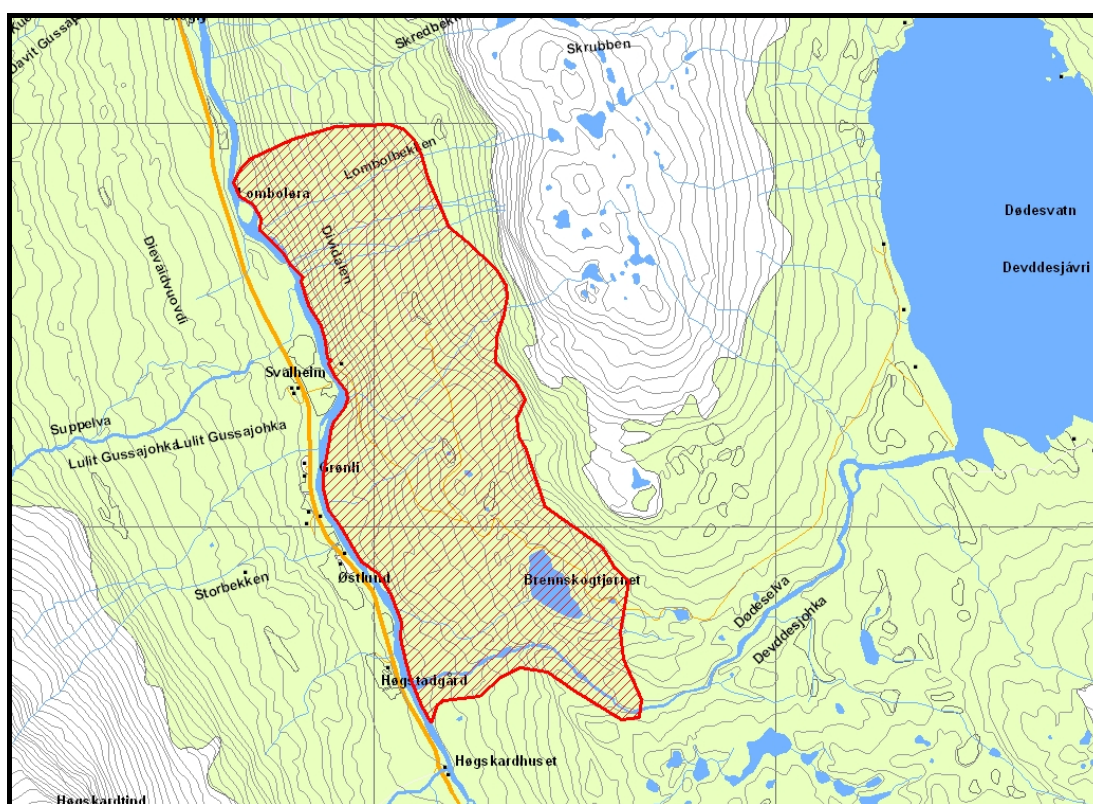
4. Devdislia – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Denne lokaliteten er ei skogsli med furu og løvskog. Her finnes en rekke store, gamle trær, særlig gjelder dette osp. Lia er artsrik og har mange rødlistearter.

Forvaltningsråd:

Det må ikke hogges i lia.

Det må ikke bygges hytter i lia.

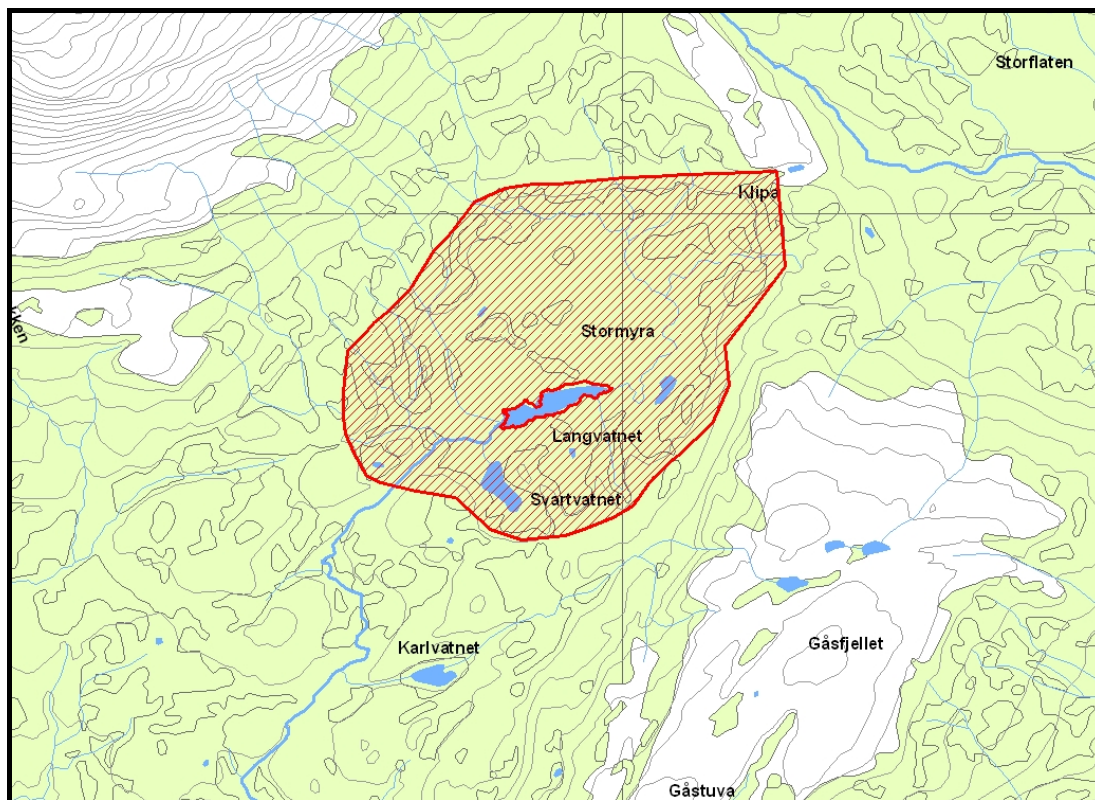
5. Stormyra, Gåsfjell – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Lokaliteten er ei større myr med flere vann og som har en særlig rik fauna av vannfugl med mange rødlistearter.

Forvaltningsråd:

Myra må ikke dreneres.

Det må ikke drives barmarkskjøring på myra.

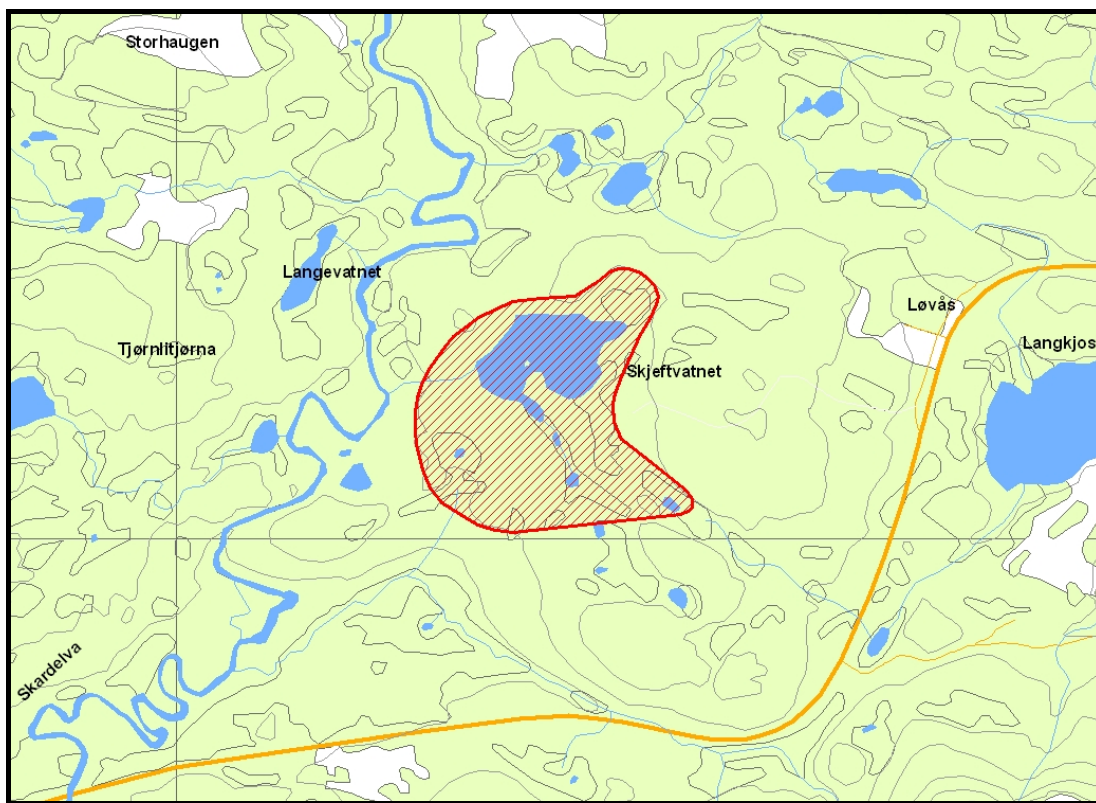

6. Skjeftvatnet – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er et rikt vann med mange hekkende våtmarksfugler. Flere rødlistearter hekker her.

Forvaltningsråd:

Det må ikke bygges hytter nær vannet.

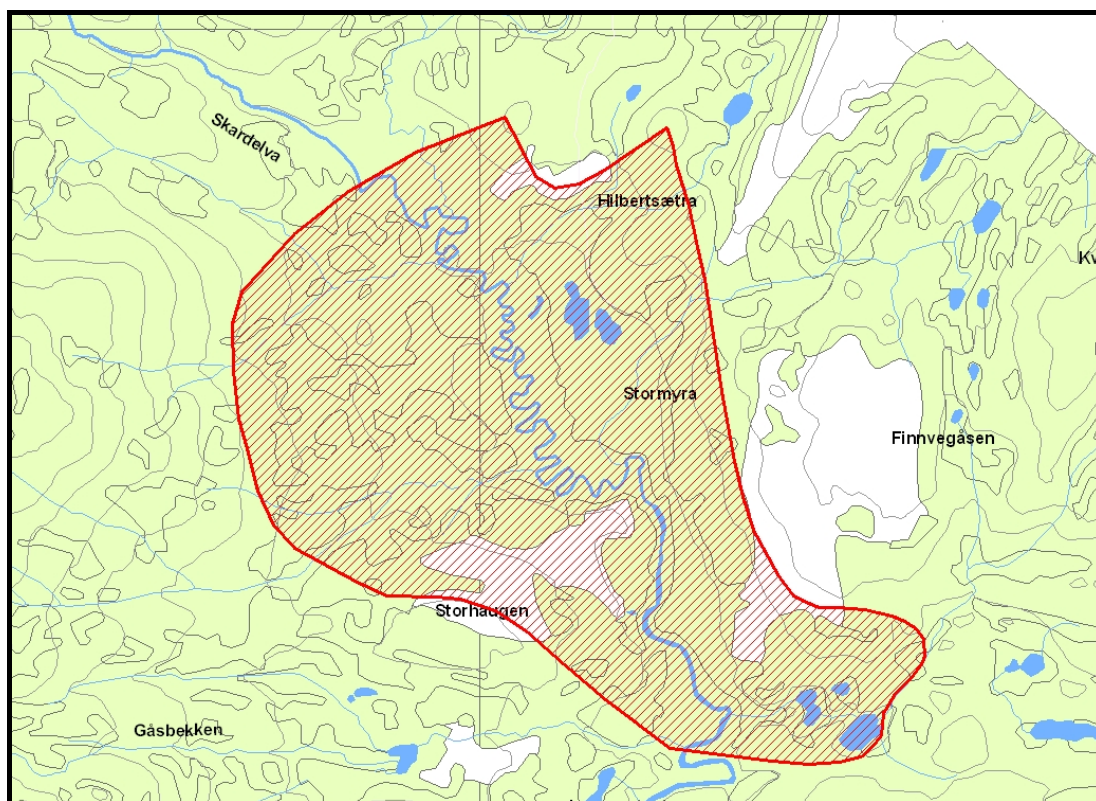
7. Stormyra, Finnvegåsen – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Lokaliteten er ei større myr med flere vann og som har en særlig rik fauna av vannfugl med mange rødlistearter.

Forvaltningsråd:

Myra må ikke dreneres.

Det må ikke drives barmarkskjøring på myra.

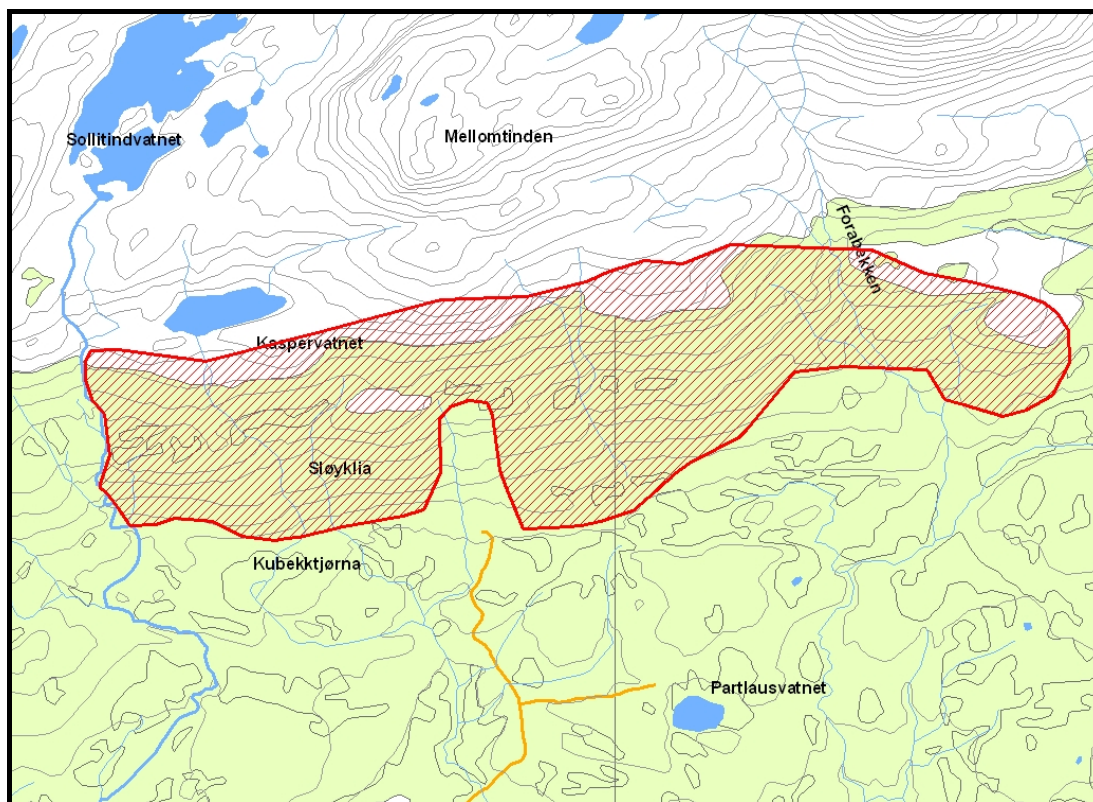

8. Sløyklia – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er restene av et større liområde med høgstaude bjørkeskog. Her finnes en hel del gammel skog med død ved og et særlig rikt artsmangfold.

Forvaltningsråd:

Skogen må ikke flatehogges.

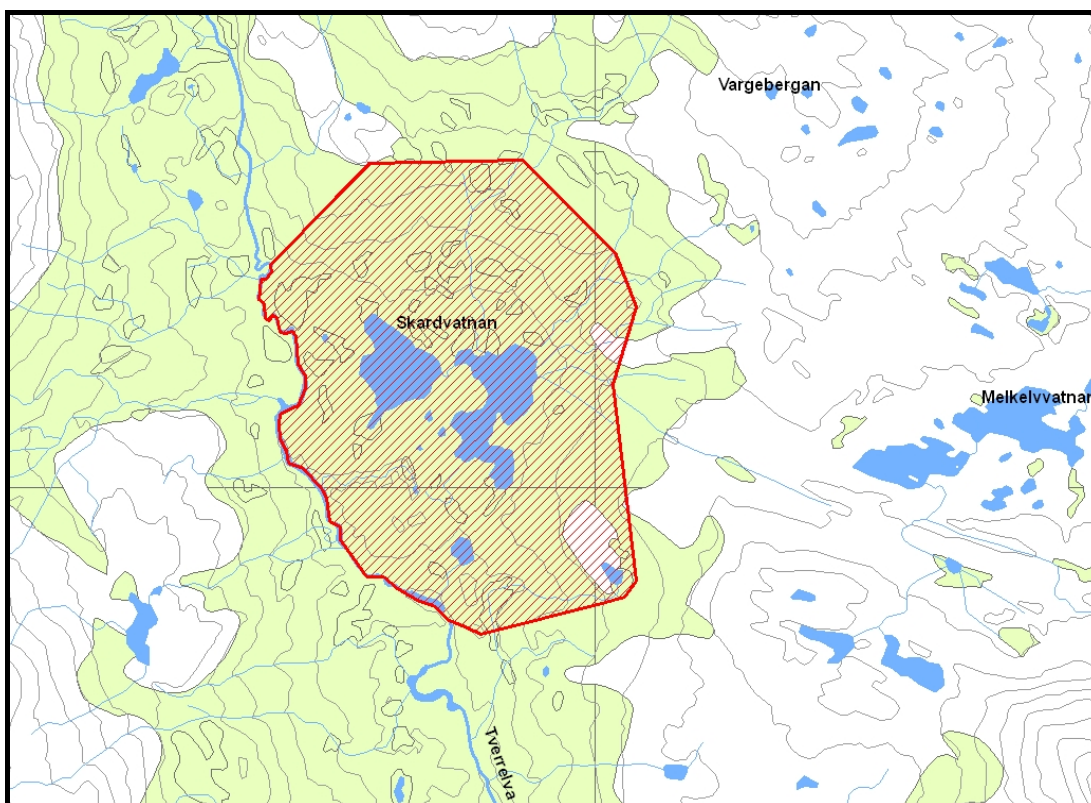

9. Skardvatnan – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Disse vannene med omkringliggende myrpartier er rik på vannfugl og har flere rødlistearter.

Forvaltningsråd:

Det bør ikke bygges hytter ved vannene.

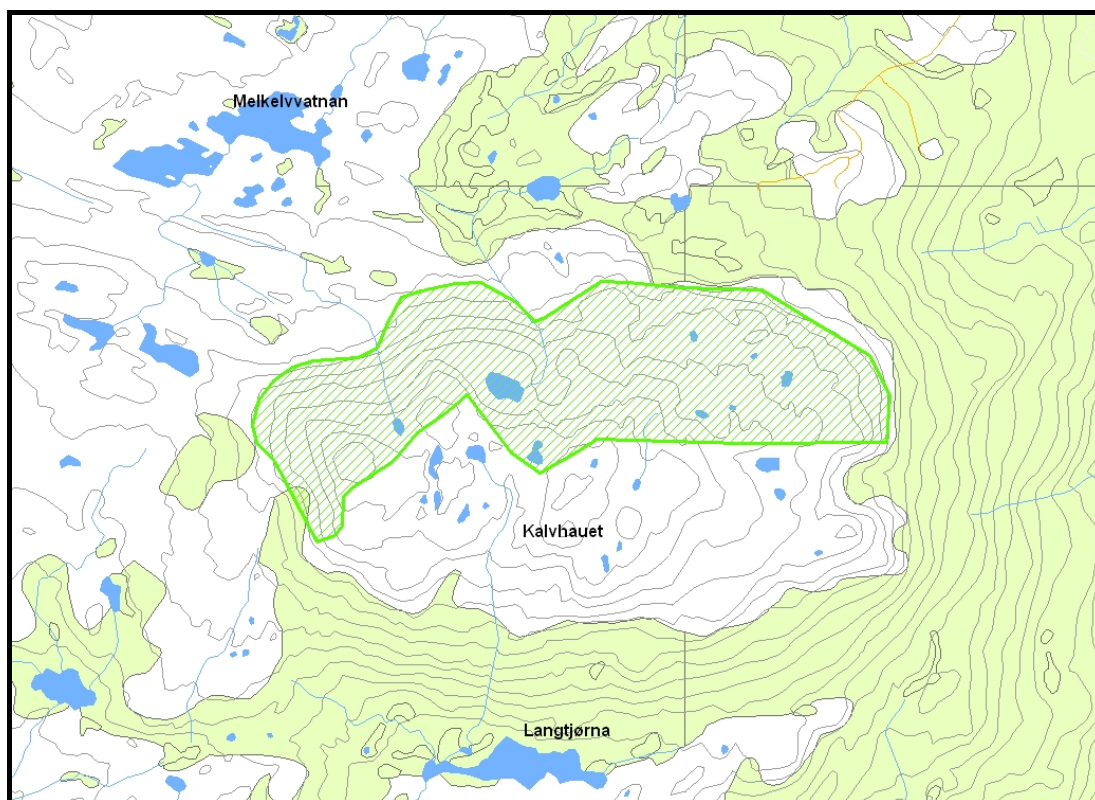

10. Kalvhauet – viktig område for biologisk mangfold (B).

Dette er et kalkrikt område i fjellet med en særlig rik vegetasjon med mange sjeldne planter.

Forvaltningsråd:

Ingen spesielle.

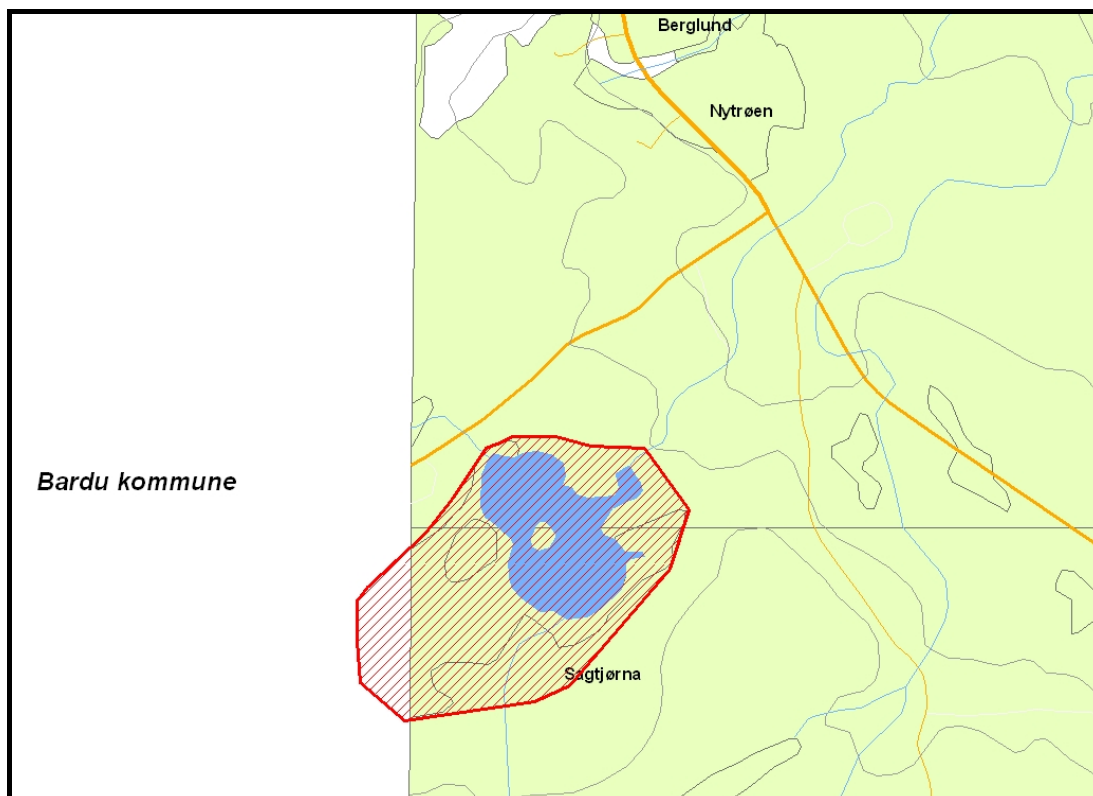

11. Sagtjønna – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er et lite skogsvann med en rik våtmarksfauna. Her hekker rødlistearter.

Forvaltningsråd:

Det må ikke bygges flere hytter rundt selve vannet.

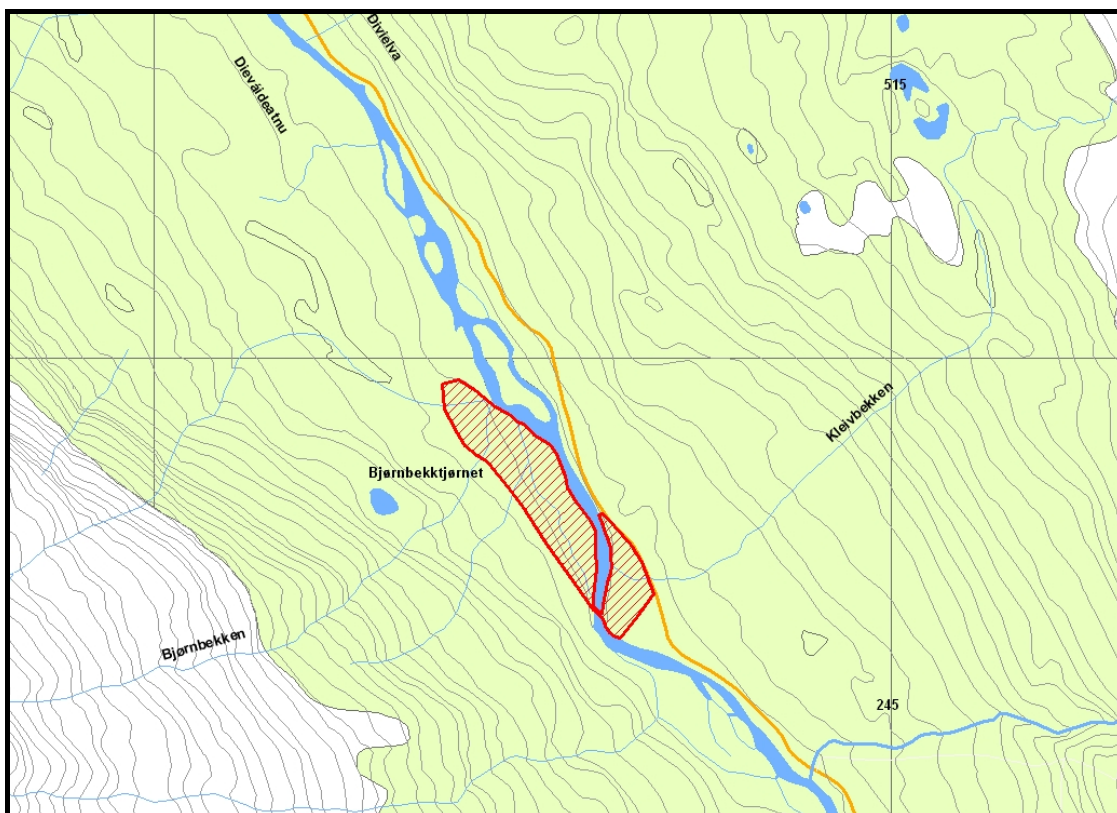
12. Kleivbekken – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er en velutviklet flommarksskog med mye død ved. Her hekker flere rødlistearter samt er voksested for den sjeldne huldreblomen.

Forvaltningsråd:

Skogen må ikke hogges.

Kraftlinja som går gjennom lokaliteten må ikke utvides.

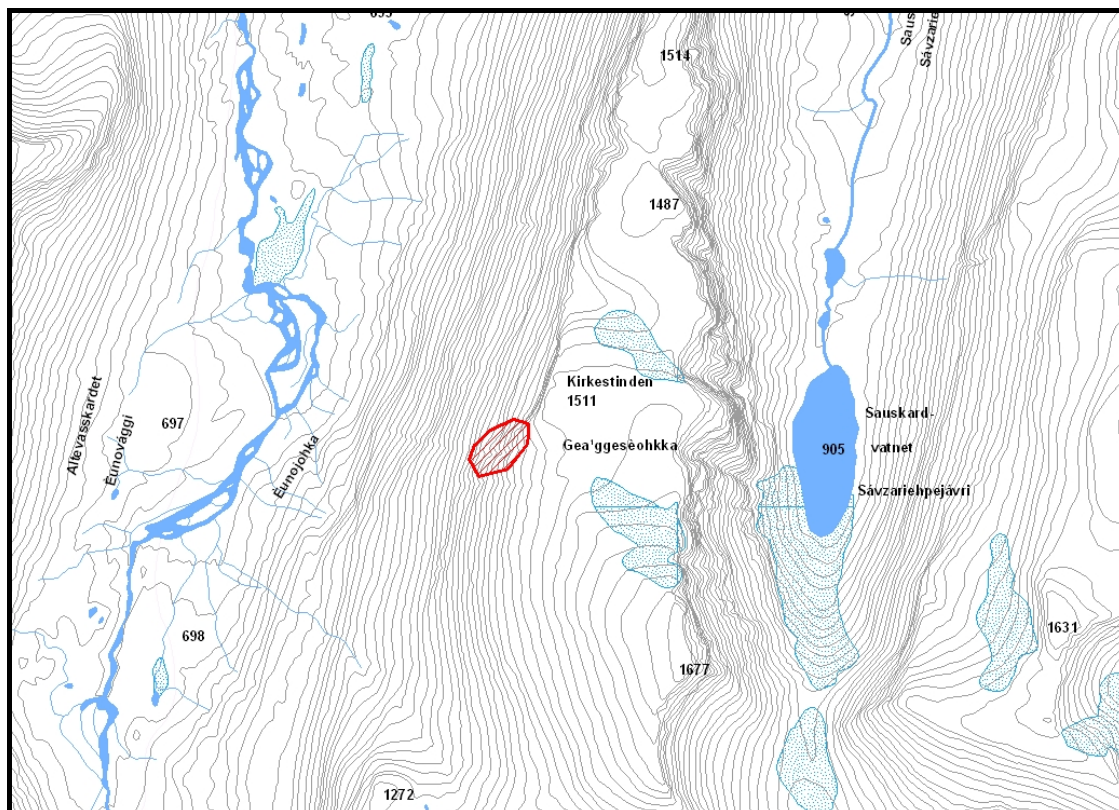

13. Kirkestind SV – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Denne høgalpine lokaliteten har en særdeles rik og frodig fjellflora med flere svært sjeldne arter.

Forvaltningsråd:

Ingen særskilte.

14. Divimoen-Nesvik – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er en godt utviklet flommarksskog med mange lavarter og et rikt fugleliv.

Forvaltningsråd:

Skogen må ikke hogges.

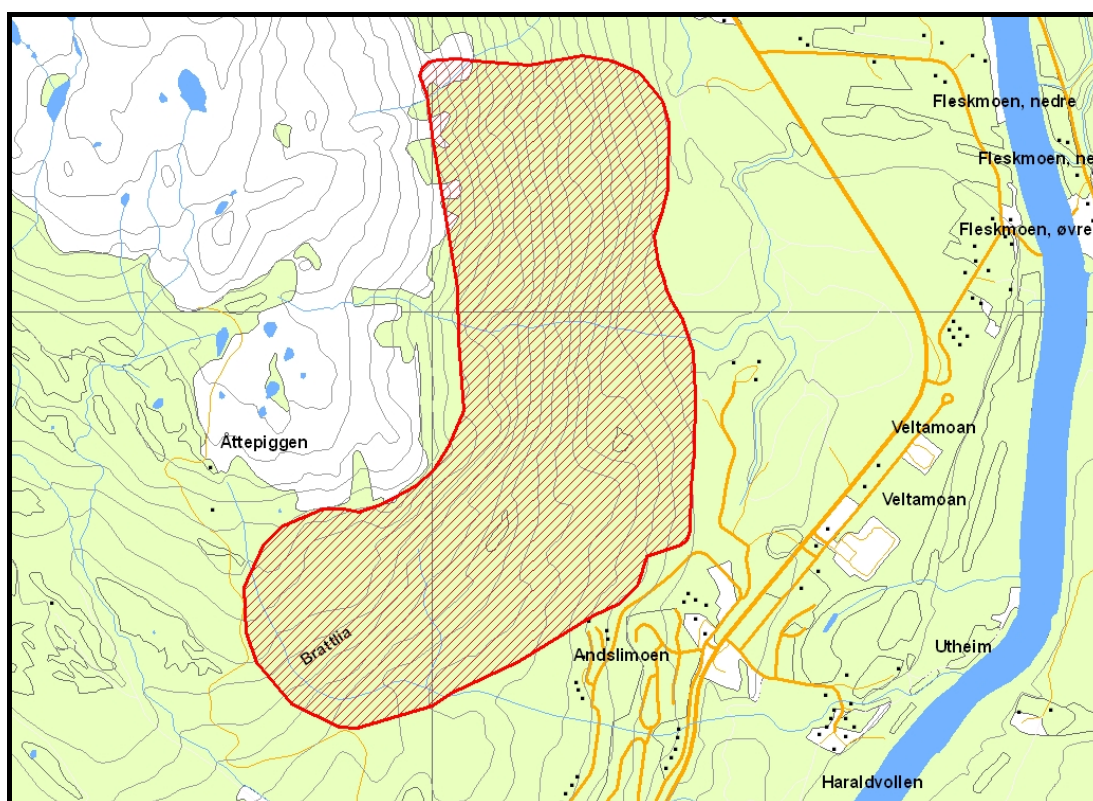

16. Brattlia – svært viktig område for biologisk mangfold (A).

Dette er ei frodig bjørkeli som har en rik flora og en stor tetthet av hekkende fugl. Her er en sterk bestand av både orrfugl og storfugl.

Forvaltningsråd:

Skogslia må ikke flatehogges.

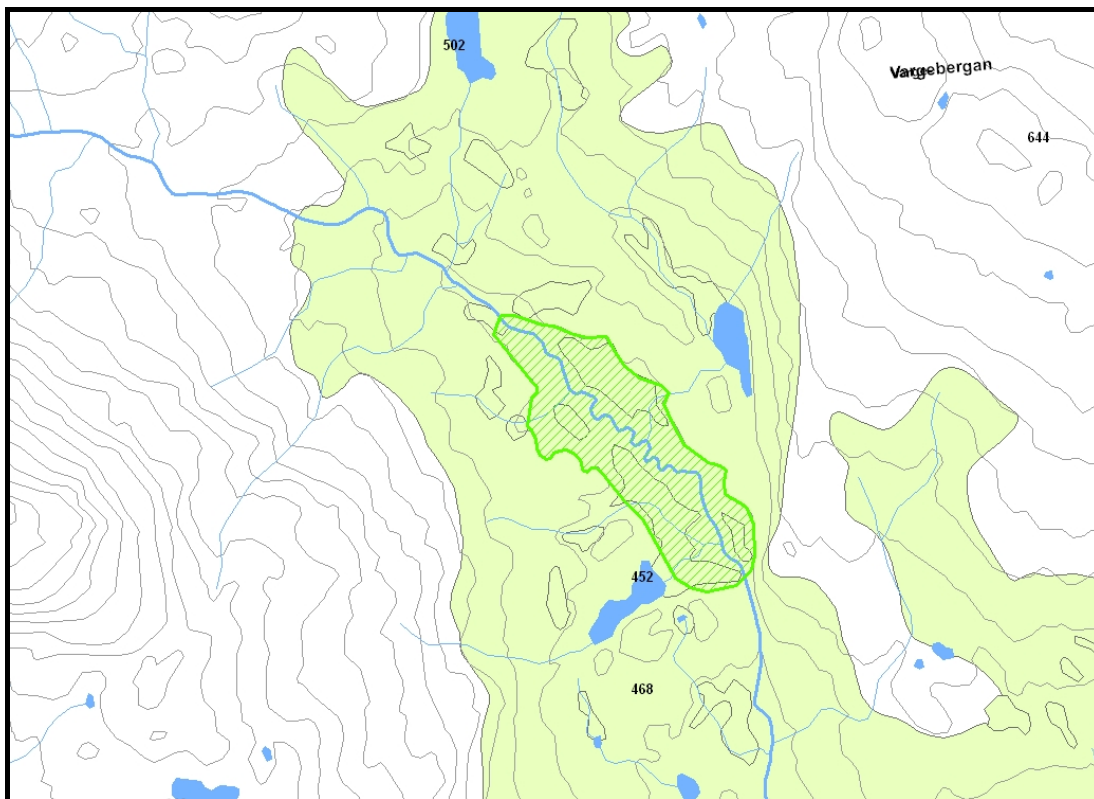
17. Meanderende elveløp i Nergårdsskaret – viktig område for biologisk mangfold (B).

Denne lokaliteten er et viktig viltområde i en spesiell naturtype i høyereliggende områder av kommune. Forekomsten av betydelige tettheter av hekkende fugl gjør området særlig verdifullt.

Forvaltningsråd:

Området må ikke dreneres.

Det må ikke kjøres på barmark i området.

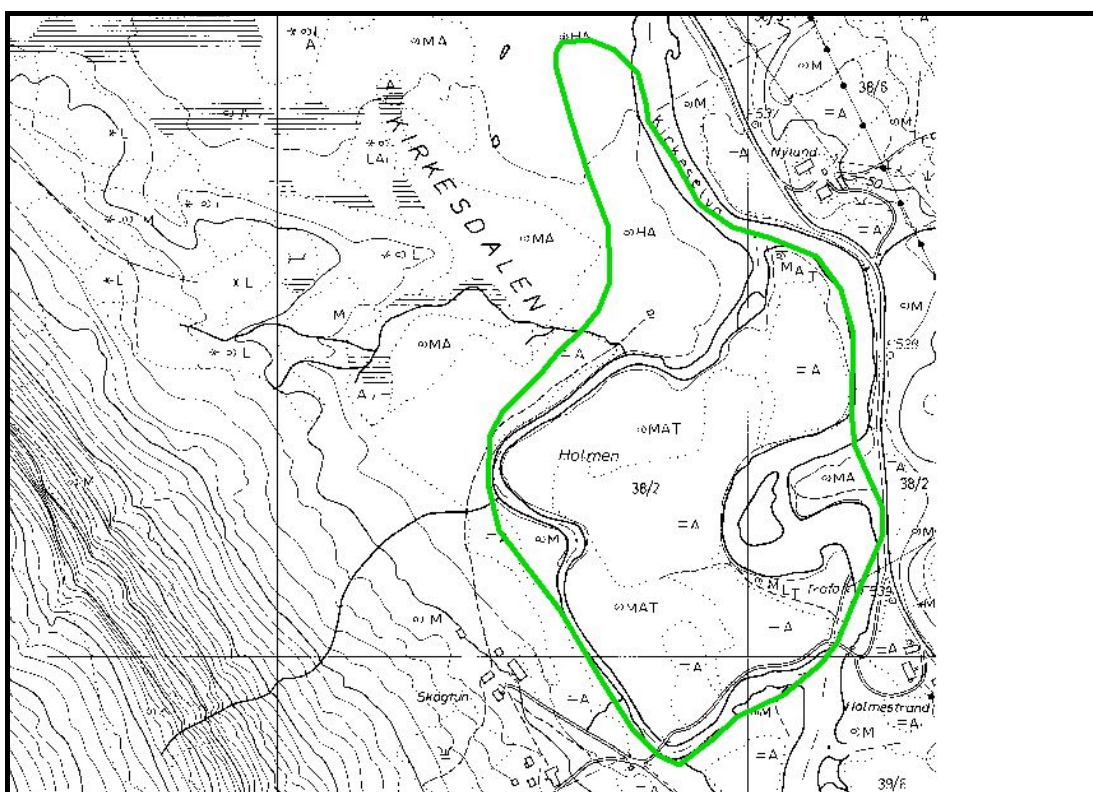
18. Skogtun, Kirkesdalen – viktig område for biologisk mangfold (B).

Denne lokaliteten er et viktig område for biologisk mangfold i denne delen av kommunen.

Forvaltningsråd:

Elva bør ikke forbygges.

Skogen bør ikke hogges eller tas ut som flis.

4 Referanser

Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. *DN-rapport* 3:1-161.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999b. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN-håndbok 15.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2001. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.

Engelskjøn, T. & Skifte, O. 1995. The vascular plants of Troms, North Norway. Revised distribution maps and altitude limits after Benum: The Flora of Troms Fylke. TROMURA, Naturvitenskap nr. 80:1-227.

Engelskjøn, T. 2000. *Draba subcapitata* Simm., new to mainland Norway. *Polarflokken* 24 (1):63-74.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4:1-231.

Gjerde, I. & Baumann, C. 2002. Miljøregistreringer i skog. Hovedrapport. Skogforsk, Ås.

Höjer, J. (red.) 1995. Hotade djur och växter i Norden. Nordisk Ministerråd. *TemaNord* 520:1-142.

NINA Rapport 46

ISSN:1504-3312

ISBN: 82-426-1546-4

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: NO-7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, NO-7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

Organisasjonsnummer: 9500 37 687

<http://www.nina.no>